

**UCHWAŁA NR 494/XLV/2017
RADY MIASTA JAROSŁAWIA**

z dnia 27 marca 2017 r.

w sprawie uchwalenia Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Jarosław na lata 2016-2023

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (j.t.Dz.U.2016r. poz.446 z późn.zm.) Rada Miasta Jarosławia uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Jarosław na lata 2016-2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrza Miasta Jarosławia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miasta Jarosławia

lek.med. Janusz Szkodny

**PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY MIEJSKIEJ JAROSŁAW
NA LATA 2016 - 2023**

Jarosław 2017

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Jarosław na Lata 2016 – 2023 powstał przy dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach projektu pn. "Opracowanie Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Jarosław", który współfinansowany jest ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020 w ramach konkursu dotacji, pn. „Przygotowanie programów rewitalizacji” organizowanego przez Województwo Podkarpackie oraz Ministerstwo Rozwoju.

Opracowanie:

FRDL Podkarpacki Ośrodek Samorządu Terytorialnego

Zespół autorski:

Beata Bujak- Szwaczka - ekspert ds. rewitalizacji i rozwoju

Małgorzata Nieroda – koordynacja merytoryczna, ekspert ds. rewitalizacji i partycypacji

Anna Jagiełło – ekspert, konsultacje merytoryczne

Danuta Bałdowska - ekspert ds. urbanistyki i planowania przestrzennego

Bartosz Kożuch – ekspert ds. analiz

Seweryn Możdżeń - konsultacje prawne

Spis treści

I.	Wprowadzenie– definicje i struktura dokumentu	6
II.	Powiązania programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy	11
III.	Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych .	21
III. 1.	Delimitacja – diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru kryzysowego i rewitalizacji Jarosławia	21
	Metodologia delimitacji	21
	Sytuacja kryzysowa w obszarze społecznym	25
	Zjawiska kryzysowe w sferze gospodarczej	38
	Zjawiska kryzysowe w sferze technicznej	40
	Zjawiska kryzysowe w sferze środowiskowej	41
	Zjawiska kryzysowe w sferze przestrzenno- funkcjonalnej	44
	Obszar zdegradowany	45
IV.	Zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji	47
V.	Diagnoza uszczegółowiona obszaru rewitalizacji	49
	Analiza negatywnych zjawisk i czynników w sferze społecznej na obszarze rewitalizacji z odniesieniem do całej gminy miejskiej	49
	Ubóstwo oraz inne istotne problemy społeczne zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji	50
	Aktywność mieszkańców i poziom kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji	54
	Poziom bezpieczeństwa i przestępczość	55
	Analiza negatywnych zjawisk i czynników w pozostałych sferach na obszarze rewitalizacji z odniesieniem do całej gminy miejskiej	57
	Sfera techniczna – stan budynków komunalnych na obszarze rewitalizacji	62
	Sfera środowiskowa – stan i jakość środowiska na obszarze rewitalizacji	63
	Sfera przestrzenno- funkcjonalna	65
	Analiza lokalnych potencjałów obszaru rewitalizacji	67
	Podsumowanie – kluczowe problemy i potrzeby rewitalizacyjne na wyznaczonym obszarze rewitalizacji	71
VI.	Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji)	73
VII.	Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.	74
VIII.	Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	76
IX.	Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych	78
X.	Mechanizmy zapewnienia komplementarności	91
XI.	Indykatywne ramy finansowe	94
XII.	Partycypacja oraz mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	96

XIII.	Zarządzanie wdrażaniem programu rewitalizacji.....	102
	Schemat wdrażania rewitalizacji w mieście Jarosławiu	103
	System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.....	104
	Ewaluacja.....	106
XIV.	Spis tabel	107
XV.	Spis map	108
XVI.	Spis rysunków	109

I. Wprowadzenie– definicje i struktura dokumentu

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014- 2020, w rozdziale 3 - Kwestie definicyjne, wyjaśnienie pojęć, wskazują podstawowe definicje, a w załączniku cechy i elementy programów rewitalizacji, do których musi odnieść się każdy Lokalny Program Rewitalizacji.

Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno- funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właściciele nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych). Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są:

- a. uwzględnienie rewitalizacji, jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy;
- b. pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów; diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe;
- c. ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- d. właściwy dobór narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- e. zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej;
- f. koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
- g. realizacja wynikającej z art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnej zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów

rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- a. gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- b. środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- c. przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
- d. technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

Obszar rewitalizacji - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w rozdziale 3 pkt 2 wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014- 2020, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż

30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Program rewitalizacji:

- a) inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji (np. lokalne programy rewitalizacji, miejskie programy rewitalizacji),
- b) gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. poz. 1777 z 2015 r.).

Niniejszy program został opracowany w oparciu o wskazane wytyczne i jest programem, który jest inicjowany, opracowany i uchwalony przez **Radę Miasta Jarosławia**, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji (np. lokalne programy rewitalizacji, miejskie programy rewitalizacji), a więc Program Rewitalizacji (dalej, jako: PR) jest zasadniczym dokumentem służącym zaplanowaniu i realizacji procesu rewitalizacji w Gminie Miejskiej Jarosław. Ma on charakter strategii, w której dokonuje się wskazania obszaru rewitalizacji, pogłębionej diagnozy stanu obszaru rewitalizacji oraz planuje i koordynuje działania służące osiągnięciu – także opisanej w Programie – wizji stanu obszaru po rewitalizacji. Służy również koordynacji działań rewitalizacyjnych z szeregiem innych dokumentów gminnych, wywołując szerokie skutki.

Interesariusze rewitalizacji - w szczególności:

1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;

- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Partycypacja społeczna - aktywny udział interesariuszy na każdym etapie realizacji zadań związanych z rewitalizacją.

Struktura dokumentu

Niniejszy Program zawiera:

- a. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy;
- b. Diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych;
- c. Zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia;
- d. Wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji);
- e. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk;
- f. Listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, co najmniej: nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu), szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji;
- g. Charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową;
- h. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji;

- i. Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć, o których mowa w lit. f oraz g, z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014-2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków UE);
- j. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji;
- k. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji;
- l. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.

II. Powiązania programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Jarosław na lata 2016-2023 jest powiązany z miejskimi dokumentami strategicznymi. Powiązania te przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela 1. Powiązania programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy Miejskiej Jarosław.

Nazwa dokumentu	Nr, data i organ uchwalający	Odniesienie do celów dokumentu w kontekście rewitalizacji
Strategia Rozwoju Miasta Jarosławia na lata 2016-2020	UCHWAŁA NR 221/XXII/2016 RADY MIASTA JAROSŁAWIA z dnia 22 lutego 2016 r.	<p>Obszar strategiczny GOSPODARKA Cel priorytetowy Atrakcyjna gospodarka lokalna wykorzystująca wewnętrzne i zewnętrzne potencjały rozwojowe</p> <p>Obszar strategiczny TURYSTYKA I DZIEDZICTWO KULTUROWE Cel priorytetowy Wysoka jakość i szeroka oferta usług turystycznych</p> <p>Obszar strategiczny SPOŁECZEŃSTWO I INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA Cel priorytetowy Zaangażowana społeczność lokalna o wysokiej jakości życia w sferze usług społecznych</p> <p>Obszar strategiczny ŚRODOWISKO, PRZESTRZEŃ I ESTETYKA MIASTA Cel priorytetowy Atrakcyjne środowisko przyrodnicze i kulturowe Miasta oraz przyjazna przestrzeń miejska</p>
Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Jarosławia na lata 2006 – 2020	- Uchwała Nr 702/LIX/06 Rady Miasta Jarosławia z dnia 26 czerwca 2006 r. w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii	<p>Uwzględniając założenia strategii na lata 2006 – 2020 sformułowano następujące cele strategiczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zabezpieczenie środków materialnych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych osób i rodzin. 2. Ulepszanie już istniejących i wprowadzenie

	<p>Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Jarosławia na lata 2006 – 2020</p> <p>- Uchwała Nr 33/VII/2015 Rady Miasta Jarosławia z dnia 26 marca 2015 r.</p> <p>w sprawie przyjęcia aktualizacji Gminnej Strategii</p> <p>Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Jarosławia na lata 2006 - 2020</p>	<p>nowych form pomocy celem zwalczania negatywnych skutków występujących problemów i mobilizowanie petentów do działania a przede wszystkim wyrównywanie szans środowisk zagrożonych.</p> <p>3. Rozwój lokalnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.</p> <p>4. Prowadzenie skutecznego systemu zapobiegania marginalizacji wszystkich grup społecznych, a w szczególności osób bezdomnych, uzależnionych, opuszczających zakłady karne.</p> <p>5. Podniesienie świadomości o problemach i prawach osób chorych, niepełnosprawnych i starszych z ukierunkowaniem na przeciwdziałanie marginalizacji.</p>
<p>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Jarosławia</p>	<p>Uchwała Nr 442/XXXI/2001 Rady Miasta Jarosławia z dnia 23 kwietnia 2001r.</p> <p>w sprawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Jarosławia - ze zmianami</p>	<p>Postanowienia studium dotyczą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) celów, funkcji i głównych kierunków rozwoju miasta Jarosławia, 2) ochrony środowiska kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu 3) kierunków zagospodarowania przestrzennego Jarosławia dotyczących podstawowych stref polityki przestrzennej 4) kierunków rozwoju systemów komunikacji oraz infrastruktury technicznej 5) strategicznych obszarów rozwoju Jarosławia. <p>Studium było wielokrotnie aktualizowane.</p>
<p>Plan zagospodarowania przestrzennego</p>	<p>Uchwała Nr 150/XV/03 Rady Miasta Jarosławia z dnia 6 października 2003 r.</p> <p>w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru obejmującego tereny użytkowane rolniczo położone po zachodniej stronie ulicy Starosanowej (Podka.2003.179.2927),</p> <p>Uchwała Nr 340/XXXVI/04 Rady</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zagospodarowanie terenu pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz uzyskanie właściwego standardu kształtowania zabudowy i ładu przestrzennego - wskazanie przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania, rozwiązań przed ewentualnym występowaniem wód powodziowych, zasad obsługi komunikacyjnej, zasad obsługi dla poprawy stanu wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną. 2. Zagospodarowanie terenu pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zagrodową oraz uzyskanie właściwego standardu kształtowania zabudowy i ładu

	<p>Miasta Jarosławia z dnia 22 listopada 2004 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru obejmującego tereny wolne od zabudowy użytkowane rolniczo położone po wschodniej stronie ulicy Starosanowej (Podka.2004.150.2424),</p> <p>Uchwała Nr 645/XLIII/2002 Rady Miasta Jarosławia z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru obejmującego tereny użytkowane rolniczo położone po północnej stronie ulicy Dojazdowej (Podka.2002.69.1403),</p> <p>Uchwała Nr 341/XXXVI/04 Rady Miasta Jarosławia z dnia 22 listopada 2004 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru obejmującego teren wolny od zabudowy (wraz z istniejącym zespołem zabudowy wolnostojącej),</p>	<p>przestrzennego - wskazanie intensywności zabudowy mieszkaniowej, obowiązującej linii zabudowy, rozwiązań przed ewentualnym występowaniem wód powodziowych, zasad obsługi komunikacyjnej, zasad obsługi dla poprawy stanu wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną.</p> <p>3. Zagospodarowanie terenu pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz uzyskanie właściwego standardu kształtowania zabudowy i ładu przestrzennego – ustalenie obowiązujących linii zabudowy, rozwiązań przed ewentualnym występowaniem wód powodziowych, zasad obsługi komunikacyjnej, wskazanie terenów o odmiennym przeznaczeniu, zasad obsługi dla poprawy stanu wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną.</p> <p>4. Obszar rewitalizacji obejmuje niewielką część tego MPZP, tj. teren z podstawowym przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, dla którego wskazuje warunki zabudowy i zagospodarowania terenu oraz zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, szczególne warunki zagospodarowania oraz ograniczenia w użytkowaniu i zasady komunikacyjnej obsługi terenu.</p> <p>5. Zagospodarowanie terenu (głównie pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i usługi) oraz ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego – wskazanie przeznaczenia terenów, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, zasad rozbudowy i budowy systemów komunikacji oraz systemów infrastruktury technicznej.</p> <p>6. Przeznaczenie terenu pod zabudowę usługowo-handlową i określenie zasad i warunków zagospodarowania terenu oraz</p>
--	--	---

	<p>usytuowany w południowo - wschodnim narożniku skrzyżowania ulic Fredry i Kielara (Podka.2004.149.2405),</p> <p>Uchwała Nr 821/LXVIII/10 Rady Miasta Jarosławia z dnia 26 kwietnia 2010 r. w sprawie uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego obszaru "Za Parkiem" w Jarosławiu (Podka.2010.43.956, zm. Podka.2013.3233),</p> <p>Uchwała Nr 541/XLVIII/09 Rady Miasta Jarosławia z dnia 23 marca 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Nr 2/07 w rejonie ulicy Boczna Sanowa w Jarosławiu (Podka.2009.29.808),</p> <p>Uchwała Nr 130/XIV/03 Rady Miasta Jarosławia z dnia 22 września 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Zabudowa usługowo - handlowa przy ul. Sanowej - 3/01" (Podka.2003.150.1947),</p> <p>Uchwała Nr</p>	<p>jego obsługi w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji.</p> <p>7. Obszar rewitalizacji obejmuje ok. 50% tego MPZP, którego przedmiotem ustaleń są tereny przeznaczone na cele rozwoju funkcji mieszkaniowo-usługowej, mieszkaniowej i usługowej oraz tereny komunikacji i infrastruktury technicznej - wprowadza dopuszczenia, nakazy, ograniczenia lub zakazy odnoszące się do zasad i wymagań dot. zagospodarowania przestrzennego, zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.</p> <p>8. Zagospodarowanie terenu i uzyskanie właściwego standardu kształtowania zabudowy i ładu przestrzennego – wskazanie terenów o różnym przeznaczeniu, głównie pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną i usługi oraz obszaru użytkowania zielenią i miejsc lokalizacji urządzeń sportu i rekreacji, ustalenie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, zasad rozbudowy i budowy systemów komunikacji i systemów infrastruktury technicznej, szczególnych warunków i ograniczeń w użytkowaniu terenów, wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni ogólnodostępnej.</p> <p>9. Zachowanie układu urbanistycznego i krajobrazowego Zespołu Staromiejskiego, obejmującego historycznie i ewolucyjnie wykształcone struktury funkcjonalno-przestrzenne, zachowania proporcji i cech historycznie ukształtowanych elementów zagospodarowania przestrzennego, zachowane pewnych wartości kompozycji urbanistycznej - ustalenie: przywrócenia zdegradowanych wartości architektonicznych i wartości kompozycji urbanistycznej, w tym odtworzenie historycznej struktury przestrzennej, w procesie rewitalizacji</p>
--	---	--

	<p>491/XLV/08 Rady Miasta Jarosławia z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Jarosławiu pomiędzy ulicami Grunwaldzką, Sikorskiego, Słowackiego i Piekarską (Podka.2009.4.40, zm. Podka.2014.2565),</p> <p>Uchwała Nr 639/LVII/2013 Rady Miasta Jarosławia z dnia 28 października 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Nr 1/12 obszaru w rejonie ul. Zamkowa, Podzamcze i Zwierzyniecka w Jarosławiu (Podka.2013.4062),</p> <p>Uchwała Nr 182/XIX/07 Rady Miasta Jarosławia z dnia 24 września 2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru "Zespołu Staromiejskiego" w Jarosławiu (Podka.2007.89.2005, zm. Podka.2012.1039, zm. Podka.2012.1039),</p> <p>Uchwała Nr</p>	<p>urbanistycznej obszaru, z różnym zakresem działań inwestycyjnych i budowlanych w poszczególnych wyznaczonych planem terenach, ustalenie zasad usytuowania i rozplanowania zespołów budowlanych, warunków ochrony i przebudowy istniejących oraz budowy nowych budynków, zasad zagospodarowania wnętrza architektonicznych, zasad zachowania obiektów małej architektury, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, potrzeb kształtowania przestrzeni ogólnodostępnej, zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji, zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej.</p> <p>10. Zagospodarowanie terenu na części Parku Kulturowego Zespołu Staromiejskiego - ustalenie: zasad ochrony i kształtowania środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, zasad wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni ogólnodostępnych, zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i systemów infrastruktury, wskaźników miejsc parkingowych.</p>
--	--	--

	<p>23/VI/2015 Rady Miasta Jarosławia z dnia 26 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Nr 4/10 na części Parku Kulturowego Zespołu Staromiejskiego w Jarosławiu (Podka.2015.898).</p>	
<p>Program ograniczania niskiej emisji Miasta Jarosławia - PONE</p>	<p>Uchwała Nr 104/XII/2015 Rady Miasta Jarosławia z dnia 31 sierpnia 2015r.</p>	<p>Celem przedmiotowego opracowania było określenie planu działań w zakresie obniżenia poziomu niskiej emisji spowodowanej spalaniem paliw w indywidualnych źródłach ciepła, którego realizacja przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawy jakości powietrza, którym oddychają mieszkańcy miasta, poprzez obniżenie ponadnormatywnych poziomów stężeń zanieczyszczeń, • poprawy jakości życia i zdrowia mieszkańców Miasta Jarosławia, • uzyskania konkretnego, wyznaczonego w Programie ochrony powietrza, efektu ekologicznego dla Miasta Jarosławia, • rozwoju miasta i wzrostu zadowolenia mieszkańców, poprzez aktywizację lokalnych firm (więcej środków finansowych pozostanie w regionie), • spełniania obowiązków prawnych wynikających z zobowiązań, które Polska przyjęła na siebie wstępując do Unii Europejskiej. <p>Opracowany Program ograniczenia niskiej emisji umożliwi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaplanowanie i zabezpieczenie środków dla działań na przyszłe lata, • uporządkowanie i klasyfikację działań prowadzonych w ramach Programu, • monitorowanie prowadzonych działań, • obliczenie efektu ekologicznego prowadzonych działań.

		<p>Dodatkowo dzięki opracowaniu Programu, określone zostało potrzebne wsparcie finansowe dla realizacji zadań inwestycyjnych zaplanowanych w Programie. Stwierdzono, iż najbardziej optymalnymi przedsięwzięciami w realizacji przedmiotowego Programu są: wymiana nieekologicznego źródła ciepła na kocioł gazowy bądź elektryczny. Najmniej optymalnymi przedsięwzięciami pod kątem redukcji emisji pyłu zawieszonego PM10 jest: montaż kolektorów słonecznych. Bardzo duży stopień redukcji ww. zanieczyszczeń wykazują także nowoczesne kotły węglowe z automatycznym/okresowym załadunkiem paliwa oraz nowoczesne kotły na biomasę z automatycznym załadunkiem paliwa. Opracowano projekt harmonogramu rzeczowo – finansowego w wariancie realnym, tzn. z realną liczbą inwestycji do przeprowadzenia w warunkach lokalnych, która wynosi 373 do końca 2022 roku. Zaproponowano w nim wyminę wysoce emisyjnych kotłów węglowych na nowoczesne kotły węglowe oraz na biomasę, ogrzewanie gazowe, elektryczne, olejowe, montaż pomp ciepła oraz kolektorów słonecznych. Efekt ekologiczny tych inwestycji to ponad 16 Mg zanieczyszczeń pyłowych, zaś koszty przeprowadzenia działań to 7 863 925 zł. Z przeprowadzonych analiz wynika, iż koszt redukcji 1 tony zanieczyszczeń to kwota ok. 500 000 zł, co potwierdza prawidłowe wykonanie obliczeń.</p> <p>Wariant taki wybrano ponieważ na terenie Miasta Jarosławia nie istnieje miejska sieć ciepłownicza, a inwestycje będą polegały głównie na wymianie indywidualnych źródeł ogrzewania. Zatem działanie wskazane w POP jakim jest podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej niemożliwe jest do przeprowadzenia więc należy przyjąć działania wskazane w harmonogramie, który uwzględni również preferencje mieszkańców poznane podczas ankietyzacji.</p>
<p>Uchwała w sprawie uchwalenia wieloletniego</p>	<p>Uchwała Nr 805/LXX/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r.</p>	<p>str. 8, 9, 10, 11, 17</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Miejskiej

<p>programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Jarosław na lata 2014-2019</p>	<p>Rady Miasta Jarosławia</p>	<p>Jarosław na lata 2014-2019 ustala strategię działania władz samorządowych w zakresie szeroko pojętej polityki mieszkaniowej, która winna tworzyć warunki do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na obszarach wskazanych do rewitalizacji jest zlokalizowanych wiele budynków mieszkaniowych, które z uwagi na zły stan techniczny wymagają kompleksowych działań remontowych. • Poprawa jakości zasobu mieszkaniowego stanowi bardzo istotny czynnik decydujący nierzadko o powodzeniu podjętych działań rewitalizacyjnych i pośrednio o trwałości jej efektów, a bez poprawy warunków mieszkaniowych, które w bezpośredni sposób oddziałują na mieszkańców zdegradowanych obszarów i ich poziom życia, osiągnięcie założonych celów działań rewitalizacyjnych może w wielu przypadkach okazać się trudne lub wręcz niemożliwe. <p>Brak działań z zakresu mieszkalnictwa sprzyja procesom negatywnej selekcji mieszkańców, która hamuje pozytywne efekty działań rewitalizacyjnych.</p>
<p>Raport z realizacji „Aktualizacji programu ochrony środowiska lata 2013-2016 z uwzględnieniem lat 2017-2020”</p>	<p>Uchwała nr 171/XVIII/2015 Rady Miasta Jarosławia z dnia 10 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia raportu z realizacji „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska na lata 2013-2016 z uwzględnieniem lat 2017- 2020” za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2014 r.</p>	<p>Celem raportu była ocena realizacji wykonanych, bądź zaniechanych zadań zapisanych w Aktualizacji Programu ochrony środowiska na lata 2013- 2016 z uwzględnieniem lat 2017- 2020. Ocena ta ma służyć sformułowaniu wniosków niezbędnych do aktualizacji ww. dokumentu. Aktualizacja Programu ochrony środowiska na lata 2013- 2016 z uwzględnieniem lat 2017 -2020 została przyjęta Uchwałą Rady Miasta Nr 645/LVII/2013 z dnia 28 października 2013 roku. Program jest dokumentem planowania strategicznego, wyrażającym cele i kierunki polityki ekologicznej samorządu gminy miejskiej i określającym wynikające z niej działania. Tak ujęty Program będzie wykorzystywany jako główny instrument strategicznego zarządzania gminą w zakresie ochrony środowiska, podstawa tworzenia programów operacyjnych i zawierania kontraktów z innymi jednostkami</p>

		<p>administracyjnymi i podmiotami gospodarczymi, przesłanka konstruowania budżetu gminy, płaszczyzna koordynacji i układ odniesienia dla innych podmiotów polityki ekologicznej, podstawa do ubiegania się o fundusze celowe. Cele i działania proponowane w Programie ochrony środowiska posłużą do tworzenia warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa miasta, które służyć będą poprawie stanu środowiska przyrodniczego. Realizacja celów wytyczonych w programie powinna spowodować polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego na terenie gminy. Program ochrony środowiska przedstawia aktualny stan środowiska, określa hierarchię niezbędnych działań zmierzających do poprawy tego stanu, umożliwia koordynację decyzji administracyjnych oraz wybór decyzji inwestycyjnych podejmowanych przez różne podmioty i instytucje. Sam program nie jest dokumentem stanowiącym, ingerującym w uprawnienia poszczególnych jednostek administracji rządowej i samorządowej oraz podmiotów użytkujących środowisko. Należy jednak oczekiwać, że poszczególne jego wytyczne i postanowienia będą respektowane i uwzględniane w planach szczegółowych i działaniach inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska.</p> <p>Zakłada się, że kształtowanie polityki ekologicznej w mieście będzie miało charakter procesu ciągłego, z jednoczesnym zastosowaniem metody programowania —kroczącego, polegającej na cyklicznym weryfikowaniu perspektywicznych celów w przekrojach etapowych i wydłużaniu horyzontu czasowego Programu w jego kolejnych edycjach.</p> <p>Ocena realizacji celów i zadań ochrony środowiska jest realizowana na wszystkich szczeblach administracji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - co 4 lata wykonywana jest ocena skuteczności realizacji polityki ekologicznej państwa z wykorzystaniem określonych mierników, - co 2 lata wykonywana jest ocena realizacji
--	--	---

		<p>wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska sporządzonych w celu realizacji polityki ekologicznej państwa,</p> <p>- ocena realizacji programów naprawczych poszczególnych komponentów środowiska wykonywana jest przez organy inspekcji ochrony środowiska.</p> <p>Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań Programu jest wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskiwane efekty rzeczowe. Uzyskiwane efekty rzeczowe, zweryfikowane przez ocenę stanu jakości i dotrzymywania norm komponentów środowiska, dokonaną w ramach systemu monitoringu, ilustrują zaawansowanie realizacji Programu w skali rocznej i umożliwiają dokonywanie niezbędnych korekt na bieżąco. Kontrola i monitoring realizacji celów i zadań Programu ochrony środowiska powinny obejmować określenie stopnia wykonania działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określenie stopnia realizacji przyjętych celów; - ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem; - analizę przyczyn rozbieżności. <p>W kolejnych rozdziałach przedstawione zostały w sposób syntetyczny informacje na temat realizacji celów zawartych w Programie Ochrony Środowiska Miasta Jarosławia. Raport obejmuje analizę zrealizowanych zadań oraz poniesionych nakładów finansowych.</p> <p>Przy sporządzeniu dokumentu wykorzystano dane instytucji posiadających bazy danych zagregowane do poziomu gminnego, m.in. Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, Powiatu Jarosławskiego, a także Urzędu Miasta Jarosławia, Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Jarosławiu Sp. z o.o. i Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Jarosławiu Sp. z o.o.</p>
--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

III. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

III. 1. Delimitacja – diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru kryzysowego i rewitalizacji Jarosławia

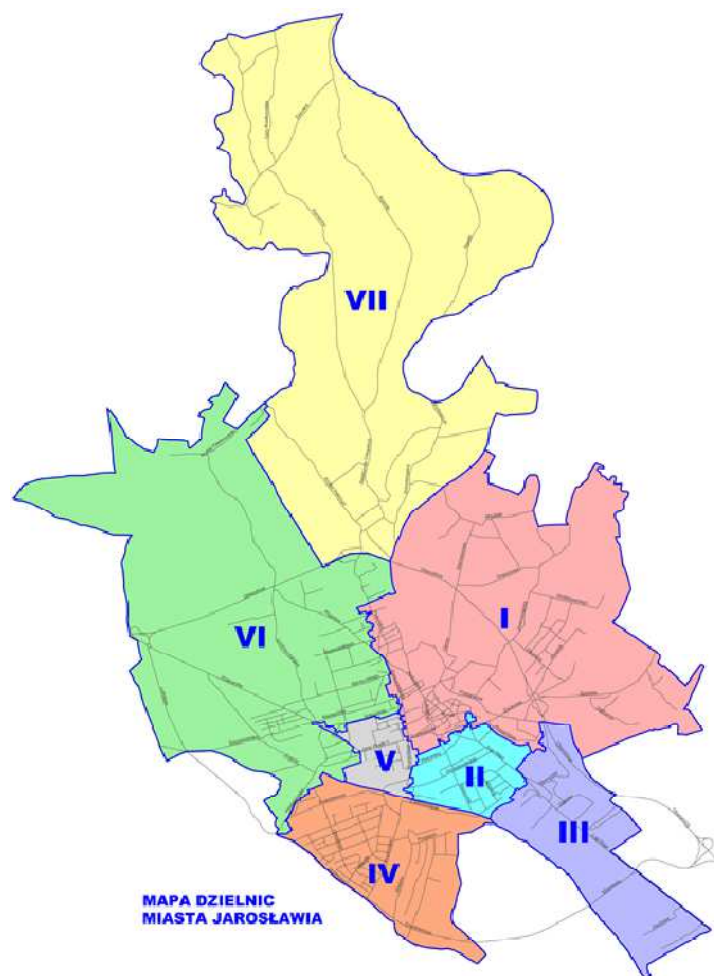
Metodologia delimitacji

Obszar rewitalizacji, w którym prowadzone będą działania wynikające z Programu Rewitalizacji, charakteryzuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk oraz posiada istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Gminy Miejskiej Jarosław. Został wyodrębniony z obszaru zdegradowanego określonego na podstawie diagnozy sporządzonej na potrzeby zidentyfikowania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy.

Analiza prowadzona była na obszarze Gminy Miejskiej Jarosław przy zastosowaniu podziału na siedem jednostek/dzielnic, uzgodnionych na podstawie **Uchwały NR 193/XX/2016 Rady Miasta Jarosławia z dnia 25 stycznia 2016 r. w sprawie utworzenia dzielnic na terenie miasta Jarosławia.**

Wskazany podział prezentuje mapka stanowiąca załącznik do wskazanej uchwały.

Mapa 1. Dzielnice miasta Jarosławia.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Całkowita powierzchnia miasta Jarosławia wynosi 3 461 ha. Podzielone jest ono administracyjnie na siedem dzielnic:

- **Dzielnica I** – o powierzchni 752 ha. Obejmuje swym zasięgiem całą dzielnicę Staromiejską wraz z Rynkiem i przyległymi ulicami. Na jej obszarze znajduje się osiedle z budownictwem wysokim, osiedle domów jednorodzinnych i obszar po prawej stronie Sanu - Garbarze, w większej części z zabudową zagrodową typu wiejskiego.
- **Dzielnica II** – o powierzchni 88 ha. Położona w śródmieściu, należy do najgęściej zaludnionych rejonów miasta, co wynika z lokalizacji w tym rejonie kilku osiedli mieszkalnych z budownictwem wysokim. Ponadto w skład dzielnicy wchodzi przedwojenne osiedle domów jednorodzinnych i zespół bloków mieszkalnych. Jest to typowa dzielnica mieszkalna, w której koncentrują się głównie handel i usługi.

- **Dzielnica III** - o powierzchni 226 ha. Położona w południowo- wschodniej części miasta, silnie uprzemysłowiony obszar. Pomimo dużego uprzemysłowienia, dzielnica należy do obszarów o wysokiej gęstości zamieszkania, co wynika z faktu zlokalizowania w niej osiedli mieszkaniowych z intensywną zabudową wysoką.
- **Dzielnica IV** – o powierzchni 234 ha. Obejmuje osiedle domów jednorodzinnych. Jest to dzielnica mieszkalna, w granicach której występuje również przemysł, handel i usługi.
- **Dzielnica V** - o powierzchni 57 ha. Poza funkcją mieszkaniową pełni rolę śródmiejskiej dzielnicy handlowo- usługowej i administracyjnej. Na jej obszarze funkcjonuje wiele jednostek administracyjnych, w tym Starostwo Powiatowe. Na terenie dzielnicy zlokalizowany jest najstarszy cmentarz - "Stary".
- **Dzielnica VI** - o powierzchni 887 ha. Położona w zachodniej części miasta, ma bardzo zróżnicowany charakter. Na jej obszarze znajdują się tereny rolnicze z zabudową zagrodową oraz budynki mieszkalne i osiedla domów jednorodzinnych.
- **Dzielnica VII** - o powierzchni 1217 ha. Położona po północnej stronie miasta. Jest to podmiejska dzielnica o charakterze rolniczym, posiada w większości zabudowę charakterystyczną dla obszarów wiejskich.

Tabela 2. Powierzchnia oraz liczba mieszkańców dzielnic miasta Jarosławia.

DZIELNICA	POWIERZCHNIA (ha)	LICZBA MIESZKAŃCÓW
Dzielnica I	752	6 946
Dzielnica II	88	6 700
Dzielnica III	226	4 412
Dzielnica IV	234	3 613
Dzielnica V	57	4 541
Dzielnica VI	887	9 059
Dzielnica VII	1 217	2 397
SUMA	3 461	37 668

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

W celu dokonania delimitacji obszaru zdegradowanego przyjęto metodę polegającą na obliczaniu wskaźników dla poszczególnych jednostek urbanistycznych pozwalających na analizę i porównanie negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach takich jak: sfera społeczna, gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno- funkcjonalna oraz techniczna.

Początkiem prac było zebranie i przyporządkowanie do poszczególnych jednostek urbanistycznych obiektywnych i weryfikowalnych danych opisujących negatywne zjawiska w każdej ze sfer oraz przeliczeniu ich na wartości porównywalnych wskaźników, co pokazuje Tabela 3.

Tabela 3. Zastosowane wskaźniki do delimitacji Jarosławia we wskazanych podsystemach (społecznym, gospodarczym, technicznym, środowiskowym i przestrzenno-funkcyjnym).

Zjawiska	Dane	Wskaźnik
Społeczne	1. liczba osób pobierających zasiłki z MOPS w 2015 r.	1. liczba osób pobierających zasiłki w 2015 r. na 1000 mieszkańców
	2. liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w 2015 r.	2. liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w 2015 r. na 1000 mieszkańców
	3. liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2015 r.	3. liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2015 r. na 1000 mieszkańców
	4. liczba dzieci korzystających z dożywiania w 2015 r.	4. liczba dzieci korzystających z dożywiania w 2015 r. na 1000 mieszkańców
	5. liczba gospodarstw domowych zalegających z czynszem w 2015 r.	5. liczba gospodarstw domowych zalegających z czynszem w 2015 r. na 1000 mieszkańców
	6. frekwencja w wyborach prezydenckich w 2015 r.	6. frekwencja w wyborach prezydenckich w 2015 r.
	7. frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 r.	7. frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 r.
	8. liczba przestępstw i wykroczeń w 2015 r.	8. liczba przestępstw i wykroczeń w 2015 r. na 1000 mieszkańców
	9. liczba wydanych niebieskich kart w 2015 r.	9. liczba wydanych niebieskich kart w 2015 r. na 1000 mieszkańców
Gospodarcze	liczba osób bezrobotnych w 2015 r.	liczba osób bezrobotnych w 2015 r. na 1000 mieszkańców w 2015 r.
Techniczne	liczba budynków przeznaczonych	% budynków przeznaczonych do

	do remontu w 2015 r.	remontu w 2015 r.
Środowiskowe	1. liczba budynków posiadających dachy z wyrobów azbestowych w 2015 r.	1. % budynków posiadających dachy z wyrobów azbestowych w 2015 r.
	2. liczba budynków posiadających piece węglowe w 2015 r.	2. % budynków posiadających piece węglowe w 2015 r.
Przestrzenno-funkcjonalne	liczba zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji w 2015 r.	odsetek zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Dane zbierano po punktach adresowych, przeliczano je i przyporządkowywano do jednostek, a następnie prezentowano na mapie.

W pierwszym etapie diagnozy zebrano i przeanalizowano dane dotyczące degradacji w sferze społecznej, zagregowano je w poszczególnych dzielnicach, a następnie wskazano te dzielnice, w których kumulują się zjawiska kryzysowe w tej sferze.

W drugim etapie przeanalizowano wskaźniki w pozostałych sferach – gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno- funkcjonalnej, a następnie zbadano stopień koncentracji negatywnych zjawisk we wszystkich tych sferach i wytypowano dzielnicę, w której jest ona największa.

Na podstawie powyższych wskaźników dokonano analizy kryzysowości wskazanych jednostek przestrzennych na terenie Gminy Miejskiej Jarosław.

Poniżej zaprezentowano analizę kryzysowości w poszczególnych jednostkach/dzielnicach z wykorzystaniem wybranych danych.

Sytuacja kryzysowa w obszarze społecznym

Sytuację kryzysową w obszarze społecznym zobrazowano za pomocą syntetycznych wskaźników: pomocy społecznej, poziomu kapitału społecznego, a także wskaźników: przestępczości i zadłużenia mieszkańców.

1. Czynniki społeczne

Sytuację kryzysową w obszarze społecznym zobrazowano za pomocą syntetycznych wskaźników pomocy społecznej. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przeliczona na 1 000 mieszkańców mówi o skali tego zjawiska i obrazuje sytuację materialno- bytową ludności.

Składają się na niego następujące wskaźniki cząstkowe:

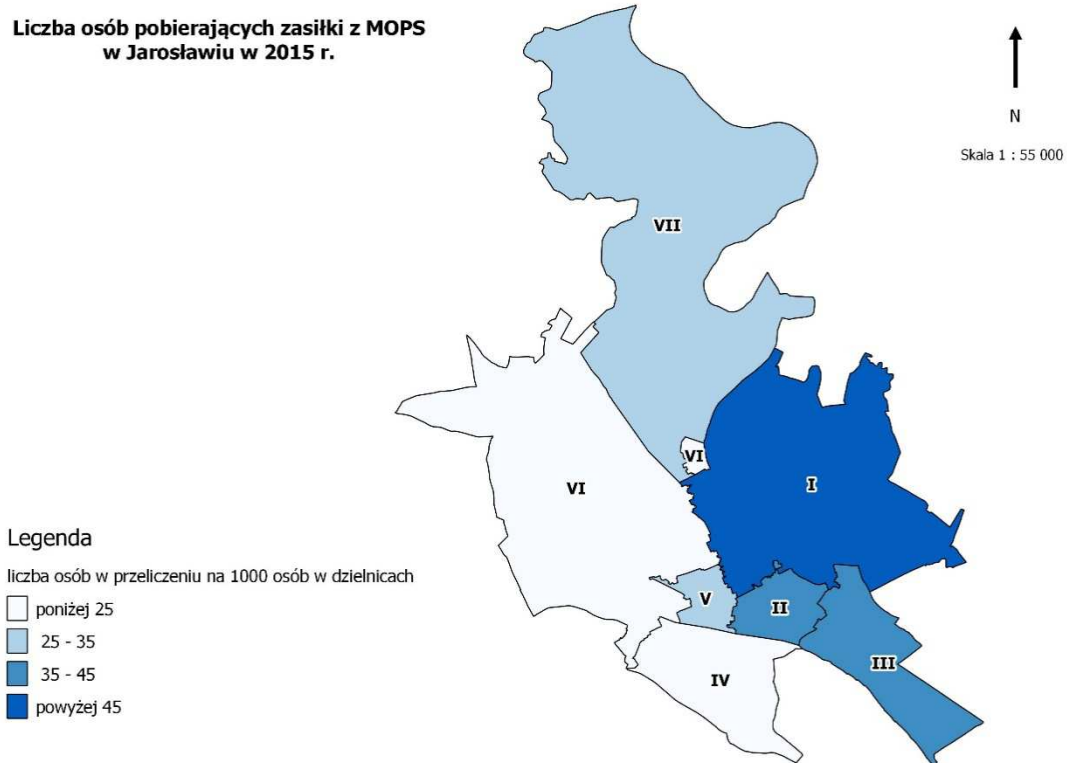
- a. **Liczba osób pobierających zasiłki z MOPS w 2015 r. na 1 000 mieszkańców.** Natężenie sytuacji kryzysowej występuje w jednostkach charakteryzujących się poziomem tego wskaźnika powyżej wartości dla gminy, która wynosi 36,37. Sytuacja taka ma miejsce w przypadku: Dzielnic I – 64,93, Dzielnic II – 41,34 oraz Dzielnic III – 41,02.

Tabela 4. Rozkład wskaźnika - liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Jarosławiu w 2015 r. na 1000 mieszkańców.

DZIELNICA	LICZBA OSÓB POBIERAJĄCYCH ZASIŁKI Z MOPS W 2015 R.	LICZBA OSÓB POBIERAJĄCYCH ZASIŁKI Z MOPS W 2015 R. NA 1000 MIESZKAŃCÓW
Dzielnica I	451	64,93
Dzielnica II	277	41,34
Dzielnica III	181	41,02
Dzielnica IV	78	21,59
Dzielnica V	136	29,95
Dzielnica VI	180	19,87
Dzielnica VII	67	27,95
Gmina	1370	36,37

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Mapa 2. Liczba osób pobierających zasiłki z MOPS w Jarosławiu w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

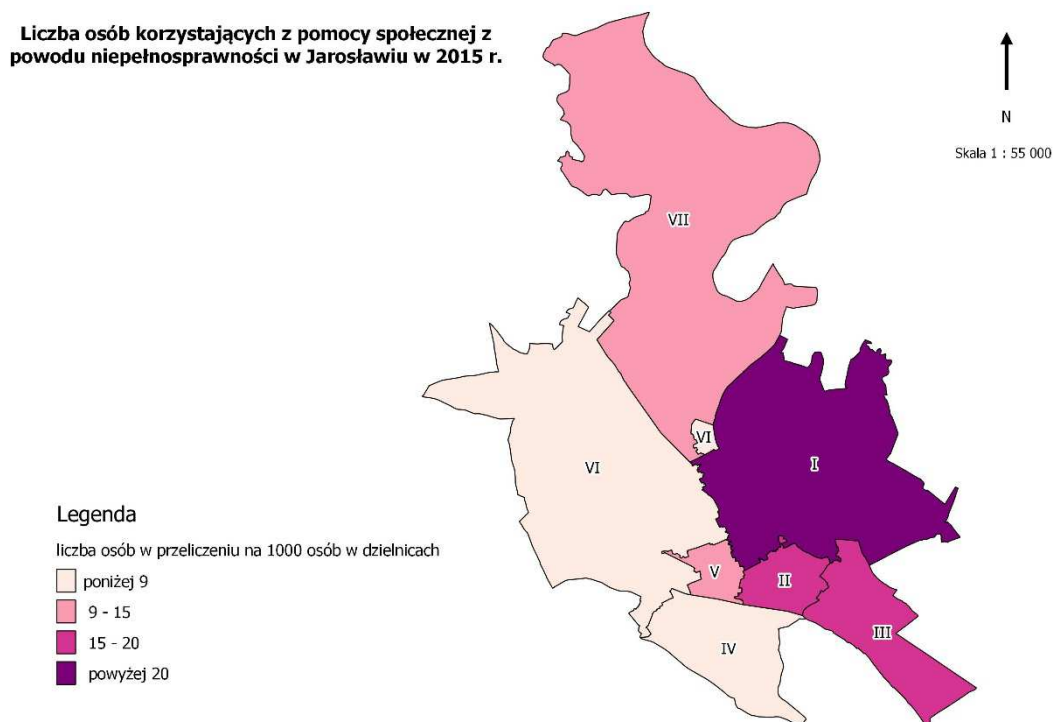
- b. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w 2015 r. na 1 000 mieszkańców.** Natężenie sytuacji kryzysowej występuje w jednostkach charakteryzujących się poziomem tego wskaźnika powyżej wartości dla gminy, która wynosi 14,39. Sytuacja taka ma miejsce w przypadku: Dzielnicy I - 25,05, Dzielnicy II – 16,12 oraz Dzielnicy III – 16,09.

Tabela 5. Rozkład wskaźnika - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w Jarosławiu 2015 r. na 1000 mieszkańców.

DZIELNICA	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W 2015 R.	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W 2015 R. NA 1000 MIESZKAŃCÓW
Dzielnica I	174	25,05
Dzielnica II	108	16,12
Dzielnica III	71	16,09
Dzielnica IV	30	8,30
Dzielnica V	63	13,87
Dzielnica VI	74	8,17
Dzielnica VII	22	9,18
Gmina	542	14,39

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Mapa 3. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w Jarosławiu w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

- c. **Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2015 r. na 1 000 mieszkańców.** Natężenie sytuacji kryzysowej występuje w jednostkach charakteryzujących się poziomem tego wskaźnika powyżej wartości dla gminy, która wynosi 0,98. Sytuacja taka ma miejsce w przypadku: Dzielnicy I - 2,30 oraz Dzielnicy II – 1,19.

Tabela 6. Rozkład wskaźnika - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w Jarosławiu 2015 r.

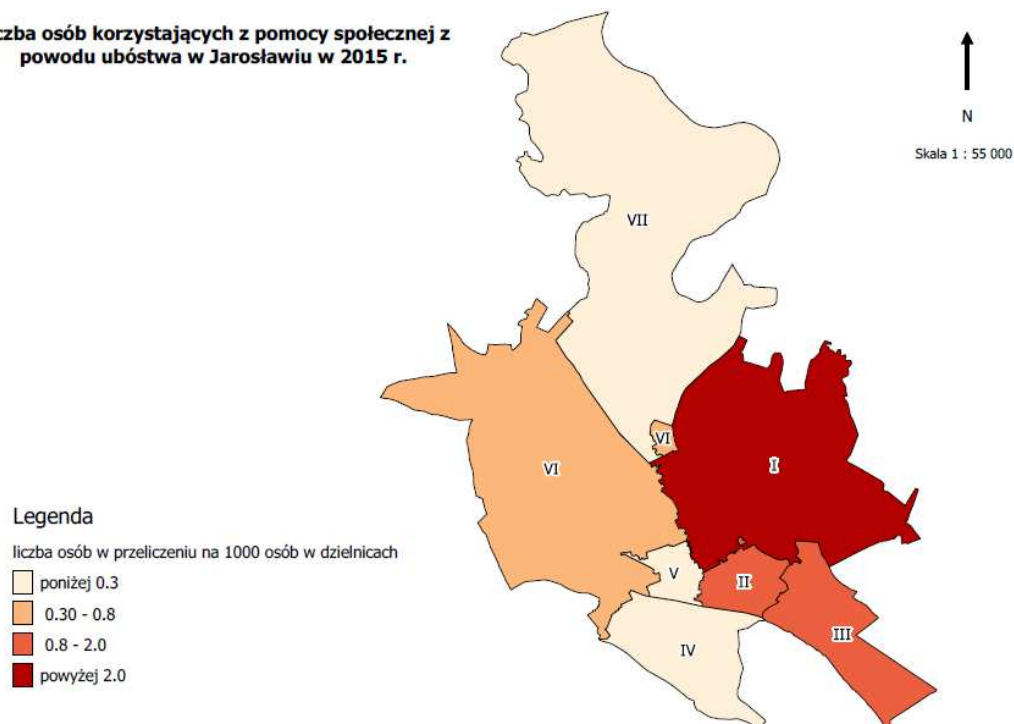
DZIELNICA	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA W 2015 R.	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA W 2015 R. NA 1000 MIESZKAŃCÓW
Dzielnica I	16	2,30
Dzielnica II	8	1,19
Dzielnica III	4	0,91
Dzielnica IV	1	0,28
Dzielnica V	1	0,22
Dzielnica VI	7	0,77
Dzielnica VII	0	0,00
Gmina	37	0,98

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Rozkład tego wskaźnika przedstawiono również na mapie nr 4.

Mapa 4. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w Jarosławiu w 2015 r.

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w Jarosławiu w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

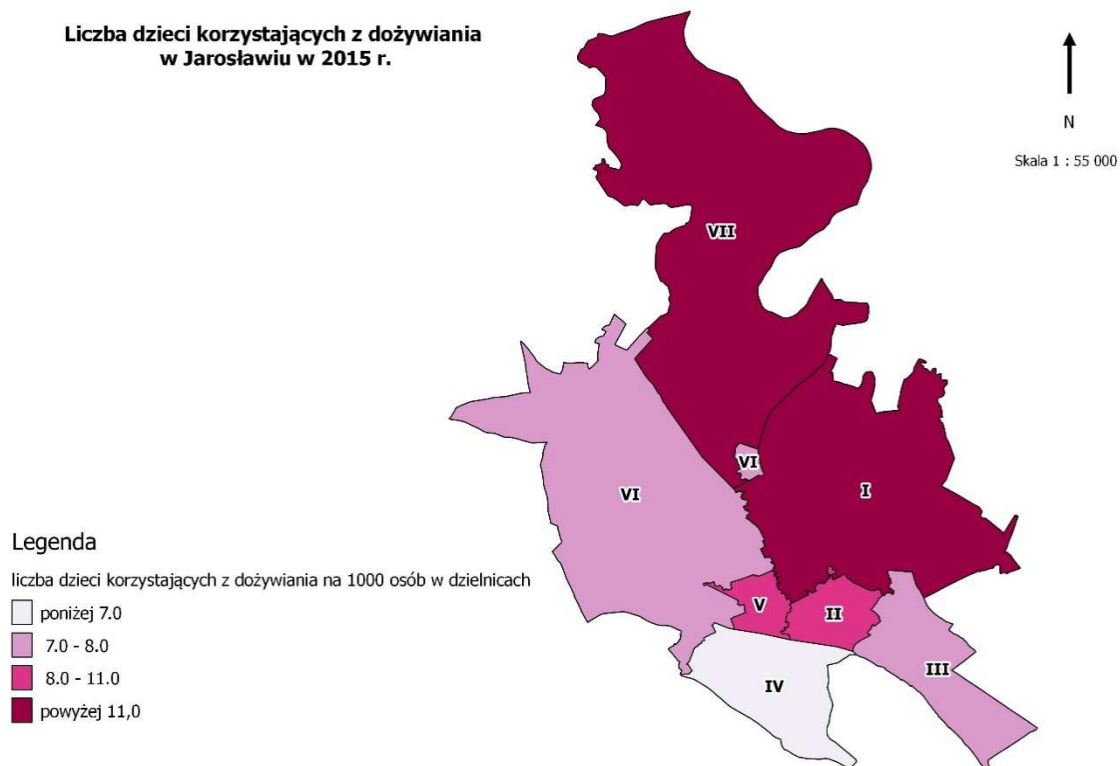
d. Liczba dzieci korzystających z dożywiania w 2015 r. na 1 000 mieszkańców. Natężenie sytuacji kryzysowej występuje w jednostkach charakteryzujących się poziomem tego wskaźnika powyżej wartości dla gminy, która wynosi 11,04. Sytuacja taka ma miejsce w przypadku: Dzielnicy I – 18,86 oraz Dzielnicy VII – 20,03.

Tabela 6 – Rozkład wskaźnika – liczba dzieci korzystających z dożywiania w Jarosławiu w 2015 r. na 1000 mieszkańców.

DZIELNICA	LICZBA DZIECI KORZYSTAJĄCYCH Z DOŻYWIANIA W 2015 R.	LICZBA DZIECI KORZYSTAJĄCYCH Z DOŻYWIANIA W 2015 R. NA 1000 MIESZKAŃCÓW
Dzielnica I	131	18,86
Dzielnica II	64	9,55
Dzielnica III	37	8,39
Dzielnica IV	24	6,64
Dzielnica V	42	9,25
Dzielnica VI	70	7,73
Dzielnica VII	48	20,03
Gmina	416	11,04

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Mapa 5. Liczba dzieci korzystających z dożywiania w Jarosławiu w 2015.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

2. Sytuacja materialna mieszkańców

W celu zobrazowania sytuacji materialnej mieszkańców Jarosławia, przeanalizowano **poziom zadłużenia mieszkańców z tytułu nieuiszczenia opłat eksploatacyjnych**. Do analiz wykorzystano wskaźnik prezentujący liczbę gospodarstw domowych zalegających z czynszem na 1 000 mieszkańców. Natężenie sytuacji kryzysowej występuje w jednostkach charakteryzujących się poziomem tego wskaźnika powyżej wartości dla gminy, która wynosi 13,27. Sytuacja taka ma miejsce w przypadku: Dzielnic I – 33,26, Dzielnic II – 18,96 oraz Dzielnic V – 22,68.

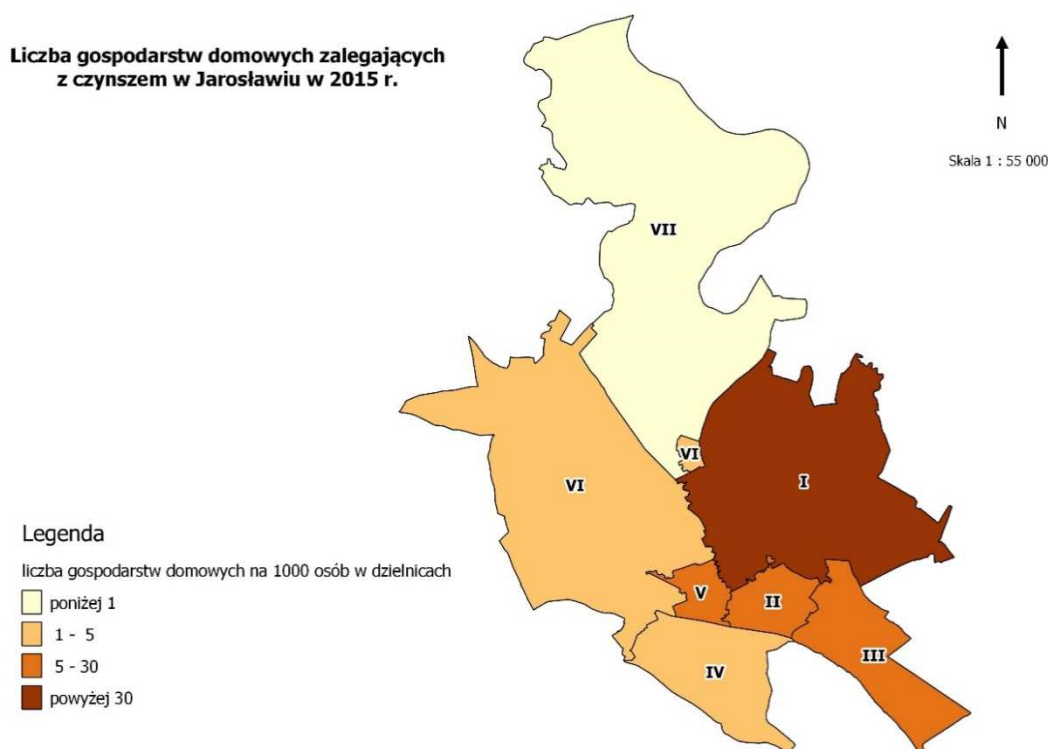
Tabela 7. Rozkład wskaźnika - liczba gospodarstw domowych zalegających z czynszem w Jarosławiu w 2015 r. na 1000 mieszkańców.

DZIELNICA	LICZBA GOSPODARSTW DOMOWYCH ZALEGAJĄCYCH Z CZYNSZEM W 2015 R.	LICZBA GOSPODARSTW DOMOWYCH ZALEGAJĄCYCH Z CZYNSZEM W 2015 R. NA 1000 MIESZKAŃCÓW
Dzielnica I	231	33,26
Dzielnica II	127	18,96
Dzielnica III	23	5,21
Dzielnica IV	6	1,66
Dzielnica V	103	22,68
Dzielnica VI	10	1,10
Dzielnica VII	0	0,00
Gmina	500	13,27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Poziom zadłużenia mieszkańców poszczególnych dzielnic z tytułu nieuiszczenia opłat eksploatacyjnych zobrazowano na mapie 5.

Mapa 6. Liczba gospodarstw domowych zalegających z czynszem w Jarosławiu w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

3. Aktywność mieszkańców

Aktywność społeczności lokalnej może mieć istotny wpływ na zmiany zachodzące w ich otoczeniu. Jednym z przejawów aktywności mieszkańców jest uczestnictwo w życiu publicznym. Niska aktywność mieszkańców sprzyja rozluźnieniu wewnętrznych więzi społecznych i brak poczucia wspólnoty lokalnej, co doprowadza do marginalizowania grup społecznych w gorszym położeniu i wykluczaniu ich z nurtu życia społecznego gminy.

Ze względu na cele diagnozy (wytypowanie obszarów zdegradowanych wymagających rewitalizacji) istotne jest wskazanie dzielnic o najniższych wartościach omawianego wskaźnika, w celu pobudzenia aktywności mieszkańców na etapie wdrażania programu rewitalizacji.

W celu zbadania poziomu kapitału społecznego w mieście, a co za tym idzie aktywności społecznej mieszkańców, wzięto pod uwagę następujące wskaźniki:

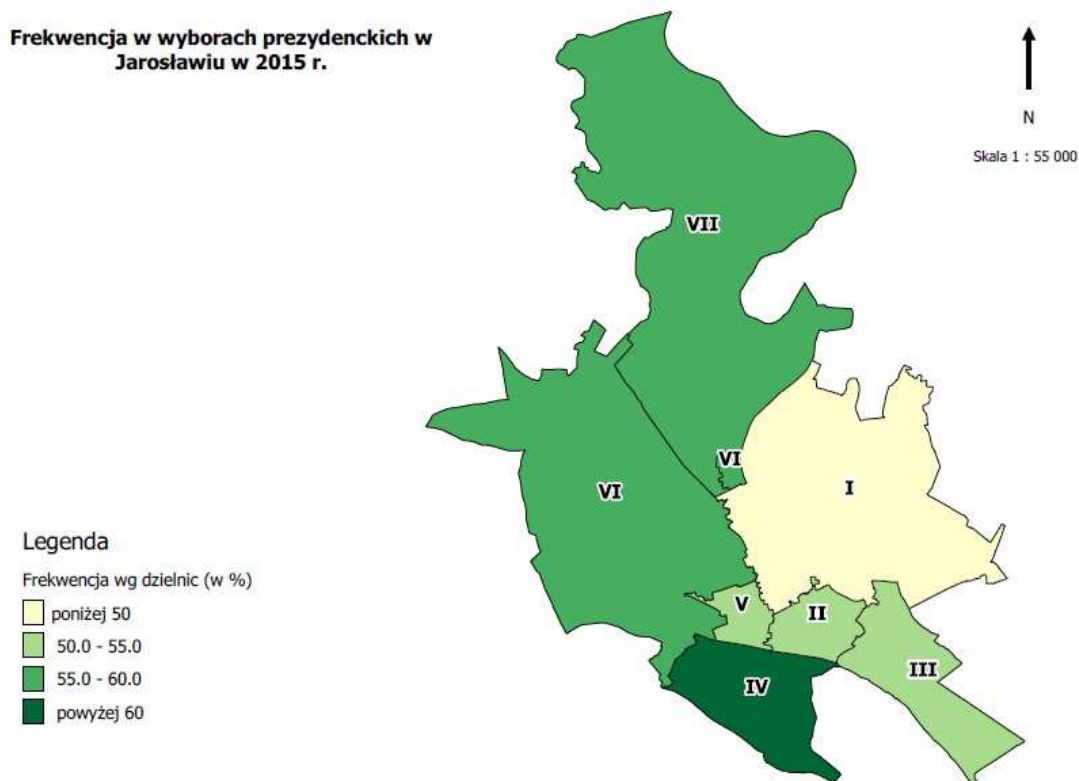
- a. **Frekwencja wyborcza w wyborach prezydenckich w 2015 r.** Natężenie sytuacji kryzysowej występuje w jednostkach charakteryzujących się poziomem tego wskaźnika poniżej wartości dla gminy, która wynosi 54,85. Sytuacja taka ma miejsce w przypadku: Dzielnic I – 49,77, Dzielnic II – 52,41 oraz Dzielnic III – 54,40.

Tabela 8. Rozkład wskaźnika - frekwencja w wyborach prezydenckich w Jarosławiu w 2015 r.

DZIELNICA	FREKWENCJA W WYBORACH PREZYDENCKICH W 2015 R.
Dzielnica I	49,77
Dzielnica II	52,41
Dzielnica III	54,40
Dzielnica IV	60,94
Dzielnica V	52,30
Dzielnica VI	55,63
Dzielnica VII	58,46
Gmina	54,85

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Mapa 7. Frekwencja w wyborach prezydenckich w Jarosławiu w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

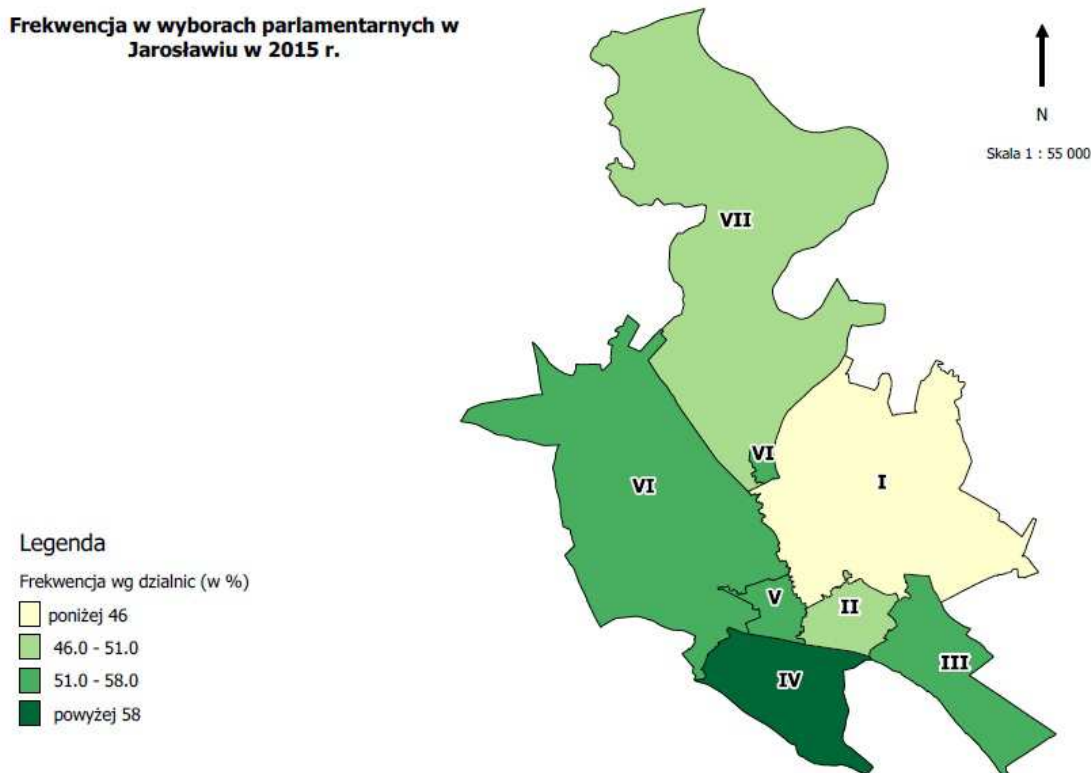
- b. **Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych w 2015 r.** Natężenie sytuacji kryzysowej występuje w jednostkach charakteryzujących się poziomem tego wskaźnika poniżej wartości dla gminy, która wynosi 50,09. Sytuacja taka ma miejsce w przypadku: Dzielnic I – 45,73 oraz Dzielnic II – 49,73.

Tabela 9. Rozkład wskaźnika - frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 r.

DZIELNICA	FREKWENCJA W WYBORACH PARLAMENTARNYCH W 2015 R.
Dzielnica I	45,73
Dzielnica II	49,73
Dzielnica III	51,45
Dzielnica IV	58,56
Dzielnica V	51,39
Dzielnica VI	51,12
Dzielnica VII	50,06
Gmina	50,09

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Mapa 8. Frekwencja w wyborach parlamentarnych w Jarosławiu w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

4. Czynniki bezpieczeństwa

Przestępczość stanowi jeden z ważniejszych czynników wpływających na jakość życia mieszkańców. Poczucie bezpieczeństwa, zwłaszcza w przestrzeni miejskiej, stanowi jedno z podstawowych kryteriów oceny obszaru, w którym żyjemy, pracujemy i spędzamy czas.

Do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, wykorzystano dwa wskaźniki:

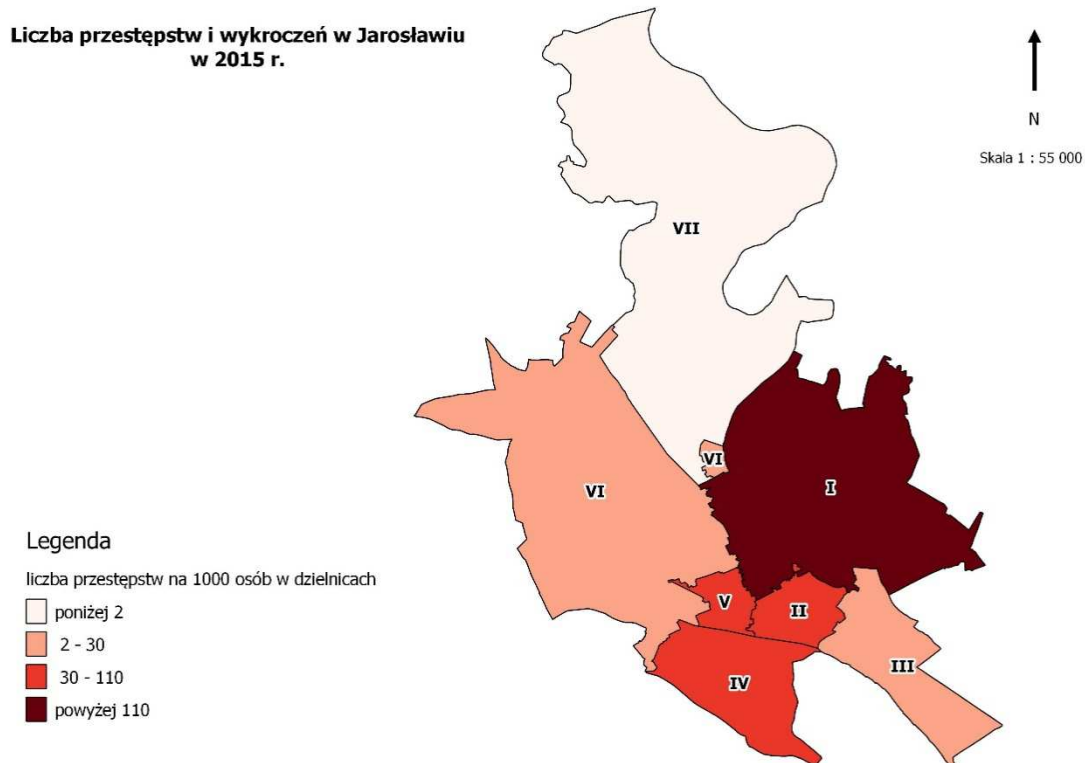
- a. **liczba przestępstw i wykroczeń w 2015 r. na 1 000 mieszkańców.** Natężenie sytuacji kryzysowej występuje w jednostkach charakteryzujących się poziomem tego wskaźnika powyżej wartości dla gminy, która wynosi 58,27. Sytuacja taka ma miejsce w przypadku: Dzielnic I – 158,94 oraz Dzielnic IV – 102,68.

Tabela 10. Rozkład wskaźnika - liczba przestępstw i wykroczeń w Jarosławiu w 2015 r. na 1000 mieszkańców.

DZIELNICA	LICZBA PRZESTĘPSTW I WYKROCZEŃ W 2015 R.	LICZBA PRZESTĘPSTW I WYKROCZEŃ W 2015 R. NA 1000 MIESZKAŃCÓW
Dzielnica I	1104	158,94
Dzielnica II	304	45,37
Dzielnica III	63	14,28
Dzielnica IV	371	102,68
Dzielnica V	160	35,23
Dzielnica VI	187	20,64
Dzielnica VII	6	2,50
Gmina	2195	58,27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Mapa 9. Liczba przestępstw i wykroczeń w Jarosławiu w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

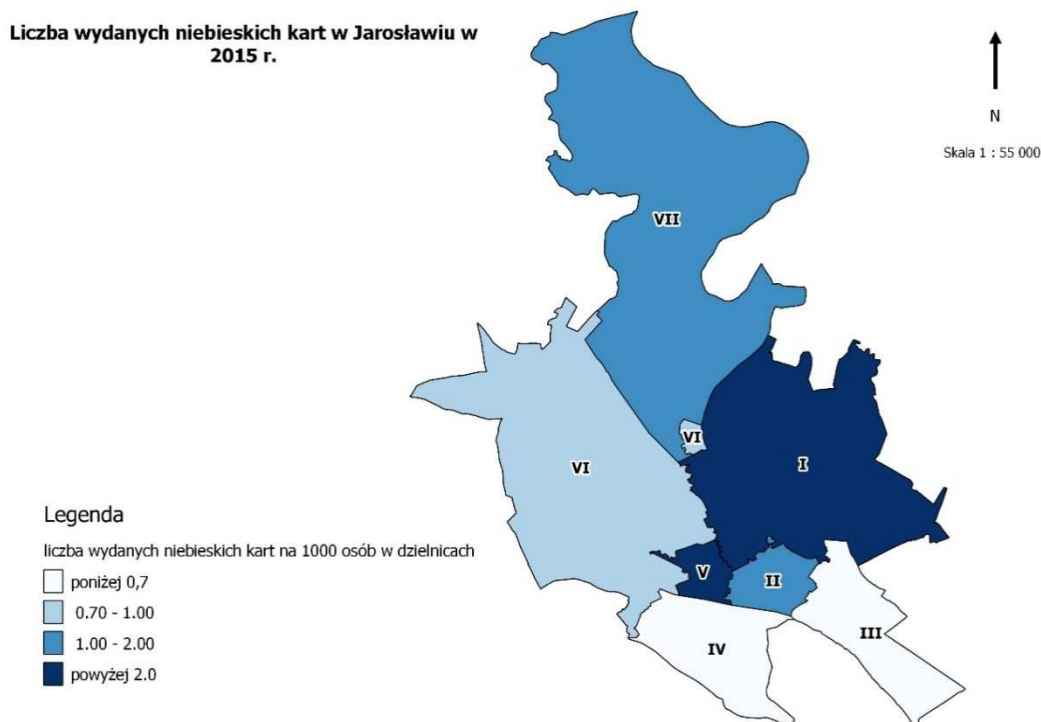
- b. **liczba wydanych niebieskich kart w 2015 r. na 1 000 mieszkańców.** Natężenie sytuacji kryzysowej występuje w jednostkach charakteryzujących się poziomem tego wskaźnika powyżej wartości dla gminy, która wynosi 1,45. Sytuacja taka ma miejsce w przypadku: Dzielnicy I – 2,45 oraz Dzielnicy V – 2,64.

Tabela 11. Rozkład wskaźnika - liczba wydanych niebieskich kart w Jarosławiu w 2015 r. na 1000 mieszkańców.

DZIELNICA	LICZBA WYDANYCH NIEBIESKICH KART W 2015 R.	LICZBA WYDANYCH NIEBIESKICH KART W 2015 R. NA 1000 MIESZKAŃCÓW
Dzielnica I	231	2,45
Dzielnica II	127	1,19
Dzielnica III	23	0,68
Dzielnica IV	6	0,55
Dzielnica V	103	2,64
Dzielnica VI	10	0,99
Dzielnica VII	0	1,25
Gmina	54	1,43

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Mapa 10. Liczba wydanych niebieskich kart w Jarosławiu w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Analiza powyższych wskaźników jednoznacznie wskazuje na Dzielnicę I, jako na tę, w której zjawiska kryzysowe w sferze społecznej są największe (Tabela poniżej).

Tabela 12. Zjawiska kryzysowe w podsystemie społecznym w dzielnicach miasta Jarosławia.

Dzielnica	Liczba osób pobierających zasiłki w 2015 r. na 1000 mieszkańców	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w 2015 r. na 1000 mieszkańców	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2015 r. na 1000 mieszkańców	Liczba dzieci korzystających z dożywiania w 2015 r. na 1000 mieszkańców	Liczba gospodarstw domowych zalegających z czynszem w 2015 r. na 1000 mieszkańców	Frekwencja w wyborach prezydenckich w 2015 r.	Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 r.	Liczba przestępstw i wykroczeń w 2015 r. na 1000 mieszkańców	Liczba wydanych niebieskich kart w 2015 r. na 1000 mieszkańców
I	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
II	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
III	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE
IV	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
V	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK
VI	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
VII	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Oprócz zjawisk kryzysowych występujących w podsystemie społecznym, analizie poddano również podobszary: gospodarczy, techniczny, funkcjonalno- przestrzenny oraz środowiskowy.

Zjawiska kryzysowe w sferze gospodarczej

W obszarze gospodarczym sytuację kryzysową zobrazowano za pomocą wskaźnika bezrobocia, oznaczającego liczbę osób bezrobotnych w 2015 r. na 1 000 mieszkańców. Natężenie sytuacji kryzysowej występuje w jednostkach charakteryzujących się poziomem tego wskaźnika powyżej wartości dla gminy, która wynosi 64,88. Sytuacja taka ma miejsce w przypadku: Dzielnicy I – 80,48 oraz Dzielnicy II – 74,03.

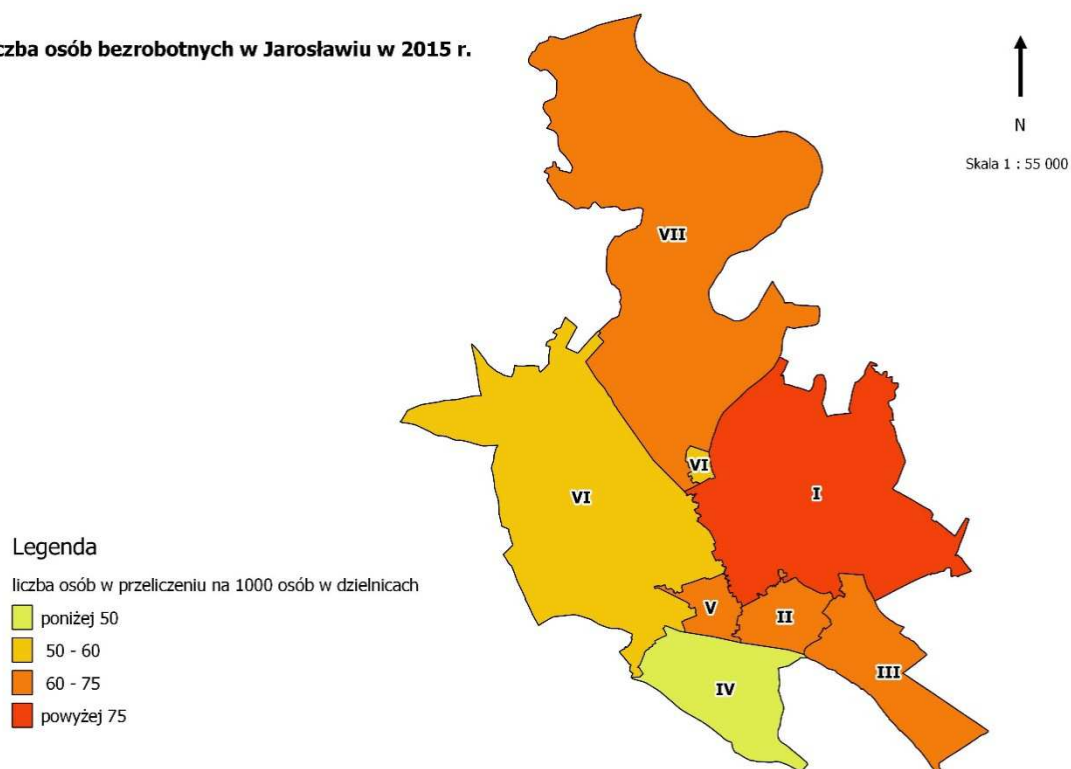
Tabela 13. Rozkład wskaźnika - liczba osób bezrobotnych w Jarosławiu w 2015 r. na 1000 mieszkańców.

DZIELNICA	LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH W 2015 R.	LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH W 2015 R. NA 1000 MIESZKAŃCÓW
Dzielnica I	559	80,48
Dzielnica II	496	74,03
Dzielnica III	285	64,60
Dzielnica IV	172	47,61
Dzielnica V	293	64,52
Dzielnica VI	491	54,20
Dzielnica VII	148	61,74
Gmina	2444	64,88

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Mapa 11. Liczba osób bezrobotnych w Jarosławiu w 2015 r.

Liczba osób bezrobotnych w Jarosławiu w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Zjawiska kryzysowe w sferze technicznej

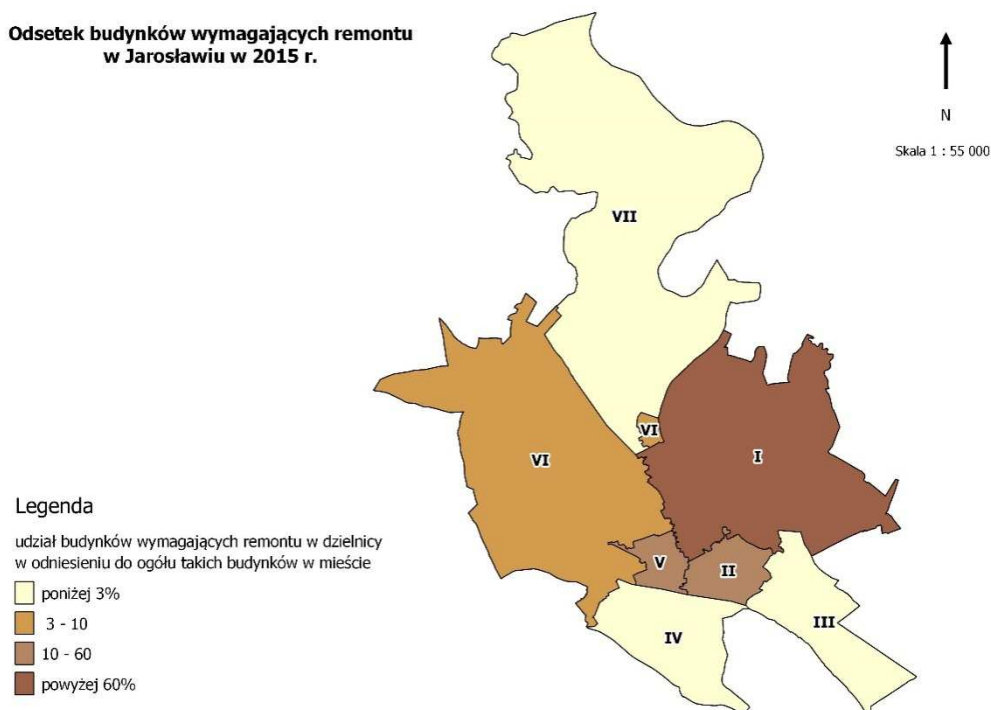
Spośród czynników kryzysowych w sferze technicznej, rozumianych przede wszystkim, jako degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkalnym oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, wzięto pod uwagę wskaźnik obrazujący **procentowy udział budynków przeznaczonych do remontu w danej dzielnicy**. Natężenie sytuacji kryzysowej występuje w jednostce charakteryzującej się najwyższym poziomem wskaźnika, czyli w Dzielnicy I, w której przyjmuje on wartość 63,93.

Tabela 14. Rozkład wskaźnika - odsetek budynków wymagających remontu w Jarosławiu w 2015 r.

DZIELNICA	LICZBA BUDYNKÓW PRZEZNACZONYCH DO REMONTU W 2015 R.	ODSETEK BUDYNKÓW PRZEZNACZONYCH DO REMONTU W 2015 R.
Dzielnica I	78	63,93
Dzielnica II	18	14,75
Dzielnica III	3	2,46
Dzielnica IV	3	2,46
Dzielnica V	14	11,48
Dzielnica VI	5	4,10
Dzielnica VII	1	0,82
Gmina	122	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Mapa 12. Odsetek budynków wymagających remontu w Jarosławiu w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Zjawiska kryzysowe w sferze środowiskowej

W ramach czynności diagnostycznych w tej sferze, przeanalizowano kwestie związane z istniejącą infrastrukturą komunalną i jej potencjalnym negatywnym wpływem na środowisko. Koncentracja budynków, w których system grzewczy oparty jest o tradycyjne piece na paliwo stałe stanowi wyraźne zagrożenie w postaci tzw. niskiej emisji wynikającej ze spalania niskoenergetycznego węgla oraz odpadów komunalnych, natomiast występowanie w konstrukcji dachów elementów z azbestu jest szkodliwe dla zdrowia ludzi. Do analizy wzięto dwa wskaźniki:

- a. **Odsetek budynków komunalnych posiadających piece węglowe w 2015 r.** Natężenie sytuacji kryzysowej występuje w jednostce charakteryzującej się najwyższym poziomem wskaźnika, czyli w Dzielnicy I, w której przyjmuje on wartość 61,24.

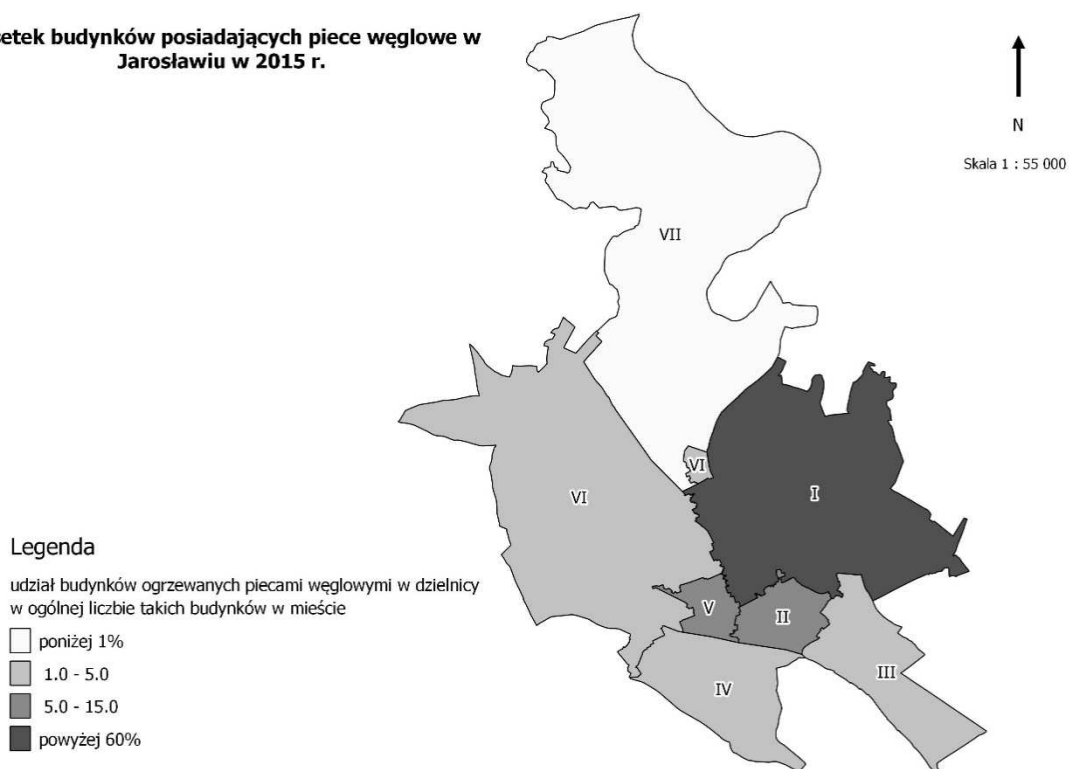
Tabela 15. Rozkład wskaźnika - odsetek budynków posiadających piece węglowe w Jarosławiu w 2015 r.

DZIELNICA	LICZBA BUDYNKÓW POSIADAJĄCYCH PIECE WĘGLOWE W 2015 R.	ODSETEK BUDYNKÓW POSIADAJĄCYCH PIECE WĘGLOWE W 2015 R.
Dzielnica I	79	61,24
Dzielnica II	18	13,95
Dzielnica III	6	4,65
Dzielnica IV	3	2,33
Dzielnica V	18	13,95
Dzielnica VI	4	3,10
Dzielnica VII	1	0,78
GMINA	129	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Mapa 13. Odsetek budynków posiadających piece węglowe w Jarosławiu w 2015 r.

Odsetek budynków posiadających piece węglowe w Jarosławiu w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

b. Odsetek budynków komunalnych posiadających dachy z wyrobów azbestowych w 2015 r.

Natężenie sytuacji kryzysowej występuje w jednostce charakteryzującej się najwyższym poziomem wskaźnika, czyli w Dzielnicy I, w której przyjmuje on wartość 29,51.

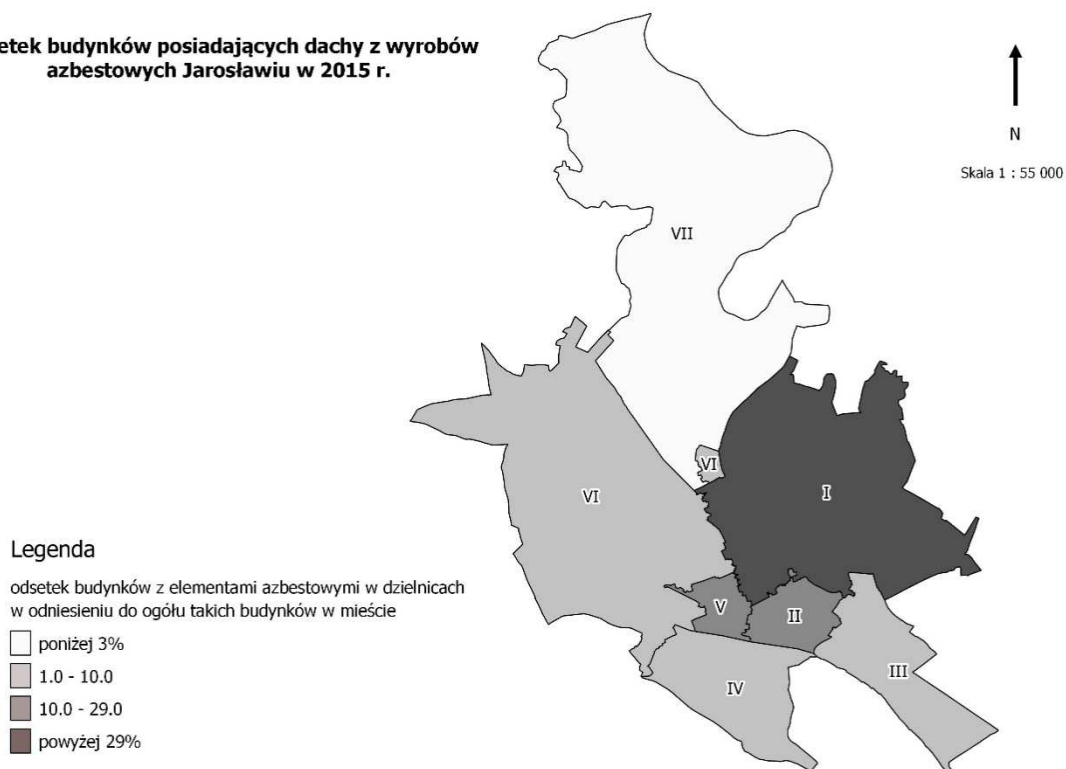
Tabela 16. Rozkład wskaźnika – odsetek budynków posiadających dachy z wyrobów azbestowych w Jarosławiu w 2015 r.

DZIELNICA	LICZBA BUDYNKÓW POSIADAJĄCYCH DACHY Z WYROBÓW AZBESTOWYCH W 2015 R.	ODSETEK BUDYNKÓW POSIADAJĄCYCH DACHY Z WYROBÓW AZBESTOWYCH W 2015 R.
Dzielnica I	85	29,51
Dzielnica II	3	1,04
Dzielnica III	6	2,08
Dzielnica IV	27	9,38
Dzielnica V	1	0,35
Dzielnica VI	84	29,17
Dzielnica VII	82	28,47
GMINA	288	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Mapa 14. Odsetek budynków posiadających dachy z wyrobów azbestowych w Jarosławiu w 2015 r.

Odsetek budynków posiadających dachy z wyrobów azbestowych Jarosławiu w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Zjawiska kryzysowe w sferze przestrzenno- funkcjonalnej

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji w zakresie czynników kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej przeanalizować można takie zjawiska, jak: niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych.

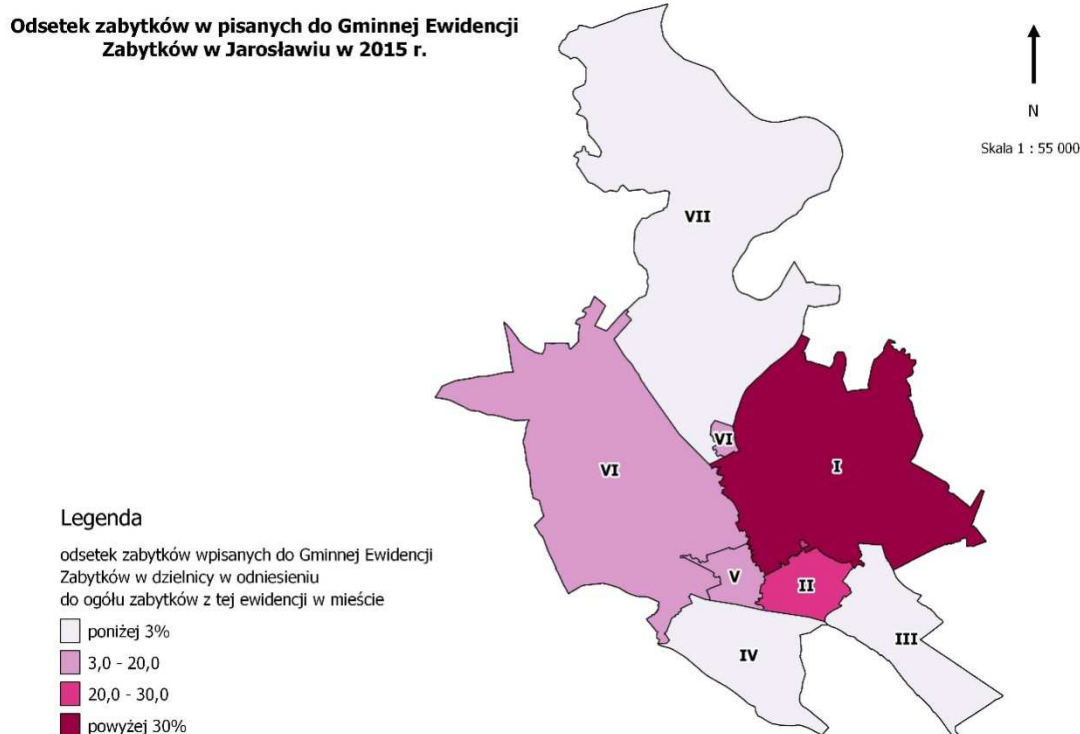
Do niniejszej analizy przyjęto wskaźnik obrazujący **procentowy udział zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w danej dzielnicy w odniesieniu do wszystkich zabytków z tej ewidencji w mieście**, jako że wiele z nich z pewnością wymaga modernizacji lub odrestaurowania. Natężenie sytuacji kryzysowej występuje w jednostce charakteryzującej się najwyższym poziomem wskaźnika, czyli w Dzielnicy I, w której przyjmuje on wartość 36,93.

Tabela 17. Rozkład wskaźnika - odsetek zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Jarosławia (stan na 2015 r.).

DZIELNICA	LICZBA ZABYTKÓW WPISANYCH DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW (STAN NA 2015 R.)	ODSETEK ZABYTKÓW WPISANYCH DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW (STAN NA 2015 R.)
Dzielnica I	147	36,93
Dzielnica II	105	26,38
Dzielnica III	9	2,26
Dzielnica IV	7	1,76
Dzielnica V	65	16,33
Dzielnica VI	57	14,32
Dzielnica VII	8	2,01
GMINA	398	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Mapa 15. Odsetek zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w Jarosławiu (stan na 2015 r.).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Obszar zdegradowany

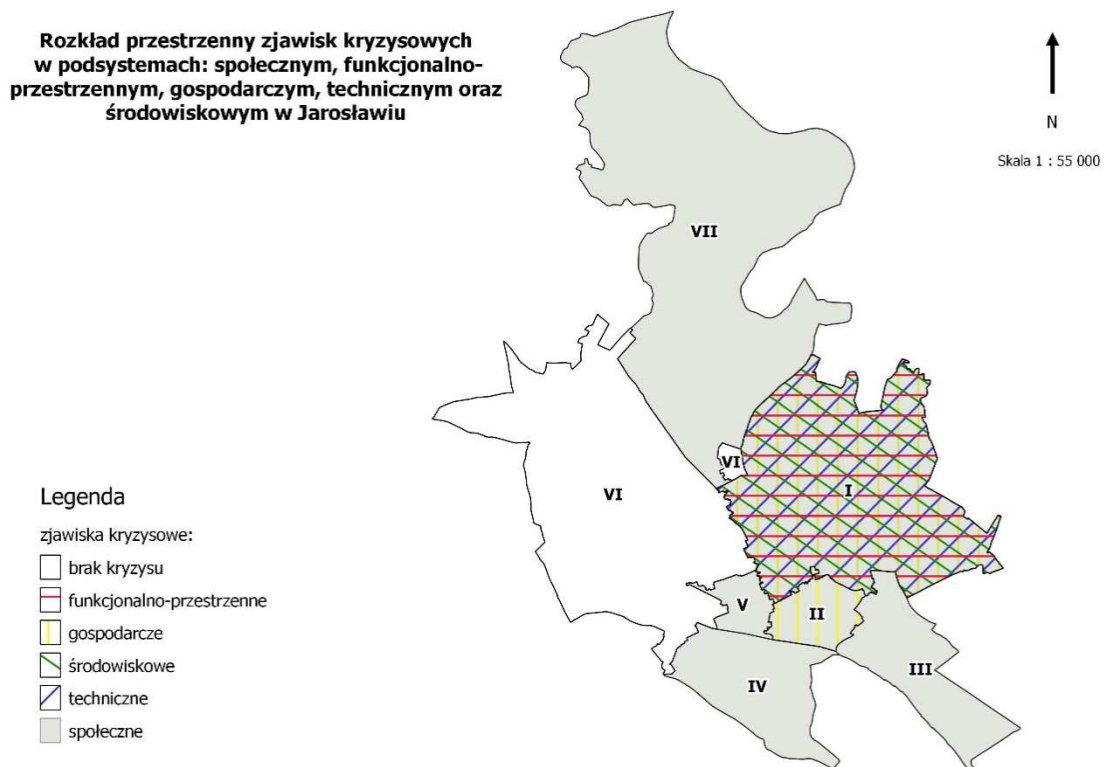
Analiza powyższych wskaźników wskazuje, że największa koncentracja negatywnych zjawisk kryzysowych występuje w Dzielnicy I. To jej granice wyznaczają granice obszaru zdegradowanego.

Tabela 18. Zjawiska kryzysowe we wszystkich podsystemach w poszczególnych dzielnicach miasta Jarosławia.

DZIELNICA	ZJAWISKA				
	SPOŁECZNE	GOSPODARCZE	TECHNICZNE	FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE	ŚRODOWISKOWE
Dzielnica I	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Dzielnica II	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE
Dzielnica III	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE
Dzielnica IV	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE
Dzielnica V	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE
Dzielnica VI	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
Dzielnica VII	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

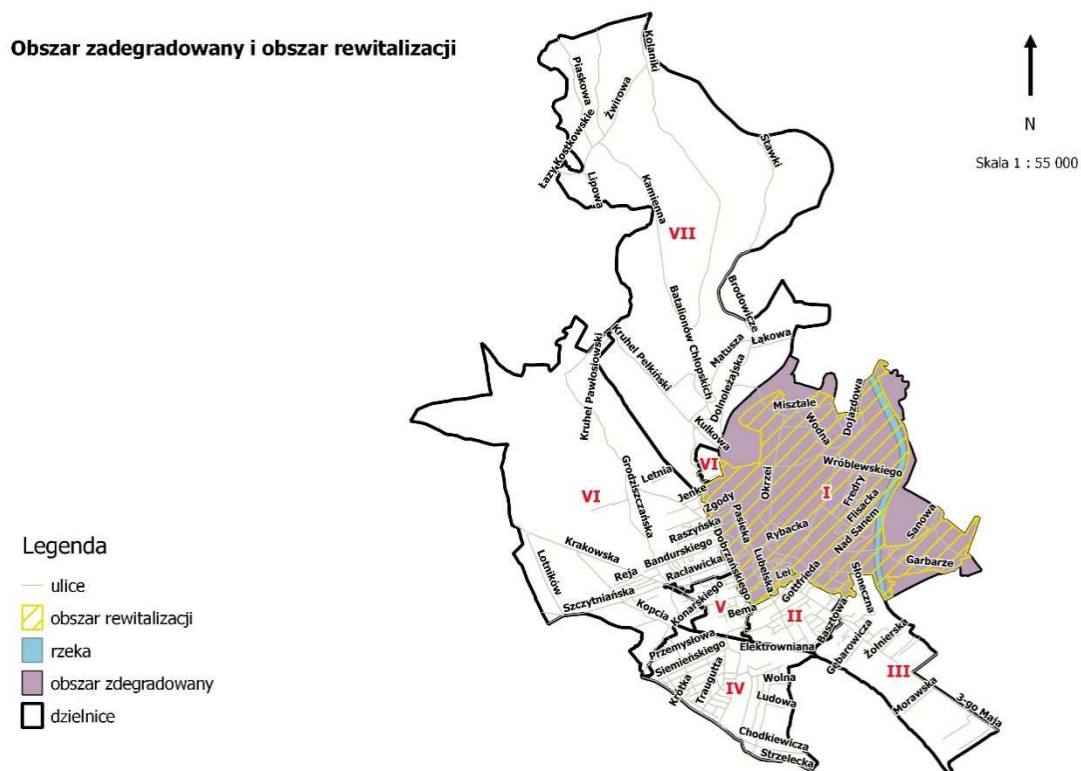
Mapa 16. Rozkład przestrzenny zjawisk kryzysowych w podsystemach: społecznym, funkcjonalno- przestrzennym, gospodarczym, technicznym oraz środowiskowym w Jarosławiu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

IV. Zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji

Mapa 17. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Jarosławiu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

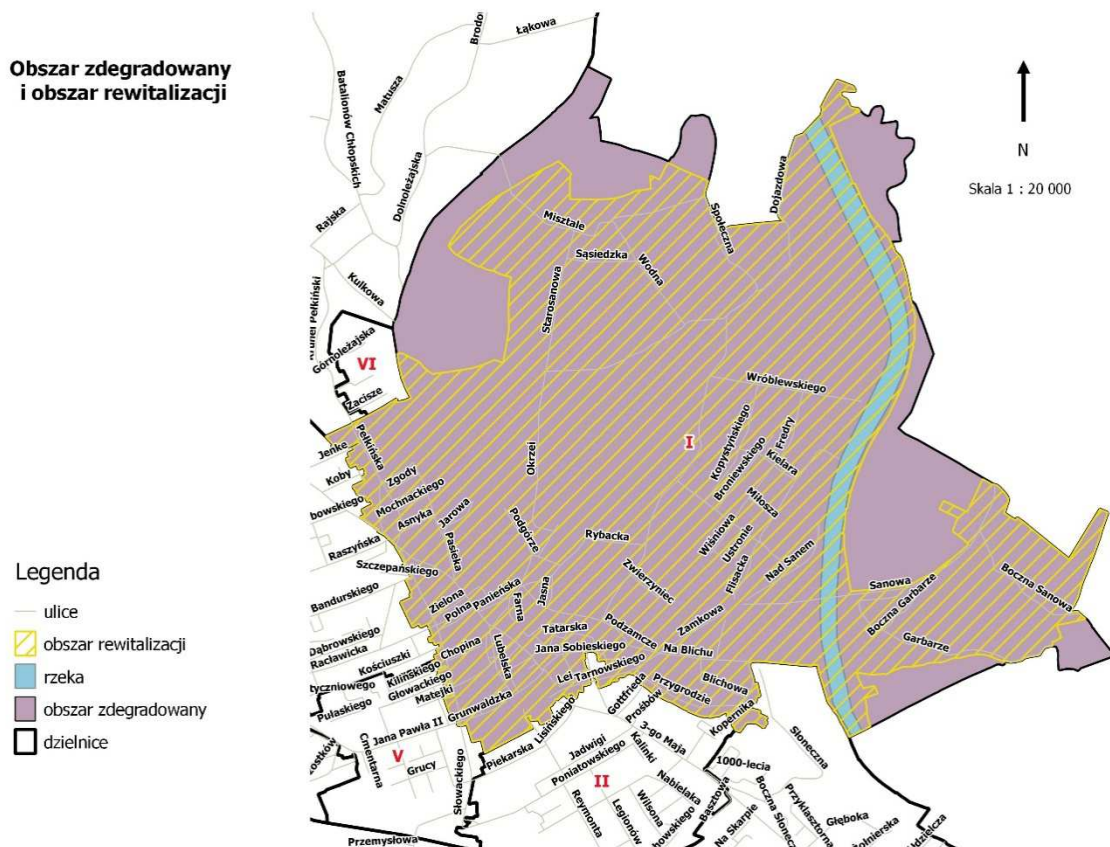
Proponowany obszar rewitalizacji znajduje się w Dzielnicy I. Obejmuje on swym zasięgiem całą dzielnicę Staromiejską wraz z Rynkiem i przyległymi ulicami, tj.: Asnyka, Benedyktyńska, Blichowa, Boczna Garbarze, Boczna Okrzei, Boczna Sanowa, Brama Pełkińska, Broniewskiego, Cerkiewna, Chopina, Cygańska Góra, Długosza, Dojazdowa, Farna, Fili, Flisacka, Fredry, Garbarze, Grodzka, Grunwaldzka, Harlendera, Jana Sobieskiego, Jarowa, Jasna, Jezuicka, Kasztelańska, Kielara, Klasztorna, Konopnickiej, Kopystyńskiego, Kraszewskiego, Lubelska, Ludkiewicza, Mały Rynek, Michalowska, Miłosza, Misztale, Mochnackiego, Na Blichu, Nad Sanem, Ogrodowa, Okrzei, Opolska, Ordynacka, Ormiańska, Ostrogskich, Panieńska, Pasieka, Pełkińska, Podgórze, Podzamcze, Polna, Przygrodzie, Przyrynek, Puzon ps. "Baśka", Rybacka, Rynek, Sandomierska, Sanowa, Sąsiedzka, Społeczna, Spytka z Jarosławia, Starosanowa, Strzeleckiego, Świętego Ducha, Świętojańska, Tatarska, Trybunalska, Ujejskiego, Ustronie, Wąska, Węgierska, Wiśniowa, Wodna, Wróblewskiego, Zamkowa, Zduńska, Zgody, Zielona, Zwierzyniec, Zwierzyniecka.

Na jego obszarze znajduje się osiedle z budownictwem wysokim, osiedle domów jednorodzinnych i obszar po prawej stronie Sanu - Garbarze, w większej części z zabudową zagrodową typu wiejskiego.

Ponieważ obszar zdegradowany, czyli obszar całej Dzielnicy I stanowi 22% powierzchni gminy, obszar rewitalizacji musiał zostać pomniejszony, aby spełniać ustawowe wymagania – maksymalnie 20%. Do obszaru rewitalizacji nie zostały więc zakwalifikowane tereny niezabudowane, wykorzystywane rolniczo, leżące w północnej, wschodniej i południowo-wschodniej części dzielnicy.

Proponowany obszar rewitalizacji ma powierzchnię 6,21 km², w związku z czym stanowi niecałe 18% (17,94%) powierzchni gminy i jest zamieszkiwany przez 6 946 mieszkańców, co stanowi 18% ogólnej liczby mieszkańców.

Mapa 18. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Jarosławiu - przybliżenie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

V. Diagnoza uszczegółowiona obszaru rewitalizacji

Analiza negatywnych zjawisk i czynników w sferze społecznej na obszarze rewitalizacji z odniesieniem do całej gminy miejskiej

Według danych Urzędu Miasta Jarosławia, na koniec października 2016 r. miasto Jarosław zamieszkiwało 37 395 osób. W analizowanym okresie obserwowalny jest ciągły spadek liczby mieszkańców – w stosunku do roku bazowego (2010) ich liczba zmniejszyła się o 1 658 osób (spadek o 4,2%). Zmianom liczby ludności towarzyszą ponadto negatywne tendencje w zakresie struktury społeczności, a mianowicie postępujący proces starzenia się społeczeństwa – od 2010 roku systematycznie wzrasta odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (60/65+ lat); z 12,4% ogółu ludności do 16,6%. Jednocześnie, zachodząca na terenie miasta Jarosławia, dynamika zmian w strukturze ludności, dotycząca odsetka ludności w wieku poprodukcyjnym (20,4%) jest zdecydowanie wyższa od średniej wojewódzkiej (wzrost o 14,7% w stosunku do 2010 roku) oraz powiatu jarosławskiego (wzrost o 14,2% w stosunku do 2010 roku). Tendencje obserwowalne na obszarze całego miasta Jarosławia, właściwe są także dla większości jego dzielnic, w tym Dzielnic I, w ramach której wyznaczony został obszar rewitalizacji. W latach 2010- 2016 liczba mieszkańców dzielnicy spadła o 396 osób (-5,4%). Dzielnicę zamieszkuje obecnie 6 904 mieszkańców, z czego 15,5% stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym.

Pogłębiający się ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji oraz postępujące starzenie się społeczeństwa sprzyjają nawarstwianiu się problemów społecznych, prowadzących w konsekwencji do pogłębiającego się wykluczenia społecznego oraz spadku aktywności lokalnej mieszkańców. Zgodnie z danymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (MOPS) w Jarosławiu, w 2015 roku z pomocy społecznej korzystało 1 395 osób, co stanowiło 3,7% wszystkich mieszkańców. Jednocześnie w latach 2010- 2015 obserwowalny jest wzrost liczby mieszkańców korzystających z pomocy społecznej – w stosunku do roku bazowego (2010) wynosił on – 7,2% (wzrost o 94 osoby). Pogłębiona analiza, obserwowalnych na obszarze rewitalizacji, negatywnych zjawisk w sferze społecznej obejmuje przede wszystkim dane dotyczące problemów z zakresu pomocy społecznej (w tym głównie ubóstwa i niepełnosprawności), a także poziomu kapitału społecznego i wskaźników przestępczości i zadłużenia mieszkańców. Poszczególne zjawiska omawiane są w kolejnych podrozdziałach diagnozy.

Ubóstwo oraz inne istotne problemy społeczne zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji

Ubóstwo, rozumiane jako stan, w którym jednostce brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, jest zjawiskiem powodującym dysfunkcję społeczną oraz dezorganizację życia jednostki w społeczności. Skalę ubóstwa i ogniska jego występowania zdiagnozować można poprzez dokonanie analizy (w tym analizy przestrzennej) świadczeń, jakie na mocy przepisów prawa otrzymują osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej.

Według danych MOPS w Jarosławiu, ubóstwo nie jest jednym z podstawowych powodów korzystania z pomocy społecznej. W 2015 roku z pomocy społecznej z tego powodu korzystało zaledwie 40 osób (2,9% wszystkich korzystających z pomocy społecznej).

Pomimo niskiego poziomu ubóstwa w całym mieście, dostrzegalna jest jego koncentracja w Dzielnicy I miasta, w granicach której wyznaczony został obszar rewitalizacji. Według danych MOPS w Jarosławiu z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w tym obszarze miasta korzystają więcej niż 2 osoby na 1 000 mieszkańców. W samym obszarze rewitalizacji z pomocy społecznej tego typu korzystało 16 z 37 osób zarejestrowanych w MOPS (43,2% ogółu).

Istotnym wskaźnikiem, obrazującym skalę zjawiska ubóstwa, jest także liczba osób, którym MOPS w Jarosławiu przyznaje zasiłki stałe oraz okresowe. Według danych ośrodka, w 2015 roku największą liczbę zasiłków na terenie całego miasta pobierały właśnie osoby zamieszkujące Dzielnicę I, w granicach której wyznaczony został obszar rewitalizacji, gdzie zasiłki otrzymywało 65 osób na 1 000 mieszkańców. Wartość ta była znacznie wyższa niż w przypadku pozostałych rejonów miasta, wśród których najwyższą liczbę osób pobierających zasiłki na 1 000 mieszkańców odnotowano w Dzielnicy II i III (43 osoby/1 000 mieszkańców). W samym obszarze rewitalizacji zameldowanych było aż 451 osób z 1370 pobierających zasiłki w 2015 roku (32,9% ogółu).

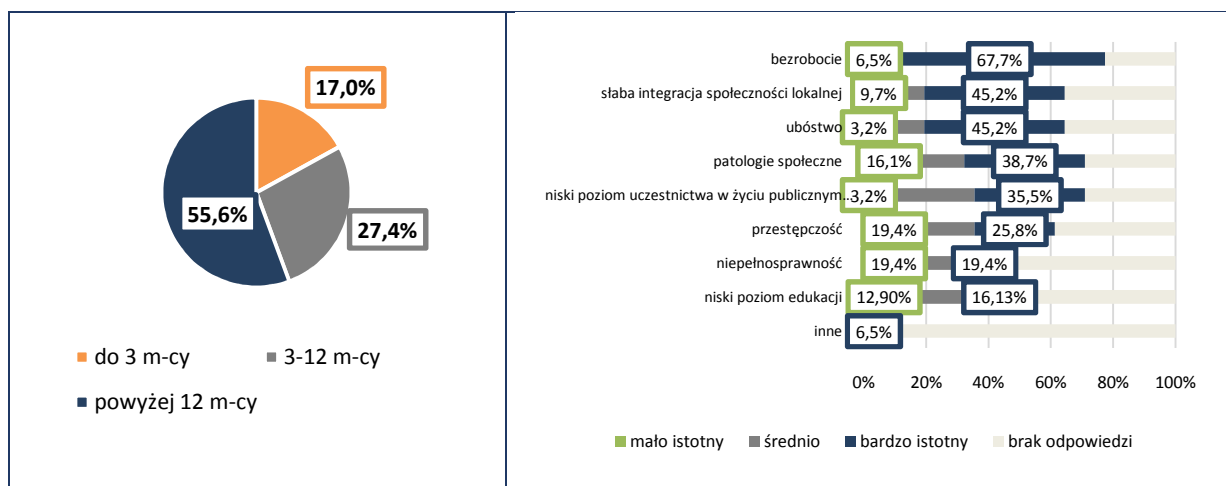
Potwierdzeniem trafności zdiagnozowanych ognisk ubóstwa na obszarze rewitalizacji jest duża korelacja, jaka występuje między pobieraniem zasiłków a miejscem zamieszkania uczniów korzystających z dożywiania w szkole. W 2015 roku z dożywiania w Dzielnicy I, na obszarze której wyznaczony został obszar rewitalizacji, korzystało 131 dzieci (31,5% ogółu w mieście Jarosławiu), co przekładało się na około 19 osób/ 1000 mieszkańców dzielnicy. Wyższy wskaźnik osób korzystających z dożywiania na 1 000 mieszkańców odnotowano jedynie w Dzielnicy VII.

Wysoka koncentracja osób ubogich w Dzielnicy I odnotowana została także w wynikach badań społecznych przeprowadzonych na obszarze miasta Jarosławia w toku prac nad diagnozą służącą

delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Aż 45,2% ankietowanych, którzy wskazali ten rejon miasta, uznawało, że ubóstwo jest „najbardziej istotnym” lub „raczej istotnym” problemem.

We wspomnianym badaniu społecznym, za szczególnie istotny problem Dzielnicy I uznany został poziom bezrobocia (67,7% odpowiedzi „najbardziej istotny” oraz „raczej istotny”). Choć bezrobocie, jako wskaźnik z zakresu rynku pracy, traktowane jest jako jeden ze wskaźników gospodarczych diagnozy, to poziom bezrobocia długotrwałego uznany został za jeden z najistotniejszych wskaźników, warunkujących jakość życia zarówno na terenie całej gminy, jak i wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Przedłużający się stan pozostawania bez pracy może powodować nie tylko negatywny wpływ na stan zdrowia psychofizycznego osób bezrobotnych, ale także prowadzić do rozwoju patologii i stopniowej izolacji społecznej tej grupy osób. W efekcie wyrwanie się z bierności zawodowej może stać się nie tylko trudne, ale wręcz niemożliwe.

Rysunek 1. Struktura bezrobotnych z obszaru rewitalizacji (lewa strona) oraz najważniejsze problemy społeczne zidentyfikowane w Dzielnicy I miasta Jarosławia w badaniu ankietowym (prawa strona)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

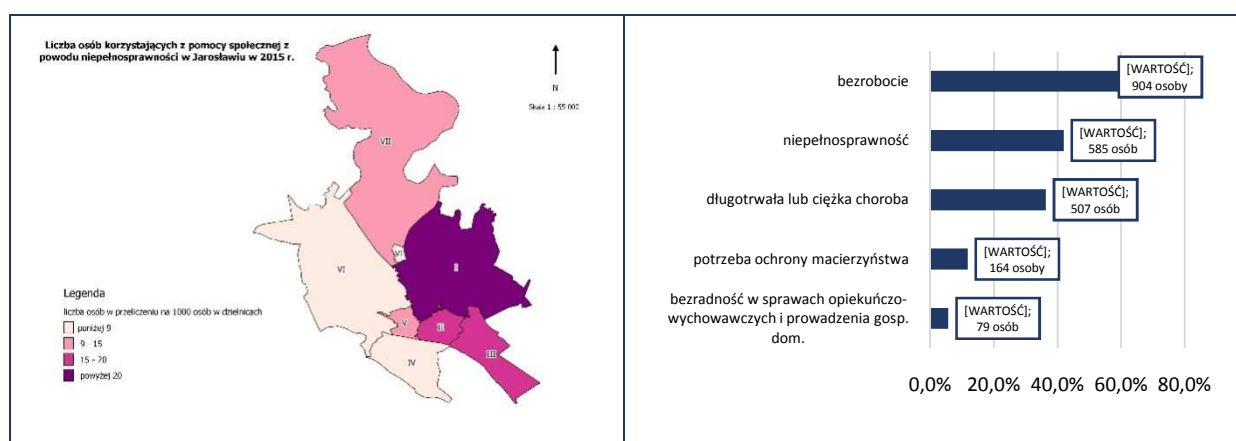
W 2015 roku bezrobocie było głównym powodem korzystania z pomocy społecznej wśród mieszkańców Jarosławia – ze wsparcia z tego powodu korzystały 904 osoby (64,8% ogółu). Spośród 2 444 osób bezrobotnych zarejestrowanych w 2015 roku na terenie miasta Jarosławia, w Dzielnicy I zarejestrowanych jest 559 mieszkańców pozostających bez pracy (22,9% ogółu). Aż 311 spośród nich (55,6%) było bezrobotnych dłużej niż 12 miesięcy. Należy zaznaczyć, że osoby pozostające bez pracy powyżej jednego roku wraz z przedłużającym się czasem pozostawania poza sferą zatrudnienia, mogą mieć coraz większe problemy z ponowną adaptacją do wymagań rynku pracy. Skutkować może to postępującą degradacją ekonomiczną oraz szeroko rozumianą degradacją społeczną poprzez utrwalenie niekorzystnych postaw życiowych. W dłuższej perspektywie może to oznaczać wykształcenie patologicznych wzorców zachowań. W efekcie reintegracja zawodowa tej grupy jest szczególnie trudna i kosztowna społecznie.

W celu zobrazowania sytuacji materialnej mieszkańców Jarosławia, na którą bezpośredni wpływ mają ubóstwo oraz bezrobocie, badaniu poddano także poziom zadłużenia mieszkańców z tytułu nieuiszczenia opłat eksploatacyjnych. Do analiz wykorzystano wskaźnik prezentujący liczbę gospodarstw domowych zalegających z czynszem na 1 000 mieszkańców.

Rozkład przestrzenny zadłużenia pozwala stwierdzić, że największa koncentracja dłużników odnotowana została właśnie w Dzielnicy I miasta, w granicach której wyznaczony został obszar rewitalizacji (33 gospodarstwa domowe/1 000 mieszkańców). Była to wartość znacznie wyższa niż w przypadku pozostałych dzielnic Jarosławia. W samym obszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest 231 gospodarstw domowych, których właściciele mają problemy z terminową spłatą zobowiązań (46,2% wszystkich zadłużonych mieszkań w mieście Jarosławiu).

Niski poziom dochodów, długotrwały brak zatrudnienia oraz wzrastające zadłużenie gospodarstwa domowego, a w konsekwencji pogłębiające się wykluczenie społeczne mogą także wynikać z niepełnosprawności. W 2015 roku miasto Jarosław zamieszkiwało 542 niepełnosprawnych. Największa część z nich zamieszkiwała Dzielnicę I (174 osoby; 32,1% ogółu). Wysoki odsetek osób niepełnosprawnych odnotowano ponadto w Dzielnicy II (108 osób; 19,9% ogółu) oraz Dzielnicy III (71 osób; 13,1% ogółu). Niepełnosprawność była drugim po bezrobociu najczęstszym powodem korzystania z pomocy społecznej w mieście – ze wsparcia z tego powodu korzystało 585 osób (41,9% ogółu korzystających z pomocy społecznej).

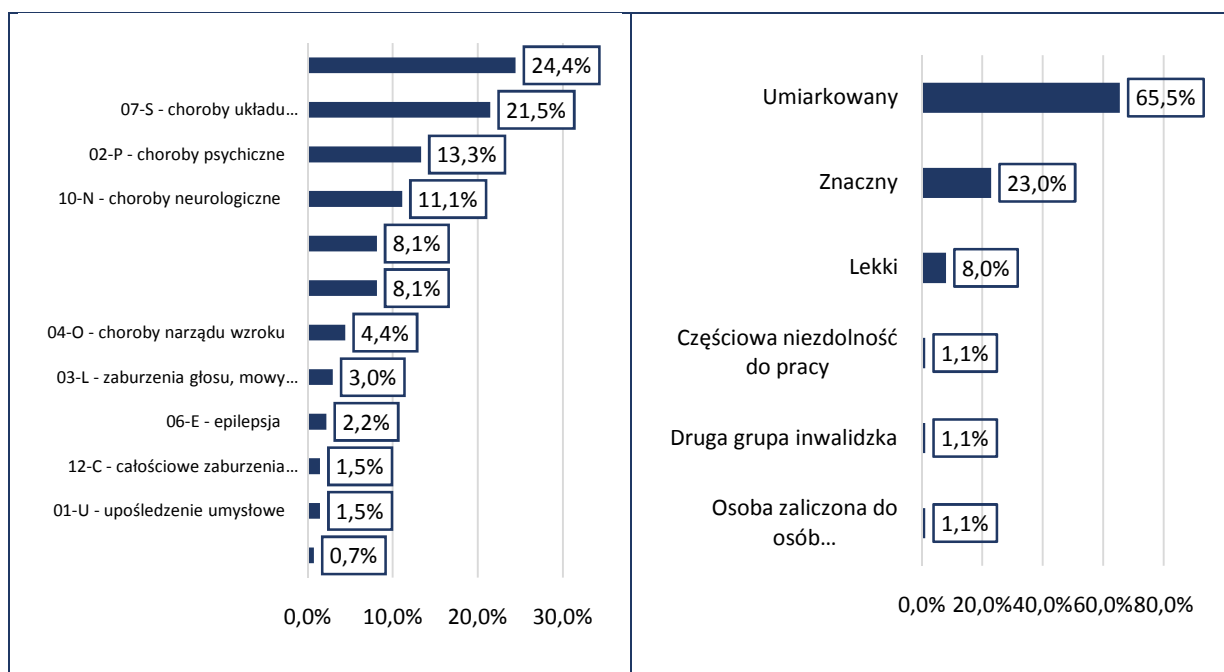
Rysunek 2. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1 000 osób w dzielnicach miasta Jarosławia oraz na obszarze rewitalizacji (lewa strona) oraz niepełnosprawność jako jeden z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej w 2015 roku (prawa strona).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Rozkład przestrzenny zjawiska pozwala zaobserwować, że największy udział osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej odnotowano w Dzielnicy I, w granicach której wyznaczony został obszar rewitalizacji (25 osób niepełnosprawnych/1 000 mieszkańców).

Rysunek 3. Stopień niepełnosprawności oraz rodzaje niepełnosprawności wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji w Jarosławiu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

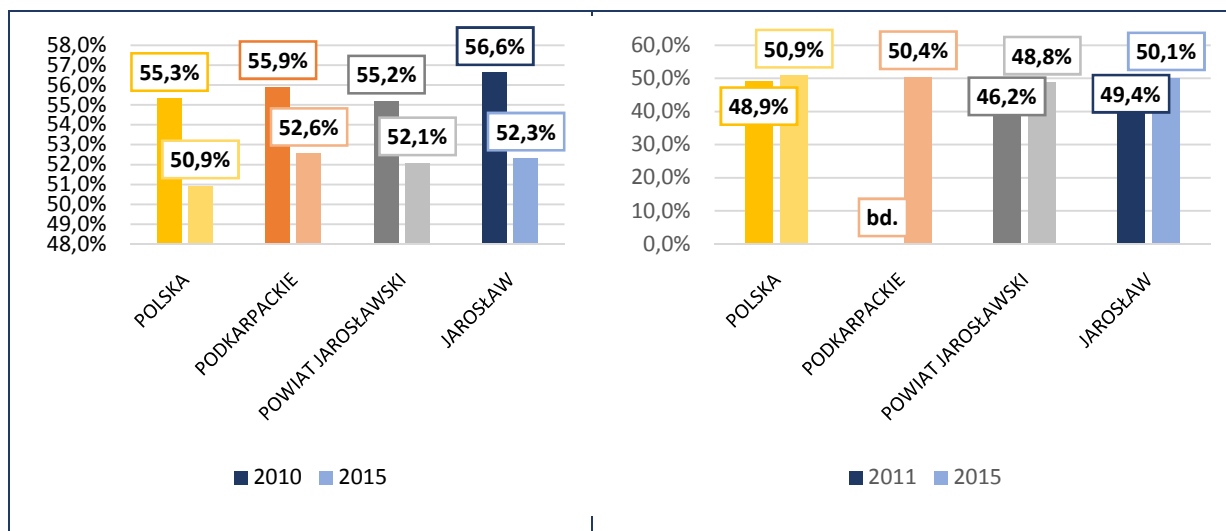
Zdecydowaną większość niepełnosprawnych mieszkańców obszaru rewitalizacji cechuje umiarkowany stopień niepełnosprawności (65,5% ogółu). Niemniej jednak aż 23,0% z nich posiada znaczny stopień niepełnosprawności. Do najczęstszych rodzajów niepełnosprawności na obszarze rewitalizacji należą upośledzenie narządów ruchu (24,4% ogółu), choroby układu oddechowego i krążenia (21,5% ogółu), co może być związane z relatywnie wysokim odsetkiem osób starszych zamieszkujących ten rejon miasta Jarosławia. Stosunkowo częstymi kategoriami niepełnosprawności obserwowanymi rodzajami niepełnosprawności są także choroby psychiczne (13,3% ogółu) oraz neurologiczne (11,1%).

Aktywność mieszkańców i poziom kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji

Jednym z istotnych elementów funkcjonowania społeczności lokalnej jest poziom kapitału społecznego. Kapitał społeczny związany jest bezpośrednio z wzajemnym zaufaniem do siebie mieszkańców oraz zaufaniem do instytucji publicznych. Wysoki poziom kapitału społecznego przekłada się na wysoki poziom współpracy i integracji społecznej oraz zaangażowania w sprawy istotne dla lokalnej społeczności. Niski poziom aktywności mieszkańców sprzyja natomiast rozluźnieniu wewnętrznych więzi społecznych i prowadzi do braku poczucia wspólnoty lokalnej, co doprowadza w konsekwencji do marginalizowania grup społecznych w gorszym położeniu i wykluczaniu ich z nurtu życia społecznego gminy.

Wyniki badania społecznego, przeprowadzonego wśród mieszkańców Jarosławia, wskazują, że ankietowani za istotne problemy Dzielnicy I, w granicach której wyznaczony został obszar rewitalizacji, uznają słabą integrację społeczności lokalnej (45,2% odpowiedzi „najbardziej istotny” oraz „raczej istotny”) oraz niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym (35,5%).

Rysunek 4. Frekwencja wyborcza w wyborach prezydenckich (lewa strona) i parlamentarnych (prawa strona) w mieście Jarosławiu w latach 2010-2015.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Porównanie frekwencji na terenie miasta Jarosławia w wyborach parlamentarnych i prezydenckich do średnich wskaźników w powiecie jarosławskim, województwie podkarpackim i średniej ogólnokrajowej wskazuje, że w każdym roku wyborczym była ona wyższa lub porównywalna ze średnią dla kraju, Podkarpacia i powiatu. W 2015 roku w wyborach prezydenckich udział wzięło 52,3% wszystkich mieszkańców uprawnionych do głosowania z terenu miasta Jarosławia, natomiast

w wyborach parlamentarnych 50,1% z nich. Jednocześnie obserwowalny jest wzrost frekwencji w przypadku wyborów parlamentarnych oraz jej spadek w przypadku wyborów prezydenckich.

Analiza przestrzenna frekwencji wyborczej w wyborach prezydenckich i parlamentarnych w 2015 roku pokazuje, że frekwencja w poszczególnych dzielnicach miasta Jarosławia była zdecydowanie wyższa lub zbliżona do średniej dla całej gminy miejskiej. Dzielnicą o najniższej frekwencji w obu typach wyborów była Dzielnicą I, w której odnotowano następujące wyniki uczestnictwa mieszkańców: 46,09% wyborców w I turze oraz 49,77% wyborców w II turze wyborów prezydenckich, a także 45,73% wyborców w wyborach parlamentarnych. Najwyższą frekwencję w wyborach tego typu odnotowano natomiast w Dzielnicy IV miasta Jarosławia.

Poziom bezpieczeństwa i przestępczość

Bezpieczeństwo – rozumiane jako stan braku zagrożenia i poczucie pewności istnienia oraz funkcjonowania – stanowi jedną z podstawowych potrzeb mieszkańców miasta. Tymczasem nawarstwianie się problemów społecznych na określonym terytorium może prowadzić do wzrostu odnotowanych zachowań dewiacyjnych, w tym przestępczych. Dlatego też poziom przestępczości oraz poczucie bezpieczeństwa stanowią istotne czynniki w diagnozowaniu jakości życia na obszarze rewitalizacji.

Łącznie w 2015 roku w mieście Jarosławiu odnotowano 245 przestępstw i 1 817 wykroczeń. Do najczęstszych z nich należały: spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych (575 przypadków), kradzież mienia (70 przypadków) oraz prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu (57 przypadków). Analizy przestrzenne pozwoliły wykazać, że największy odsetek przestępstw i wykroczeń na 1 000 mieszkańców w 2015 roku odnotowano w Dzielnicy I, w granicach której wyznaczony został obszar rewitalizacji (159 tego typu zdarzeń/1 000 mieszkańców). Wartość ta koresponduje z - podkreślanymi przez uczestników badań społecznych - problemami rozwijających się patologii społecznych (38,7% wskazań) oraz wysokim poziomem przestępczości (25,8% wskazań) w tym rejonie miasta.

Aż 246 z 1 817 wykroczeń (13,5%) popełnionych zostało w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Znaczna ich część dotyczyła wykroczeń w ruchu drogowym (87 przypadków; 35,4% wszystkich wykroczeń) oraz kradzieży (65 przypadków; 27,2% wszystkich wykroczeń). Należy zwrócić uwagę na fakt, iż spośród 70 kradzieży mienia odnotowanych w 2015 roku w mieście Jarosławiu, aż 65 dokonanych zostało w granicach obszaru rewitalizacji.

Tabela 19. Liczba ujawnionych wykroczeń, zarejestrowanych w e-RSoW, na obszarze rewitalizacji w 2015 roku.

Ulica	Liczba wykroczeń ogółem	Kradzież	Wykroczenia w ruchu drogowym	Nieobyczajny wybryk	Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	Inne
Benedyktyńska	5	1	4	-	-	
Blichowa	1	-	-	-	-	1
Chopina	3	-	-	-	-	3
Długosza	2	-	2	-	-	
Dojazdowa	1	-	-	1	-	-
Flisacka	2	-	1	1	-	-
Fredry	1	-	-	1	-	-
Grabarze	2	-	2	-	-	-
Grodzka	6	4	-	1	-	1
Grunwaldzka	8	4	4	-	-	-
Jana Sobieskiego	1	-	-	1	-	-
Jarowa	1	1	-	-	-	-
Jezuicka	1	1	-	-	-	-
Kraszewskiego	36	-	22	6	-	8
Lubelska	8	2	4	-	2	-
Misztale	1	-	1	-	-	-
Na Blichu	1	-	1	-	-	-
Ogrodowa	4	1	-	1	2	-
Okrzei	1	-	1	-	-	-
Opolska	2	-	2	-	-	-
Panieńska	2	-	1	1	-	-
Pasieka	1	1	-	-	-	-
Pełkińska	25	15	7	-	1	2
Podgórze	1	-	-	1	-	-
Podzamcze	8	2	3	-	1	2
Polna	1	-	-	1	-	-
Przygodzie	2	-	2	-	-	-
Puzon ps. „Baśka”	5	-	1	1	1	2
Rybacka	5	3	1	-	-	1

Rynek	20	4	1	9	4	2
Sandomierska	1	-	1	-	-	-
Sanowa	29	3	16	1	-	9
Spytka z Jarosławia	8	-	3	1	1	3
Starosanowa	1	-	-	1	-	-
Strzeleckiego	1	-	-	1	-	-
Trybunalska	4	1	2	1	-	-
Węgierska	2	-	-	-	2	-
Wodna	2	2	-	-	-	-
Wróblewskiego	12	1	1	1	-	9
Zamkowa	24	20	3	-	-	1
Zielona	1	-	-	-	1	-
Zwierzyniecka	4	1	1	-	-	2
RAZEM	246	67	87	31	15	46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Analiza negatywnych zjawisk i czynników w pozostałych sferach na obszarze rewitalizacji z odniesieniem do całej gminy miejskiej

Sfera gospodarcza – stan lokalnej przedsiębiorczości i rynek pracy

Na terenie Jarosławia działa Podstrefa Jarosław - Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park Mielec. Podstrefa Jarosław SSE liczy ogółem 14,5 ha i obejmuje obszary położone na terenie: Miasta Jarosław (4,8 ha) oraz Gminy Jarosław (9,7 ha). Podejmując działalność i inwestując w strefie przedsiębiorcy mogą uzyskać preferencje w postaci:

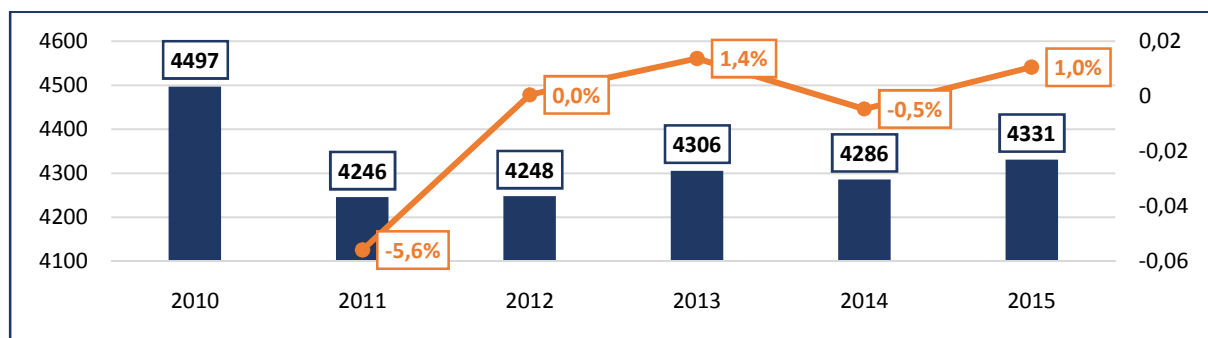
- zwolnienia z podatku dochodowego,
- zwolnienia od podatku od nieruchomości

w wysokości do 50% całkowitej wartości inwestycji dla dużych firm oraz do 65% dla małych i średnich przedsiębiorstw. Ponadto przedsiębiorcy decydujący się na inwestycje w obszarze specjalnej strefy ekonomicznej mogą liczyć na uzyskanie wsparcia w postaci przygotowanej działki pod inwestycje po konkurencyjnej cenie.

Pomimo rozbudowanego systemu zachęt oraz funkcjonowania relatywnie dużej liczby instytucji otoczenia biznesu, na obszarze miasta obserwowalne są niepokojące tendencje. Według danych

Banku Danych Lokalnych GUS na koniec 2015 roku w mieście Jarosławiu zarejestrowanych było 4 331 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 50,3% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w powiecie jarosławskim. W stosunku do roku bazowego (2010) ich liczba zmniejszyła się o 166 podmiotów (spadek o 3,7%). Była to jednocześnie tendencja odwrotna niż obserwowalna w powiecie jarosławskim i województwie podkarpackim (wzrost odpowiednio o 2,6% oraz 8,2%).

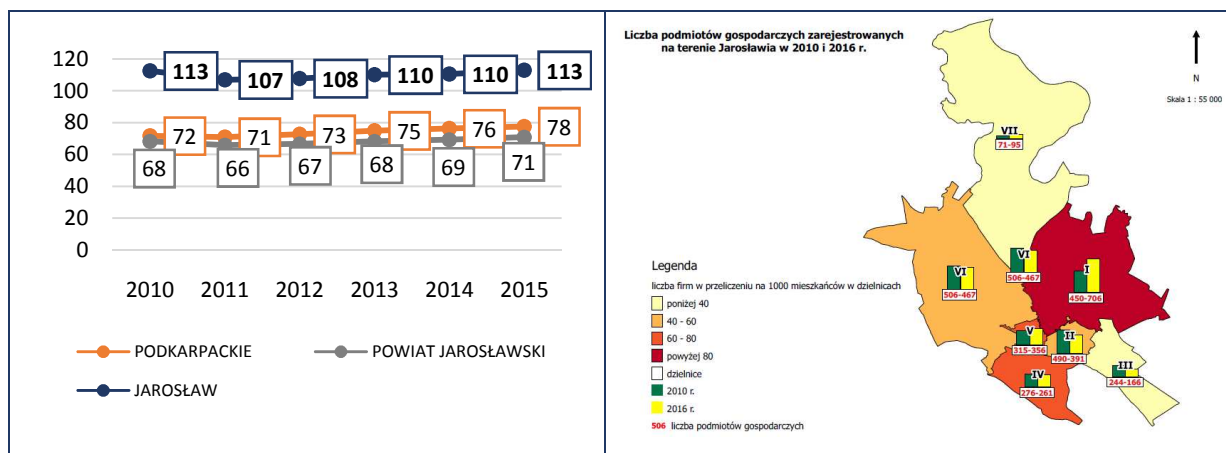
Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w mieście Jarosławiu w latach 2010-2015.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców miasta Jarosławia (113 podmiotów) wciąż pozostaje jednak zdecydowanie wyższa niż średnia dla województwa podkarpackiego (78 podmiotów/ 1 000 mieszkańców) oraz powiatu jarosławskiego (71 podmiotów/ 1 000 mieszkańców). Jednocześnie obserwowalne są pozytywne tendencje w tym aspekcie – w 2011 roku liczba podmiotów w mieście spadła, by od 2012 roku odnotować wzrost ze 107 firm/ 1 000 mieszkańców w 2011 roku do 113 firm/ 1 000 mieszkańców w 2015 roku, co stanowiło jednocześnie wyrównanie wskaźnika z 2010 roku.

Rysunek 6. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców w mieście Jarosławiu, powiecie jarosławskim oraz województwie podkarpackim w latach 2010-2015 (lewa strona) oraz rozkład przestrzenny aktywnych firm na 1 000 mieszkańców w dzielnicach miasta Jarosławia w 2010 i 2016 roku (prawa strona).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS oraz Urzędu Miasta Jarosławia.

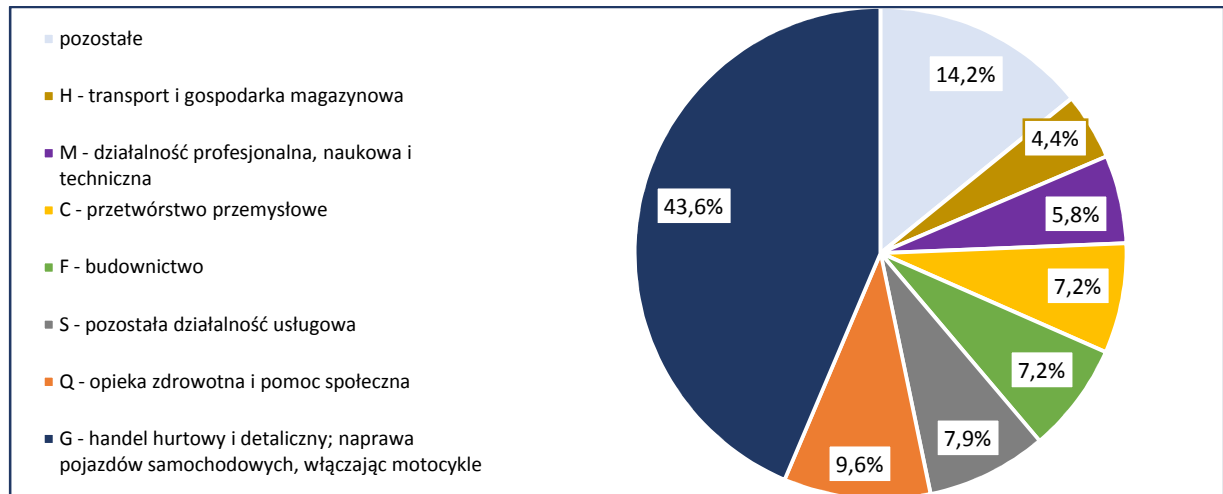
Według danych Urzędu Miasta Jarosławia na dzień 31 października 2016 r., w mieście zarejestrowane są 2 442 aktywne podmioty gospodarcze. Analiza przestrzenna ich liczby pokazuje, że najwyższy udział firm na 1 000 mieszkańców odnotowano w Dzielnicy I miasta Jarosławia, gdzie zarejestrowanych jest łącznie 706 aktywnych firm (102 podmioty/ 1 000 mieszkańców). Wysoki udział przedsiębiorstw zaobserwować można także w Dzielnicy IV (261 podmiotów; 73 podmioty/ 1 000 mieszkańców) oraz Dzielnicy V (261 podmiotów; 79 podmiotów/ 1 000 mieszkańców). Najniższy poziom koncentracji firm odnotowano natomiast w Dzielnicy III (166 podmiotów; 38 podmiotów/ 1 000 mieszkańców) oraz Dzielnicy VII (zaledwie 95 podmiotów; 40 podmiotów/ 1 000 mieszkańców).

Biorąc pod uwagę Polską Klasyfikację Działalności, najwięcej aktywnych podmiotów gospodarczych w wyznaczonym dla miasta Jarosławia obszarze rewitalizacji w 2016 roku funkcjonowało w następujących sekcjach:

- sekcja G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (43,6% wszystkich aktywnych podmiotów),
- sekcja Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna (9,6%),
- sekcja S – pozostała działalność usługowa, obejmująca m.in. działalność związków zawodowych i organizacji pracodawców (7,9%)
- sekcja F – budownictwo (7,2%),
- sekcja C – przetwórstwo przemysłowe (7,2%),
- sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (5,8%),
- sekcja H – transport i gospodarka magazynowa (4,4%).

Na uwagę zasługuje przede wszystkim relatywnie wysoki odsetek podmiotów gospodarczych z sekcji M, mogący świadczyć o wysokim potencjale innowacyjności gospodarki, a także wysoka liczba podmiotów zajmujących się opieką zdrowotną i pomocą społeczną, co zdaje się potwierdzać diagnozę obszaru rewitalizacji w zakresie problemów społecznych w Dzielnicy I miasta.

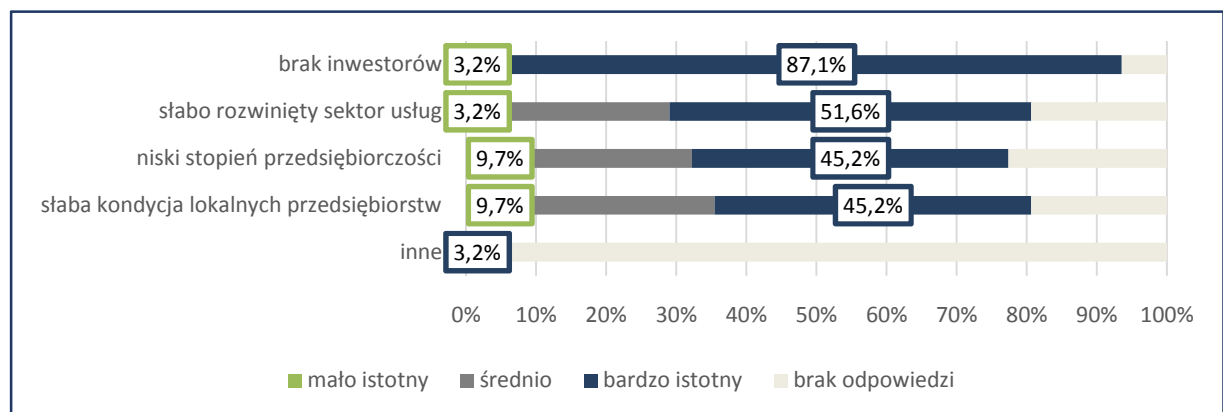
Rysunek 7. Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD na obszarze rewitalizacji w 2015 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Pomimo relatywnie dobrej sytuacji gospodarczej miasta Jarosławia, w badaniu społecznym mieszkańcy podkreślali brak wystarczającej liczby inwestorów, gotowych lokować kapitał w Dzielnicy I, w granicach której wyznaczony został obszar rewitalizacji (87,1% wskazań) oraz słabo rozwinięty sektor usług w tym obszarze miasta (51,6% wskazań).

Rysunek 8. Najważniejsze problemy gospodarcze zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji.

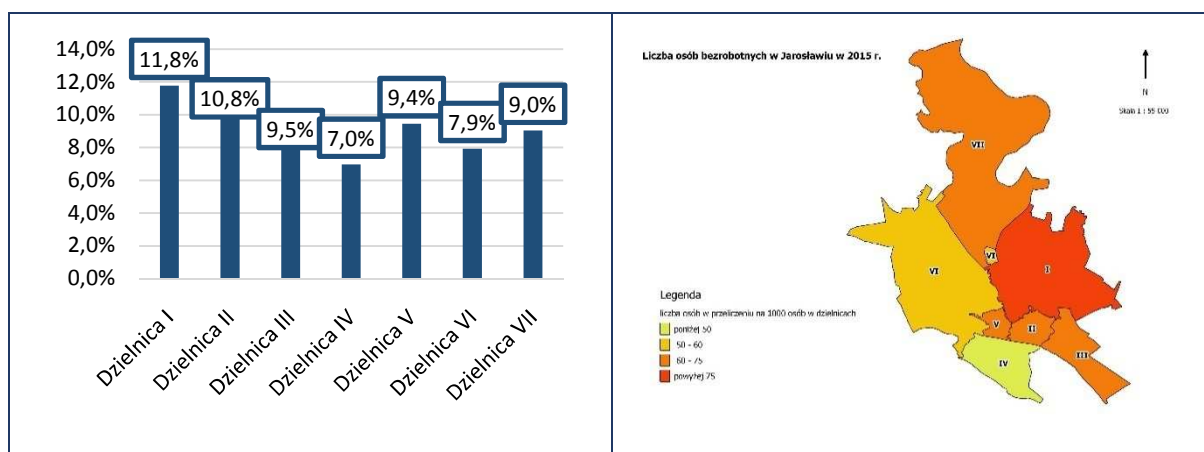
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań społecznych.

Stan lokalnej gospodarki, obok liczby zarejestrowanych i aktywnych podmiotów gospodarczych, warunkuje także sytuacja na rynku pracy. Według danych BDL GUS, na koniec 2015 roku w mieście Jarosławiu zarejestrowane były 2 444 osoby bezrobotne, co stanowiło ok. 29,4% wszystkich bezrobotnych w powiecie jarosławskim. W latach 2010-2012 odnotowano nieznaczny wzrost liczby

osób pozostających bez pracy. Od 2013 roku obserwowalny jest jednakże postępujący spadek liczby bezrobotnych – w 2015 roku w stosunku do roku bazowego ich liczba zmniejszyła się o 561 osób (-18,7%). Nieznaczną większość bezrobotnych stanowili mężczyźni – 1 240 osób (50,7% ogółu) wobec 1 204 kobiet (49,3% ogółu).

Największa liczba bezrobotnych w 2015 roku zamieszkiwała Dzielnicę I, w granicach której wyznaczony został obszar rewitalizacji (559 osób; 22,9% ogółu osób pozostających bez pracy). Dużą koncentrację osób bezrobotnych odnotowano także w Dzielnicy II (496 osób; 20,3% ogółu) oraz Dzielnicy VI (491 osób; 20,1% ogółu). Najmniejszy odsetek bezrobotnych odnotowano w Dzielnicy VII (148 osób; 6,1% ogółu).

Rysunek 9. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w dzielnicach miasta Jarosławia (lewa strona) oraz liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w dzielnicach miasta oraz na obszarze rewitalizacji.

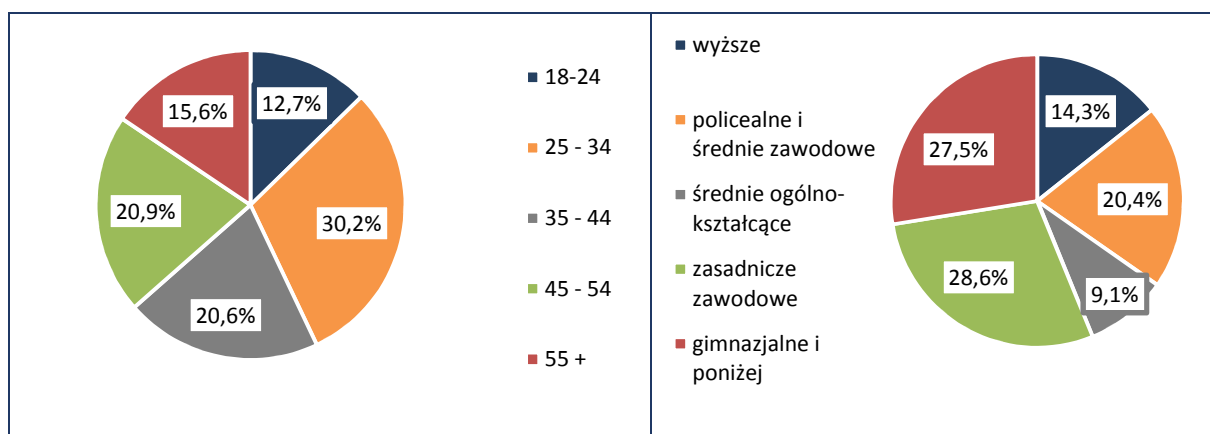

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Analiza przestrzenna wskaźnika bezrobocia rejestrowanego pozwala stwierdzić, że największa liczba osób pozostających bez pracy na 1 000 mieszkańców odnotowana została w Dzielnicy I, w granicach której wyznaczony został obszar rewitalizacji (86 bezrobotnych/1 000 mieszkańców). W tym samym obszarze miasta odnotowano także największy udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym (11,8%).

W celu poznania szczegółowych uwarunkowań zjawiska bezrobocia na obszarze rewitalizacji, analizie poddano także strukturę osób bezrobotnych z tego terenu ze względu na wiek oraz wykształcenie.

Rysunek 10. Struktura bezrobotnych z obszaru rewitalizacji według wykształcenia (lewa strona) oraz wieku (prawa strona) w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Analiza struktury bezrobotnych ze względu na ekonomiczne grupy wieku pozwala zaobserwować, że największą grupę osób pozostających bez pracy na obszarze rewitalizacji stanowią osoby w wieku 25- 34 lata (30,2%). Łącznie osoby bezrobotne do 34 roku życia stanowią aż 42,9% ogółu bezrobotnych z obszaru rewitalizacji. Na uwagę zasługuje ponadto wysoki odsetek osób bezrobotnych w wieku 35- 54 lata (łącznie 41,5% ogółu).

Analiza struktury bezrobocia ze względu na wykształcenie wskazuje natomiast, że największą część ogółu bezrobotnych w 2015 roku stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (28,6% ogółu) oraz gimnazjalnym lub niższym (27,5% ogółu). Absolwenci szkół zawodowych (osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym oraz zasadniczym zawodowym) stanowią istotną grupę bezrobotnych. Łącznie stanowią 49,0% ogółu bezrobotnych. Wysoki wskaźnik udziału osób z wykształceniem zawodowym może wskazywać na rozmiękanie się kierunków kształcenia z potrzebami rynku pracy.

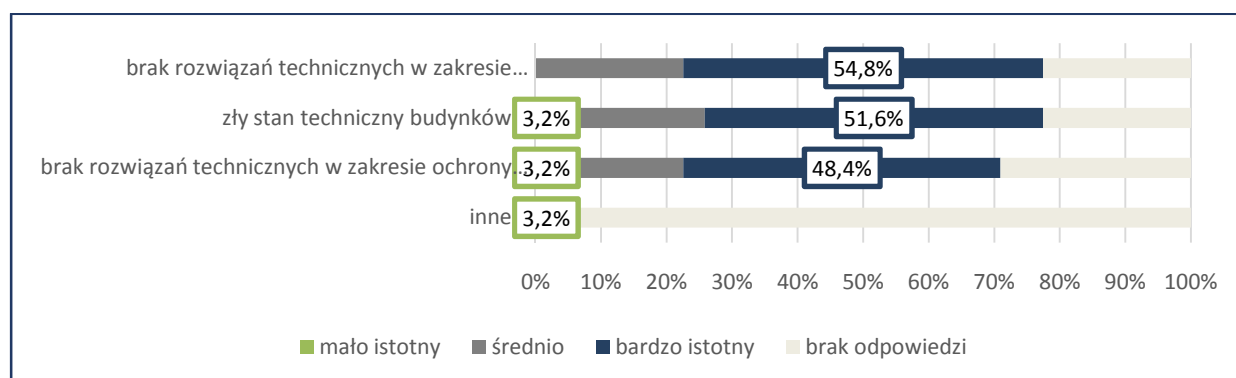
Sfera techniczna – stan budynków komunalnych na obszarze rewitalizacji

Istotnym wskaźnikiem technicznym, mającym jednocześnie kluczowe znaczenie dla badania jakości życia mieszkańców mogą być także warunki mieszkaniowe. Mieszkanie jest bowiem najważniejszą częścią majątku gospodarstwa domowego – jego stan i wyposażenie w dużej mierze świadczą o pozycji majątkowej, poziomie osiągniętych dochodów i stanie zamożności.

Mieszkania znajdujące się na terenie miasta mają wyższy standard, szczególnie na tle całego regionu, ale też na tle powiatu jarosławskiego – większy odsetek mieszkań w Jarosławiu zaopatrzonych jest w wodociąg, ustęp splukiwany, łazienkę, a także gaz sieciowy.

Rozkład przestrzenny budynków o wysokim standardzie technicznym jest jednakże zróżnicowany, w zależności od rejonu miasta Jarosławia. Największy odsetek budynków wymagających remontu odnotowano w Dzielnicy I, w granicach której wyznaczony został obszar rewitalizacji (prawie 64,0% budynków w złym stanie technicznym). W granicach obszaru rewitalizacji znajduje się aż 78 ze 122 budynków wymagających remontu w mieście Jarosławiu (63,9% ogółu).

Rysunek 11. Najważniejsze problemy techniczne zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań społecznych.

Zły stan techniczny budynków w Dzielnicy I dostrzegany jest także przez mieszkańców, którzy podkreślili go w badaniu społecznym (51,6% wskazań). Za najbardziej istotny w sferze technicznej uznany został jednak niedostatek rozwiązań w zakresie energooszczędności w obiektach budowlanych (54,8% wskazań).

Sfera środowiskowa – stan i jakość środowiska na obszarze rewitalizacji

Pogłębiona analiza sfery środowiskowej wyznaczonego obszaru rewitalizacji obejmowała badanie wpływu sfery technicznej (stan infrastruktury komunalnej) i jej potencjalnego negatywnego wpływu na środowisko. Koncentracja budynków, w których system grzewczy oparty jest o tradycyjne piece na paliwo stałe stanowi wyraźne zagrożenie w postaci tzw. niskiej emisji wynikającej ze spalania niskoenergetycznego węgla oraz odpadów komunalnych, natomiast występowanie w konstrukcji dachów elementów z azbestu jest szkodliwe dla zdrowia ludzi.

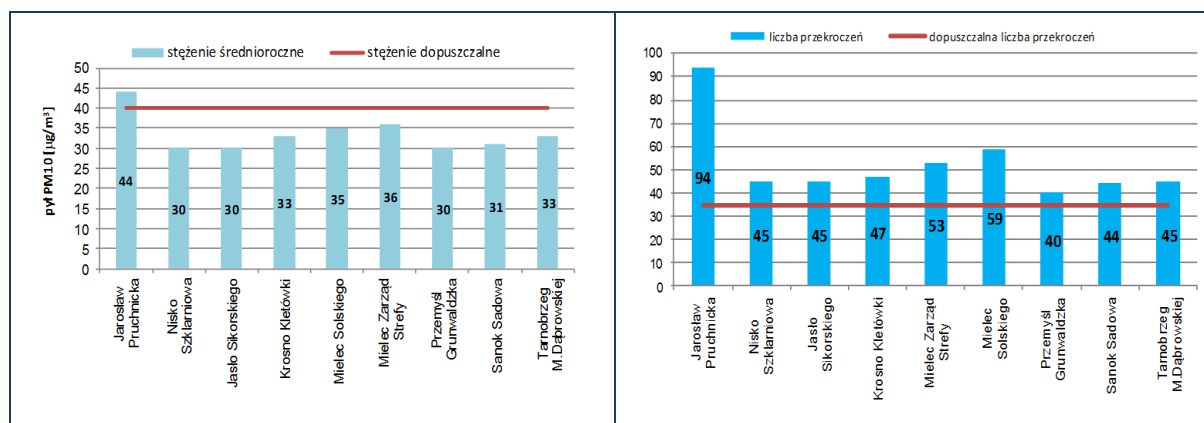
Za stan techniczny budynków komunalnych w mieście Jarosławiu odpowiedzialne jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Jarosławiu Sp. z o.o. Zgodnie z przedstawionymi przez ten podmiot danymi, zdecydowana większość (powyżej 60,0%) zamieszkiwanych budynków komunalnych w Dzielnicy I, w granicach której wyznaczony został obszar rewitalizacji, wyposażona jest w piece węglowe. Ponadto ponad 29,0% budynków komunalnych

w tym rejonie Jarosławia posiada dachy wykonane z wyrobów azbestowych. Wysokie wskaźniki w tym zakresie odnotowano także w Dzielnicy II oraz Dzielnicy V miasta. Sytuacja ta przekłada się również negatywnie na stan i jakość środowiska – wyznaczony obszar jest narażony na zanieczyszczenia będące wynikiem dominacji źródeł niskiej emisji.

W obszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest aż 79 budynków posiadających piece węglowe oraz aż 85 budynków posiadających dachy z wyrobów azbestowych.

Podobnie jak w całym województwie podkarpackim, na obszarze miasta Jarosławia (a tym samym na wyznaczonym obszarze rewitalizacji) odnotowuje się niezadowalający stan jakości powietrza, w szczególności przekroczenie norm stężeń zanieczyszczeń pyłu PM10 oraz PM 2,5, a także benzo(a)pirenu, dwutlenku azotu oraz dwutlenku siarki.

Rysunek 12. Stężenia średnioroczne (lewa strona) oraz przekroczenia dobowe (prawa strona) pyłu PM10 w miejscowościach województwa podkarpackiego w 2015 roku.

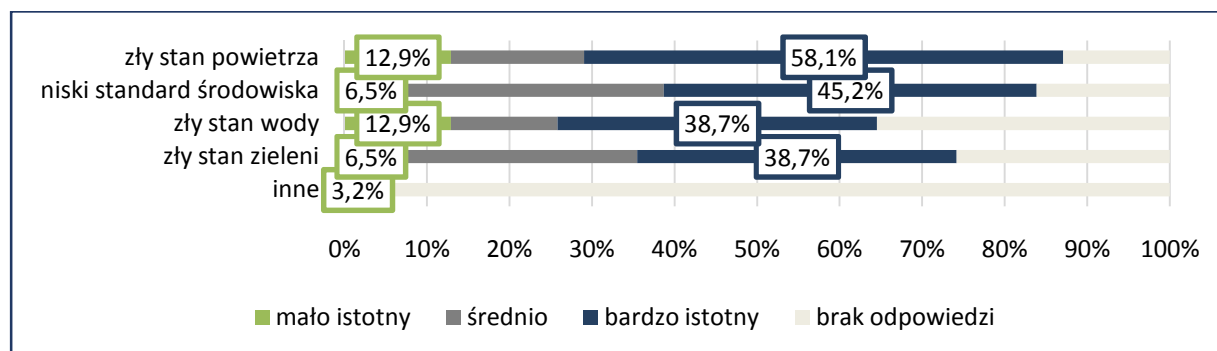

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok 2015. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

W stacji pomiarowej w Jarosławiu w 2015 roku odnotowano wyższe niż dopuszczalne stężenie pyłu PM10 oraz najwyższą liczbę przekroczeń dobowych w województwie podkarpackim. W opublikowanym w 2016 roku raporcie Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) miasto Jarosław uplasowało się na 47 pozycji w rankingu 50 najbardziej zanieczyszczonych miast w Europie¹.

¹ <http://www.who.int/mediacentre/news/releases/2016/air-pollution-rising/en/>

Rysunek 13. Najważniejsze problemy środowiskowe zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie na podstawie wyników badań społecznych.

Problemy z zanieczyszczeniem powietrza w całym mieście Jarosławiu oraz w Dzielnicy I, w granicach której wyznaczony został obszar rewitalizacji, podkreślali także uczestnicy badania społecznego, wskazując jego zły stan jako najbardziej istotny problem w sferze środowiskowej (58,1% wskazań). W konsekwencji dostrzegany jest niski standard środowiska na obszarze rewitalizacji (45,2% wskazań).

Elementem szczególnie istotnym z perspektywy środowiska i jakości powietrza w mieście jest dostępność obszarów zielonych w mieście, do których zaliczyć można: parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej, których łączna powierzchnia w Jarosławiu wynosi 39,4 ha. Na terenie miasta zlokalizowany jest park spacerowo- wypoczynkowy o powierzchni 10,5 ha, 11 zieleńców o łącznej powierzchni 2,7 ha oraz 29,9 ha terenów zieleni osiedlowej. Park Miejski im. Bohaterów Monte Cassino w Jarosławiu wpisany jest do rejestru zabytków. Jego stary drzewostan wymaga stałej pielęgnacji i odnawiania. Ponadto w mieście zieleń uliczna łącznie zajmuje powierzchnię 5 ha, a 15,3 ha zajmują lasy gminne.

Sfera przestrzenno- funkcjonalna

Jarosław należy do miast, które zachowały w ogólnym zarysie swe średniowieczne rozplanowanie lokacyjne. Bogata kultura i tradycje pozwoliły na zachowanie się na jego obszarze zabytków oznaczeniu regionalnym oraz krajowym. Struktura przestrzenna Jarosławia pozwala na wyodrębnienie na jego terenie czterech typów obszarów o dominujących profilach:

- Profil 1 zlokalizowany w obszarze i bezpośrednim sąsiedztwie Starego Miasta, wynikający z historycznego ukształtowania przestrzeni miasta i zachowanego, średniowiecznego układu staromiejskiego z prostokątnym rynkiem oraz ratuszem w centralnej części, objętym ścisłą ochroną konserwatorską oraz zabudowy XIX-wiecznej i z pierwszej połowy XX wieku, podlegającej ochronie konserwatorskiej,

- Profil 2 zlokalizowany poza strefą historyczną, charakteryzujący się zabudową współczesną, obejmujący obszary osiedli z budownictwem wielorodzinnym wysokim (bloki mieszkalne) i jednorodzinny,
- Profil 3 zlokalizowany na obrzeżach miasta od strony wschodniej, obejmujący dzielnicę przemysłową, w której zlokalizowanych jest większość dużych zakładów przemysłowych,
- Profil 4 to dzielnice podmiejskie z typową zabudową zagrodową, zlokalizowane na obrzeżach miasta, często w znacznym oddaleniu od centrum.

Rysunek 14. Granice Jarosławskiego Parku Kulturowego.

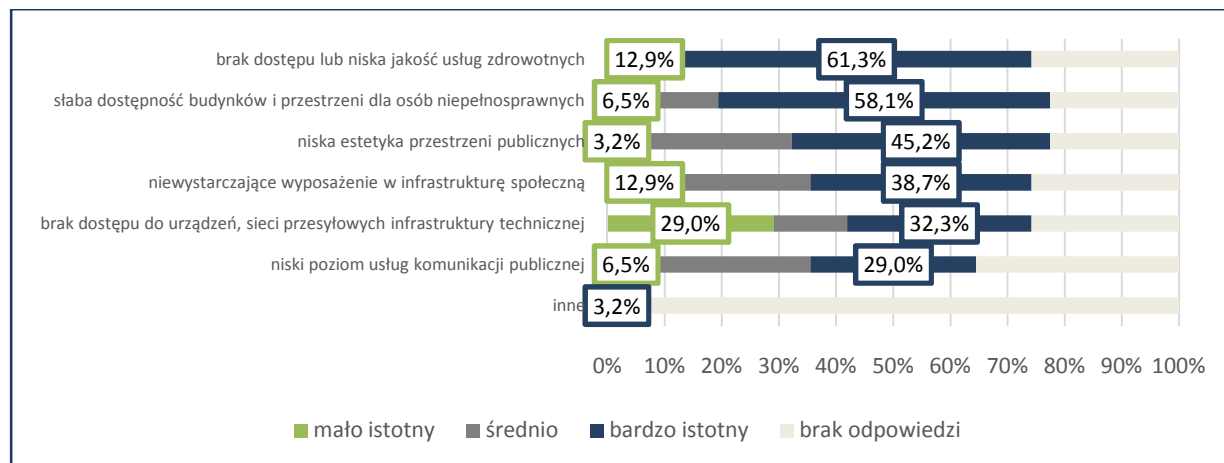
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Bogactwo dziedzictwa sprawia, że władze miasta działają na rzecz wpisania starówki na listę „pomników historii”. Jednym z elementów prac prowadzonych w tym kierunku było utworzenie w 2009 roku Parku Kulturowego Zespołu Staromiejskiego oraz Zespołu Klasztornego oo. Dominikanów. Obszary objęte granicami parku kulturowego są terenami o szczególnie cennych i unikatowych wartościach kulturowych i krajobrazowych. W granicach parku znajduje się: historyczne centrum miasta wraz z systemem obwarowań miejskich, placem przed Bramą Krakowską, kościołem pw. Św. Ducha, zespołami kościelno- klasztorowymi dawnego Opactwa Sióstr Benedyktynek i oo. Dominikanów oraz otaczającymi je fortyfikacjami. Obszar parku wyznaczony został w Dzielnicy I miasta Jarosławia, w granicach której wyznaczony został obszar rewitalizacji.

W Dzielnicy I, w granicach której wyznaczony został obszar rewitalizacji, zlokalizowanych jest aż 37,0% wszystkich obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w mieście Jarosławiu. Choć stanowią one istotny potencjał w postaci bogatego dziedzictwa kulturalnego, to zdecydowana część tego typu obiektów wymaga modernizacji lub odrestaurowania. Przekłada się to w efekcie na, zaobserwowany w badaniach społecznych, negatywny stosunek ankietowanych

mieszkańców do estetyki przestrzeni publicznych w Dzielnicy I (45,2% wskazań) oraz dostrzegalny brak rozwiązań ułatwiających dostępność budynków i przestrzeni publicznej dla osób niepełnosprawnych (58,1% wskazań).

Rysunek 15. Najważniejsze problemy przestrzenno-funkcjonalne zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań społecznych.

Analiza lokalnych potencjałów obszaru rewitalizacji

Diagnoza negatywnych zjawisk i problemów skumulowanych na obszarze rewitalizacji pogłębiona została o analizę lokalnych potencjałów, które przełożyć się mogą na mechanizmy wspierające prowadzone przez gminę miejską działania rewitalizacyjne. Zebrane w toku prac nad Programem Rewitalizacji, informacje pozwoliły na zidentyfikowanie następujących lokalnych potencjałów:

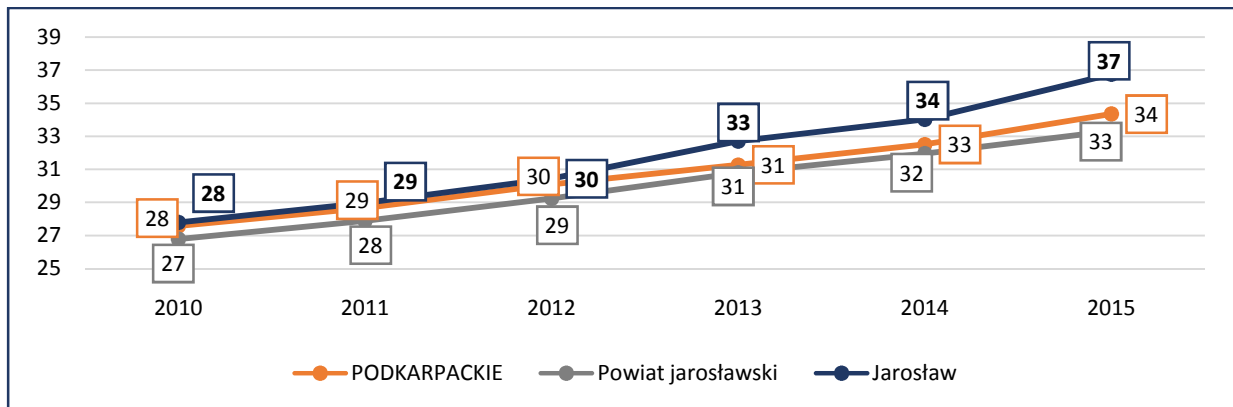
- wysoka liczba zarejestrowanych na obszarze rewitalizacji organizacji pozarządowych,
- wysoki poziom koncentracji podmiotów gospodarczych w obszarze rewitalizacji,
- duża liczba zabytków kultury i obiektów dziedzictwa kulturowego w obszarze rewitalizacji.

Znaczenie poszczególnych potencjałów dla efektywnego przeprowadzenia procesu rewitalizacji na wyznaczonym obszarze omówione zostało w kolejnych podrozdziałach.

Aktywność organizacji pozarządowych

W 2015 roku na terenie miasta Jarosławia na 10 000 mieszkańców zarejestrowanych było 37 organizacji pozarządowych, co było wartością wyższą niż średnia dla województwa podkarpackiego (34 organizacje/10 000 mieszkańców) oraz średnia dla powiatu jarosławskiego (33 organizacje/10 000 mieszkańców). W analizowanym okresie obserwowalny jest postępujący wzrost liczby organizacji pozarządowych zarejestrowanych na terenie miasta.

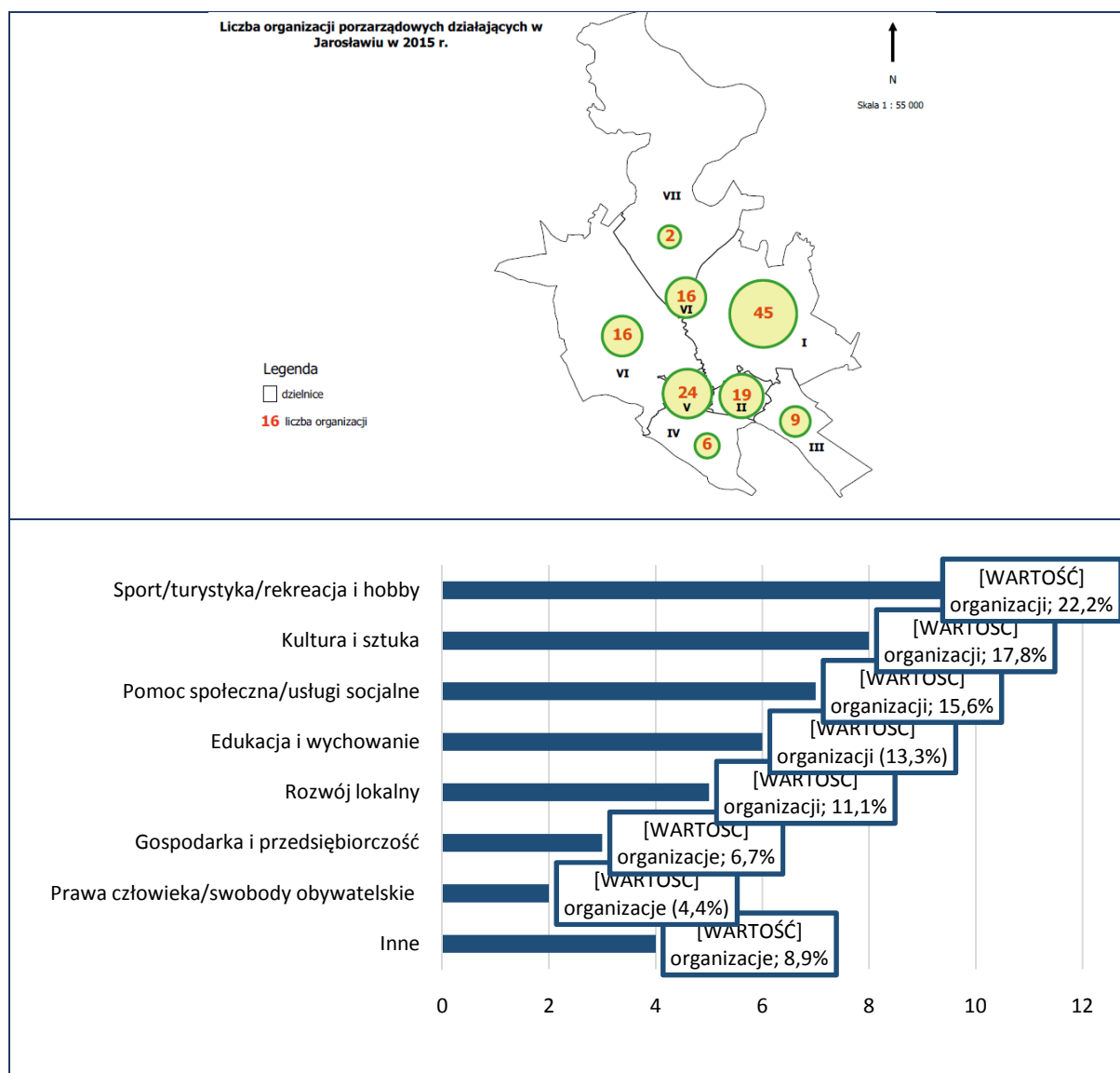
Rysunek 16. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 000 mieszkańców w mieście Jarosławiu, województwie podkarpackim oraz powiecie jarosławskim w latach 2010-2015.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Według danych Urzędu Miasta Jarosławia w 2015 roku w Dzielnicy I, w granicach której wyznaczony został obszar rewitalizacji, zarejestrowanych było 45 ze 121 organizacji pozarządowych znajdujących się na terenie miasta Jarosławia (37,2% ogółu).

Rysunek 17. Liczba (góra) oraz obszar działalności (dół) organizacji pozarządowych zarejestrowanych w dzielnicach miasta Jarosławia w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Największa liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych na obszarze rewitalizacji to ngo działające w sferze sportu, turystyki, rekreacji i hobby (10 organizacji; 22,2% ogółu), kultury i sztuki (8 organizacji; 17,8%) oraz pomocy społecznej i usług socjalnych (7 organizacji; 15,6% ogółu). Istotne znaczenie w kontekście planowanych działań rewitalizacyjnych ma także relatywnie wysoka koncentracja w Dzielnicy I organizacji pozarządowych, zajmujących się przede wszystkim rozwojem lokalnym (5 organizacji; 11,1% ogółu).

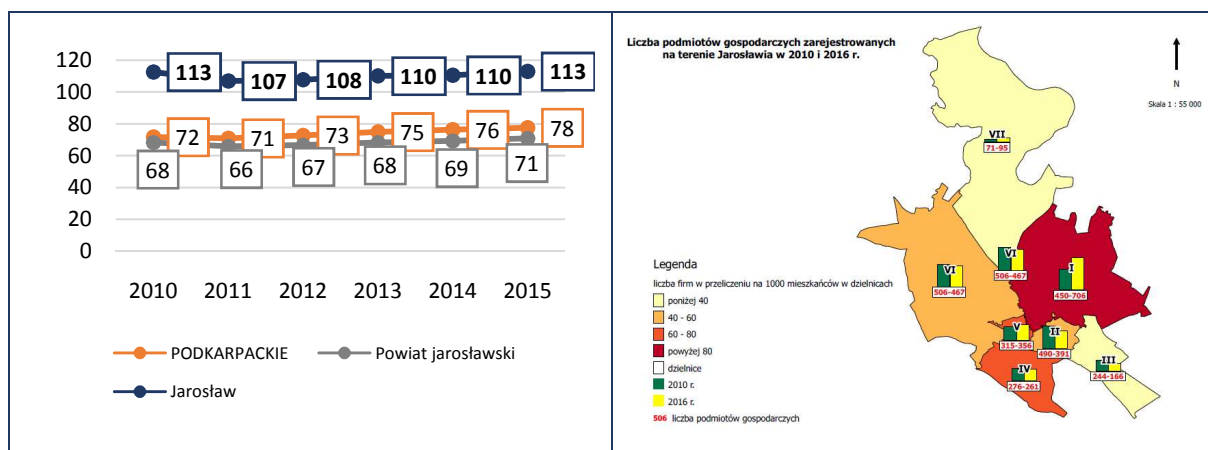
Relatywnie duża liczba organizacji świadczyć może o wysokim potencjale społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji. Poziom zaangażowania w funkcjonowanie trzeciego sektora może stanowić pozytywną prognozę w zakresie realizacji przedsięwzięć zapisanych ostatecznie w Programie Rewitalizacji – mieszkańców obszaru cechuje bowiem wysokie poczucie odpowiedzialności za swoją

społeczność. Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Programu zakładają zaangażowanie organizacji pozarządowych i mieszkańców w skuteczne przeprowadzenie procesu rewitalizacji obszaru.

Stan gospodarki na obszarze rewitalizacji

Według danych Urzędu Miasta Jarosławia na dzień 31 października 2016 r., w mieście zarejestrowane są 2 442 aktywne podmioty gospodarcze. Analiza przestrzenna ich liczby pokazuje, że najwyższy udział firm na 1 000 mieszkańców odnotowano w Dzielnicy I miasta Jarosławia, w granicach której wyznaczony został obszar rewitalizacji, gdzie zarejestrowanych jest łącznie 706 aktywnych firm (102 podmioty/ 1 000 mieszkańców). Wysoki udział przedsiębiorstw zaobserwować można także w Dzielnicy IV (261 podmiotów; 73 podmioty /1 000 mieszkańców) oraz Dzielnicy V (261 podmiotów; 79 podmiotów/ 1 000 mieszkańców). Najniższy poziom koncentracji firm odnotowano natomiast w Dzielnicy III (166 podmiotów; 38 podmiotów/ 1 000 mieszkańców) oraz Dzielnicy VII (zaledwie 95 podmiotów; 40 podmiotów/ 1 000 mieszkańców).

Rysunek 18. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców w mieście Jarosławiu, powiecie jarosławskim oraz województwie podkarpackim w latach 2010-2015 (lewa strona) oraz rozkład przestrzenny aktywnych firm na 1 000 mieszkańców w dzielnicach miasta Jarosławia w 2016 roku (prawa strona).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Jarosławia.

Poziom przedsiębiorczości w mieście Jarosławiu jest relatywnie wyższy niż w przypadku powiatu i województwa, a co za tym idzie generuje mniej problemów i zjawisk kryzysowych. W efekcie pozytywnie kształtują się także tendencje w zakresie wskaźnika dynamiki rozwoju przedsiębiorczości. Przeciętnie na 10 000 mieszkańców miasta Jarosławia w 2015 roku zarejestrowane zostały 72 nowe jednostki, a wyrejestrowanych zostało 60 jednostek. Były to wskaźniki korzystniejsze niż średnia dla powiatu jarosławskiego i województwa podkarpackiego.

Tym samym za znakomity potencjał do rozwoju postaw proaktywnych uznać należy właśnie obserwowalne pozytywne trendy w zakresie dynamiki rozwoju przedsiębiorczości w całym mieście Jarosławiu. Dlatego też w ramach Programu Rewitalizacji planowane jest zapewnienie działań

uzupełniających – względem zapisanych w Strategii Rozwoju Miasta przedsięwzięć wspierających rozwój przedsiębiorczości oraz prowadzenie działalności gospodarczej – mających na celu skuteczną reintegrację społeczną i zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji. Potencjał ten wykorzystany zostanie przede wszystkim na aktywizację osób bezrobotnych i biernych zawodowo.

Walory historyczno- kulturowe oraz wysoka liczba zabytków

Wysoki poziom koncentracji obiektów zabytkowych, stanowiących dziedzictwo historyczno-kulturowe, uznać należy za istotny potencjał infrastrukturalny, który może zostać ponownie zaadaptowany na cele społeczne. Jednocześnie obiekty zabytkowe, a także ich historia, stanowią mogą podwaliny współpracy pomiędzy lokalną społecznością, instytucjami publicznymi oraz organizacjami pozarządowymi z obszaru rewitalizacji. Umożliwi ona realizację projektów miękkich, mających charakter integrujący społeczność lokalną oraz popularyzujących wiedzy o historii Jarosławia.

Podsumowanie – kluczowe problemy i potrzeby rewitalizacyjne na wyznaczonym obszarze rewitalizacji

Przeprowadzona pogłębiona diagnoza zjawisk kryzysowych w sferze społecznej na obszarze rewitalizacji pozwoliła zidentyfikować następujące kluczowe problemy:

- najwyższy w całym mieście poziom koncentracji osób wykluczonych z życia społecznego z powodu ubóstwa oraz powiązane z biedą wyższe nakłady na polityki społeczne (m.in. zasiłki stałe i okresowe),
- wysokie wskaźniki koncentracji osób z niepełnosprawnościami na obszarze rewitalizacji,
- wysoki poziom bezrobocia długotrwałego na obszarze rewitalizacji (55,6% wszystkich mieszkańców obszaru),
- wysoka liczba gospodarstw domowych zalegających z opłatą czynszu (postępujące zadłużenie mieszkańców),
- utrwalenie się niekorzystnych postaw życiowych, wynikających z postępującej degradacji ekonomicznej i społecznej, skutkujących wykluczeniem społecznym i koniecznością korzystania z pomocy społecznej (kosztowna i trudna reintegracja zawodowa i społeczna),
- koncentracja zachowań dewiacyjnych oraz wysoki poziom przestępczości na obszarze rewitalizacji,

- wciąż niewystarczająca aktywność społeczna mieszkańców, przejawiająca się niższym niż w całym mieście udziałem obywateli w wyborach parlamentarnych i prezydenckich.

Na podstawie przeanalizowanych danych zidentyfikowano także kluczowe problemy współwystępujące z problemami społecznymi, na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Należą do nich:

- w sferze gospodarczej:
 - wysoki odsetek osób bezrobotnych do 34 roku życia oraz osób z wykształceniem zawodowym,
 - wynikający z bezrobocia, niewystarczający kapitał inwestycyjny mieszkańców,
 - brak inwestorów, gotowych ulokować swój kapitał na obszarze rewitalizacji.
- w sferze technicznej:
 - wysoki odsetek budynków komunalnych wymagających remontu,
 - niewystarczające rozwiązania w zakresie energooszczędności budynków komunalnych.
- w sferze przestrzenno- funkcjonalnej:
 - niewystarczający poziom obiektów (w tym obiektów zabytkowych) oraz przestrzeni, a także niski poziom dostępności infrastruktury publicznej dla osób starszych oraz niepełnosprawnych,
 - niska estetyka obiektów zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji.
- w sferze środowiskowej:
 - odnotowywane przekroczenia poziomu zanieczyszczenia środowiska (m.in. pyłu PM10 i PM2,5 oraz benzopirenu),
 - wysoki odsetek budynków komunalnych wyposażonych w piece węglowe oraz posiadających dachy z wyrobów azbestowych.

Zdiagnozowane negatywne zjawiska na obszarze rewitalizacji pozwalają wskazać szereg działań kluczowych do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji:

- działania służące podnoszeniu poziomu integracji społecznej oraz aktywności lokalnej, które w konsekwencji przełożą się na wyższe uczestnictwo w życiu społecznym na obszarze rewitalizacji (udział w akcjach i wydarzeniach, pomoc w organizacji działań, działalność na rzecz zagospodarowania obszaru), a także udział w wyborach krajowych i samorządowych,
- działania skoncentrowane na wzroście indywidualnych kompetencji oraz edukacji i podnoszeniu aktywności zawodowej mieszkańców obszaru, co przyczynie się do poprawy ich konkurencyjności na rynku pracy i pozwoli na przełamanie tendencji do długoletniego

pozostawania poza rynkiem pracy i wykluczenia społecznego (m.in. poprzez redukcję osób żyjących w ubóstwie). Działania w tym zakresie obejmują także naukę przedsiębiorczości, co skutkować może zwiększeniem liczby podmiotów gospodarczych rejestrowanych na obszarze rewitalizacji,

- działania na rzecz wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych, w tym dotyczące włączania ich w życie społeczności, prowadzenie wspólnych zajęć i szkoleń, organizacja międzypokoleniowych akcji i wydarzeń,
- szereg inwestycji infrastrukturalnych, warunkujących wyższą jakość życia na obszarze rewitalizacji, dotyczących m.in. termomodernizacji budynków mieszkalnych i usługowych; tworzenia obiektów i infrastruktury pożytku publicznego, rekreacyjnej i kulturalnej, co w sposób bezpośredni przełoży się na jakość i uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych, ale także zwiększy poziom aktywności zawodowej (np. wśród samotnych rodziców, młodych małżeństw itp.),
- inwestycje dotyczące zachowania lokalnych potencjałów z zakresu kultury i dziedzictwa.

VI. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji)

Centrum miasta Jarosławia to miejsce bezpieczne, przyjazne, dostępne dla osób niepełnosprawnych, atrakcyjne dla turystów, z bogatą bazą hotelową i restauracyjną, pozwalające miastu budować swoją przewagę konkurencyjną w kraju i Europie na dobrze utrzymanych i wypromowanych zabytkach. Potrzeby mieszkańców w każdym wieku są zaspokojone dzięki dostępności do usług publicznych w zakresie opiekuńczym, wychowawczym, zdrowotnym, kulturalnym, dzięki czemu mogą oni realizować się zawodowo i osobiście. Kapitał społeczny stymuluje rozwój przedsiębiorczości, wspierany kreatywną współpracą samorządu z inwestorami. Dzięki dbałości o infrastrukturę techniczną, zastosowaniu rozwiązań proekologicznych obszar rewitalizacji jest wolny od zanieczyszczeń, a wybrzeże Sanu ponownie jest miejscem rekreacji dla mieszkańców.

VII. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.

Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez promocję integracji, włączenie i aktywizację zawodową i społeczną.

Kierunki działań:

- Działania w zakresie aktywności zawodowej i podnoszenia kwalifikacji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji, promowanie korzyści płynących z podjętych aktywności zawodowych
- Wykorzystanie potencjału kulturowego i artystycznego, tradycji kupieckich, przestrzeni publicznej i krajobrazu lokalnego (koryto rzeki San) do aktywizacji sportowo- rekreacyjnej i kulturalnej mieszkańców (siłownie, ścieżki rowerowe, nordic walking, sporty wodne)
- Promowanie i rozwój oferty kulturalnej, rozrywkowej oraz zaplecza restauracyjnego w celu przyciągnięcia na starówkę osób młodych i seniorów a także rodzin z dziećmi
- Zagospodarowanie wybrzeża Sanu dla funkcji rekreacyjno – wypoczynkowej dla mieszkańców i rodzin
- Realizacja programów i działań integrujących mieszkańców wspólnot mieszkaniowych czy osiedli
- Promowanie współpracy w celu integracji mieszkańców oraz zwiększenie partycypacji mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawach publicznych
- Pobudzanie lokalnych inicjatyw poprzez wsparcie finansowe na ich realizację
- Działania na rzecz tworzenia miejsc integracji społecznej wewnątrz i międzypokoleniowej, (np. klubów seniora)
- Wsparcie dla organizacji pozarządowych na działalność opiekuńczą dla dzieci (remonty świetlic w obszarze rewitalizacji)
- Zwiększenie dostępności centrum i atrakcji miasta (zabytków) poprzez udogodnienia dla osób niepełnosprawnych (tablice dla osób niesłyszących, nagrania dla niewidomych)
- Tworzenie i rozwój placówek opiekuńczo- wychowawczych (zwiększenie liczby miejsc)w celu zapewnienia opieki nad dziećmi, co przyczyni się do spadku bezrobocia wśród osób do 34 roku życia

Cel 2. Stworzenie warunków, promocja rozwoju przedsiębiorczości oraz kreowanie miejsc pracy w obszarze rewitalizacji.

Kierunki działań:

- Działania na rzecz zmniejszenia zjawiska bezrobocia u osób młodych (rodziców małych dzieci) poprzez tworzenie i rozwój placówek opiekuńczo- wychowawczych (zwiększenie liczby miejsc) celu zapewnienia opieki nad dziećmi
- Promocja nowych technologii, wsparcie dla firm działających w branży IT i nowoczesnych technologii
- Rozwój i promocja doradztwa zawodowego w szkołach
- Promowanie i rozwój małych przedsiębiorstw poprzez tworzenie przestrzeni i instrumentów wspierających zakładanie działalności gospodarczych (np. stworzenie inkubatora przedsiębiorczości)
- Promowanie rozwoju w obszarze rewitalizacji inwestycji z branży turystyczno- rozrywkowej (nabrzeże Sanu) oraz sprzedaży produktów lokalnych

Cel 3. Poprawa atrakcyjności turystycznej Rynku, estetyzacja i podniesienie jakości przestrzeni publicznych oraz poprawa jakości środowiska naturalnego w obszarze rewitalizacji.

Kierunki działań:

- Edukacja ekologiczna i prozdrowotna w celu zapobiegania zanieczyszczenia środowiska, w tym głównie powietrza oraz działania na rzecz czystości na obszarze rewitalizacji
- Likwidacja barier architektonicznych i instytucyjnych dla osób niepełnosprawnych
- Działania poprawiające standard i funkcjonalizację kamienic w centrum
- Poprawa jakości otoczenia mieszkaniowego, podwórek i przestrzeni międzyblokowych poprzez ograniczenie ruchu pojazdów oraz zagospodarowanie przestrzeni (starego miasta)
- Dostępność do toalet publicznych
- Stworzenie parkingów alternatywnych do miejsc w ścisłej starówce
- Poprawa efektywności komunikacyjnej w obrębie centrum (ruch samochodowy)
- Zwiększenie dostępu do komunikacji miejskiej
- Poprawa identyfikacji i oznakowania zabytków i atrakcji w centrum
- Poprawa estetyki obiektów mieszkalnych i zabytkowych (uporządkowanie, remonty)

VIII. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zgodnie z art. 15, ust. 1, pkt 5) litera a) ustawy o rewitalizacji z 9 października 2015 r. gminny program rewitalizacji powinien zawierać opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno- funkcjonalnym lub technicznym, w tym:

1. listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz
2. charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Do realizacji zaplanowane projekty powinny być ukierunkowane na rozwiązywanie indywidualnych problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych, które zostały zdiagnozowane na obszarach zdegradowanych. Wiodącą rolę w planowaniu kompleksowej rewitalizacji mają projekty społeczne, które stanowią fundament rewitalizacji. Mają one również decydujące znaczenie z perspektywy dokonywanych zmian infrastrukturalnych warunkując ich trwałość i akceptację przez mieszkańców obszarów zdegradowanych.

Poniżej znajduje się zestawienie projektów podstawowych. Zgodnie z zapisami ustawy i wytycznych tabela projektów podstawowych zawiera w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia (o ile było to możliwe):

- nazwę,
- podmiot realizujący,
- zakres realizowanych zadań,
- lokalizację,
- szacowaną wartość,
- prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Równoczesna realizacja działań w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej, obejmująca zarówno przedsięwzięcia/projekty inwestycyjne (w tym infrastrukturalne), jak również działania miękkie, stwarza szanse na uruchomienie procesu rewitalizacji mającego cechy zrównoważonego rozwoju. Dlatego zamieszczona lista przedsięwzięć podstawowych zawiera różne typy projektów, zarówno „twarde”, jak i „miękkie”.

Projekty podstawowe to:

1. Holistyczna rewitalizacja na terenie MOF Jarosław – Przeworsk
2. Holistyczna rewitalizacja Placu Św. Michała

3. Adaptacja zabytkowych obiektów Opactwa Sióstr Benedyktynek do nowych funkcji - przedszkole i miejsce edukacji i integracji społecznej
4. „Naprawmy To”
5. „Wspólne miejsce”
6. Wzbogacenie infrastruktury rekreacyjno sportowej poprzez utworzenie placów zabaw i ścieżki rowerowej
7. OSADA KUPIECKA
8. Utworzenie Spółdzielni Pracy dla osób długotrwale bezrobotnych
9. Przedsiębiorczy Jarosław

Ze względu na szeroki zakres prezentowanych informacji lista projektów podstawowych, w podziale na projekty społeczne, przestrzenno- techniczne i gospodarcze stanowi **załącznik 1** do niniejszego programu.

Powiązania projektów podstawowych:

1. Holistyczna rewitalizacja na terenie MOF Jarosław – Przeworsk

Projekt będzie powiązany z projektami miękkimi składanymi w ramach EFS:

- w ramach Działania 7.3 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości (celem projektów będzie zwiększenie liczby nowych przedsiębiorstw poprzez aktywizację osób bezrobotnych i biernych zawodowo, co łączy się z działaniami na rzecz aktywizacji osób z obszarów rewitalizowanych)
- w ramach Działania 7.1 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy (celem projektów będzie podniesienie kwalifikacji i zwiększenie szans na zatrudnienie osób bezrobotnych, biernych zawodowo i poszukujących pracy, co łączy się z działaniami na rzecz aktywizacji osób z obszarów rewitalizowanych)
- w ramach Działania 8.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (celem projektów będzie aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę ich zdolności do zatrudnienia, co łączy się z działaniami na rzecz integracji społecznej oraz aktywizacji osób z obszarów rewitalizowanych)
- w ramach Działania 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych (celem projektów będzie aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę ich zdolności do zatrudnienia, co łączy się z działaniami na rzecz integracji społecznej oraz aktywizacji osób z obszarów rewitalizowanych)

2. Holistyczna rewitalizacja Placu Św. Michała

Projekt będzie powiązany z projektami miękkimi składanymi w ramach EFS:

- w ramach Działania 7.3 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości (celem projektów będzie zwiększenie liczby nowych przedsiębiorstw poprzez aktywizację osób bezrobotnych i biernych zawodowo, co łączy się z działaniami na rzecz aktywizacji osób z obszarów rewitalizowanych)
- w ramach Działania 7.1 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy (celem projektów będzie podniesienie kwalifikacji i zwiększenie szans na zatrudnienie osób bezrobotnych, biernych

zawodowo i poszukujących pracy, co łączy się z działaniami na rzecz aktywizacji osób z obszarów rewitalizowanych)

- w ramach Działania 8.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (celem projektów będzie aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę ich zdolności do zatrudnienia, co łączy się z działaniami na rzecz integracji społecznej oraz aktywizacji osób z obszarów rewitalizowanych)

- w ramach Działania 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych (celem projektów będzie aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę ich zdolności do zatrudnienia, co łączy się z działaniami na rzecz integracji społecznej oraz aktywizacji osób z obszarów rewitalizowanych)

3. Przedsiębiorczy Jarosław

Komplementarność działań/synergia z planowanymi projektami:

- Gminy Miejskiej Jarosław w ramach działania 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej

- W ramach działań 9.5 Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w formach pozaszkolnych

- W ramach Działania 7.1 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy (celem projektów będzie podniesienie kwalifikacji i zwiększenie szans na zatrudnienie osób bezrobotnych, biernych zawodowo i poszukujących pracy co łączy się z działaniami na rzecz aktywizacji osób z obszarów rewitalizowanych)

- W ramach Działania 8.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (celem projektów będzie aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę ich zdolności do zatrudnienia co łączy się z działaniami na rzecz integracji społecznej oraz aktywizacji osób z obszarów rewitalizowanych)

- W ramach Działania 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych (celem projektów będzie aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę ich zdolności do zatrudnienia co łączy się z działaniami na rzecz integracji społecznej oraz aktywizacji osób z obszarów rewitalizowanych)

IX. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, oprócz podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, należy przedstawić charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową.

Wskazane w tej części pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne obejmują działania, które:

- a. nie są jeszcze doprecyzowane w swoim zakresie jednak wzbogacają zakres podstawowych, już zaplanowanych działań rewitalizacyjnych, powodując efekt synergii,

- b. uzupełniają kierunki działań rewitalizacyjnych o komplementarne działania zgłoszone w procesie partycypacyjnym,
- c. angażują różne podmioty z terenu miasta,
- d. wymagają dalszego planowania przy udziale zainteresowanych stron.

Charakterystyka projektów uzupełniających:

Lp.	Nazwa projektu	Opis projektu
Projekty „twarde”/infrastrukturalne		
1.	Stworzenie możliwości godnego pochówku zmarłych poprzez budowę domu pogrzebowego na cmentarzu komunalnym na Garbarzach	<p>Celem projektu jest: Ułatwienie i umożliwienie wspólnej modlitwy lokalnej społeczności. Umożliwienie zachowania powagi i godnego pochówku zmarłego.</p> <p>W ramach realizacji projektu planowana jest budowa domu pogrzebowego na Cmentarzu Komunalnym na Garbarzach.</p> <p>Planowany budżet wynosi 300 000,00 zł.</p>
2.	Poprawa standardu życia mieszkańców ul. Garbarze oraz B. Sanowa poprzez budowę sieci kanalizacyjnej	<p>Mieszkańcy ulic Garbarze i B. Sanowa korzystają z sieci wodociągowej od ponad 30 lat. Niestety ścieki cały czas są odprowadzane do przydomowych szamb. Nie sprzyja to ochronie środowiska oraz naraża mieszkańców na niewspółmierne koszty wywozu ścieków w stosunku do innych osób zamieszkałych w Jarosławiu, które wpuszczają je do kanalizacji. Sytuacja ta powoduje bardzo duże dysproporcje w kosztach utrzymania rodzin, obniżając tym samym ich standard życia. Prowadzi również do limitowania zużycia wody z uwagi na olbrzymie koszty wywozu ścieków.</p> <p>W ramach realizacji projektu planowana jest budowa sieci kanalizacyjnej na ul. Garbarze i Boczna Sanowa oraz ulicach bocznych do w/w.</p> <p>Planowany budżet projektu: 4 500 000,00 zł</p>
3.	Wyrównanie i poprawa warunków życia mieszkańców poprzez remont końcowego odcinka ul. Garbarze	<p>Celem projektu jest podniesienie standardu życia mieszkańców pozbawionych przez większą część roku dojazdu do swojej posesji, poprawa warunków pracy rolników, większa możliwość rekreacji dla mieszkańców (wycieczki piesze i rowerowe).</p> <p>Ul. Garbarze na 2/3 długości to jednia asfaltowa, zaś 1/3 tej ulicy to nieutwardzona droga gruntowa. Całkowita długość odcinka do utwardzenia to 450 mb. Trzy posesje na końcu tej drogi są całkowicie odcięte od dojazdu służb ratunkowych (pogotowie, straż pożarna) w okresie wiosennym, jesienno-zimowym. Ponadto ul. Garbarze to podmiejska dzielnica o charakterze rolniczym. Ul. Garbarze na całej długości jest wykorzystywana w okresie prac polowych przez mieszkańców do przejazdu ciągnikami z maszynami rolniczymi. Powoduje to szczególnie w okresie wiosny i jesieni tworzenie się głębokich kolej na części nieutwardzonej ulicy, co czyni ją nieprzejezdną dla innych pojazdów niż ciągniki.</p> <p>Utwardzenie ma polegać na wysypaniu żwiru i drobnego kamienia oraz ich zagęszczeniu na w/w odcinku ulicy na długości 450 mb i szerokości 2,65 mb</p>

		<p>z wykonaniem dwóch mijanek.</p> <p>Planowany budżet: 80 000 zł</p> <p>Lokalizacja inwestycji: Końcowy odcinek ul. Garbarze na długości 450 mb.</p>
4.	Plac zabaw dla dzieci przedszkolnych	<p>Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa zabawy dla dzieci pod nadzorem rodziców lub opiekunów, społeczna integracja poprzez wspólną zabawę.</p> <p>W ramach projektu planuje się wykonanie ogrodzonego placu zabaw dla przedszkolaków, który by zawierał np. altanki zabawowe, huśtawki itp. oraz ławki dla opiekunów.</p> <p>Jest szereg osób z ul. Garbarze, które spacerują z małymi dziećmi po ul. Garbarze idąc w kierunku Sanu oraz coraz więcej osób z centrum miasta Jarosławia przyjeżdża z dziećmi nad San. Obecnie poza spacerem nie ma innych atrakcji dla małych dzieci. Z pewnością atrakcją i urozmaiceniem spaceru będzie możliwość zabawy na placu zabaw.</p>
5.	Zielony ryneček	<p>Realizatorem projektu jest Jarosławskie Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego oraz Jarosławskie Stowarzyszenie Oświaty i Promocji Zdrowia.</p> <p>Cele projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wykorzystanie potencjału miejsca i mieszkańców 2. Poprawa jakości życia miasta Jarosławia 3. Nowe miejsca pracy w obszarze rewitalizacji 4. Estetyzacja przestrzeni zielenią 5. Zwiększenie możliwości działania organizacji pozarządowych na rzecz mieszkańców 6. Promocja zdrowej żywności i zdrowego trybu życia 7. Stworzenie alternatywy w stosunku do sklepów wielko powierzchniowych 8. Kulturowanie tradycji kupieckich w Jarosławiu <p>Zdewastowany plac znajduje się w centrum Starego Miasta, w sąsiedztwie Hali Targowej. Każdego dnia przechodzi tędy wielu mieszkańców oraz uczniowie Powiatowego Ogniska Baletowego. Po zmierzchu zaniedbany teren sprzyja patologiom.</p> <p>Zadania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie terenu i likwidacja starych, nieużytkowanych straganów 2. Zaprojektowanie nowych stoisk z zadaszeniem i ich zakup 3. Projekt wprowadzający zielenią na ten obszar i jej zakup. Pielęgnacja w ramach wolontariatu 4. Wprowadzenie małej architektury (stojak na rowery, ławka lub siedziska, miejskie źródło i kosz na śmieci) 5. Zakup pawilonu w celach warsztatowych i szkoleniowych 6. Prowadzenie warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży promujących zdrowe odżywianie 7. Wizyta studyjna w gospodarstwie ekologicznym 8. Rozliczenie projektu <p>Projekt realizowany będzie na placu zlokalizowanym w obszarze rewitalizacji, od strony wschodniej graniczący z ul. Trybunalską i Powiatowym Ogniskiem Baletowym, od strony zachodniej z Halą Targową,</p>

		<p>w odległości około 100 m od płyty Rynku o 50 m od muzeum.</p> <p>Planowany budżet: 95 000,00 zł</p> <p>Planowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dzięki wdrożeniu projektu wsparcie uzyska bezpośrednio 80 osób, które podniosą swoją wiedzę w zakresie zdrowego trybu życia, a także korzystania z lokalnych, niedrogich produktów - stworzenie przyjaznego klimatu do spotkań grup docelowych dzięki atrakcyjnemu, estetycznemu i zielonemu miejscu - zachęcenie ludzi do większej aktywności - powstanie nowych miejsc pracy - rewitalizacja oraz nadanie nowych funkcji ożywi to miejsce, przyciągnie nowych użytkowników i nabywców - zatrzymanie procesu pustoszenia Starego Miasta, a tym samym wzmocnienie małych przedsiębiorców funkcjonujących w tym obszarze - rewitalizacja zdegradowanego placu będzie impulsem do lepszego wykorzystania potencjału, jaki posiadają zaplecza Rynku - zwiększenie możliwości rozwoju organizacji pozarządowych
Projekty „miękkie” /społeczne		
1.	Kuźnia- tygiel aktywności obywatelskiej	<p>Podmiotem realizującym projekt będzie: Jarosławskie Stowarzyszenie Oświaty i Promocji Zdrowia, Rada Dzielnicy nr 1 w Jarosławiu, Komenda Hufca Związek Harcerstwa Polskiego w Jarosławiu, Rejon Jarosław Podkarpacka Sieć Szkół Promujących Zdrowie, Jarosławskie Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego, Polski Związek Niewidomych Koło Jarosław</p> <p>Celem projektu jest poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez promocję integracji, włączenie i aktywizację społeczną mieszkańców. Szczegółowym celem jest promowanie współpracy w celu integracji mieszkańców oraz realizacja programów i działań integrujących. Chodzi o rozwijanie klimatu społecznego, który został na tyle ożywiony, że ludzie zaczęli się gromadzić wokół tego, co na dziś oferuje Kuźnia. Realizacja celu pozwoli wnioskodawcom i mieszkańcom Dzielnicy nr 1 w Jarosławiu uzyskać przestrzeń do działań wspólnych, spotykać się i rozwijać swoje zainteresowania w pobliżu swojego miejsca zamieszkania razem z sąsiadami i ludźmi o potrzebnych potrzebach i oczekiwaniach, decydować i dbać o wspólną przestrzeń społeczną Kuźni i położonego przy niej podwórka. Jako cel ukryty podejmowanych zadań wnioskodawcy typują inspirację dla innych wspólnot lokalnych, które będą mogły skorzystać z doświadczeń przy rewitalizacji swoich dzielnic czy miejscowości.</p> <p>Realizacji celów podporządkowane są działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. pogłębienie diagnozy potrzeb adresatów projektu na warsztaty, spotkania tematyczne, wizyty studyjne 2. pozyskanie animatorów, wykładowców, trenerów zgodnie z diagnozą potrzeb z zad 1, z akcentem na wolontariat, ale również pozyskanie specjalistów opłacanych 3. zorganizowanie naborów na poszczególne formy zajęć i ułożenie grafiku 4. zakup materiałów do zajęć tematycznych, doposażenie zgodnie z potrzebami zgłaszanych aktywności 5. przeprowadzenie serii wydarzeń dla różnych grup odbiorców w ciągu 2

		<p>lat z rzetelną ewaluacją i przygotowaniem programu na kolejne okresy</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. przeorganizowanie ogródka kwiatowego w celu optymalizacji funkcji użytkowych dla zainteresowanych mieszkańców i korzystających z tej przestrzeni 7. modernizacja Kuźni jako budynku dla społeczności lokalnej (docieplenie ściany szczytowej, naprawa pokrycia dachowego, odsłonięcie belek stropowych, malowanie, wymiana drzwi zewnętrznych) 8. uzupełnienie wyposażenia lokalu o lodówkę, ekspres do kawy, piekarnik, sprzęt do prezentacji (rzutnik, laptop) 9. zorganizowanie prezentacji świętowania projektu z zaproszonymi gośćmi 10. bieżące dokumentowanie realizacji projektu na potrzeby dzielenia się doświadczeniem z innymi zainteresowanymi. <p>Lokalizacja:</p> <p>Siedziba Rady Dzielnicy nr I i Jarosławskiego Stowarzyszenia Oświaty i Promocji Zdrowia 37-500 Jarosław, Rynek 13a</p> <p>Szacunkowy budżet: 70 000,00 zł, w tym 10 000,00 wkład własny- praca wolontariuszy podczas prowadzenia zajęć i przy terenie zielonym.</p> <p>Rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba wydarzeń- 4 w tygodniu w pierwszym roku, w kolejnych wzrost o 30% • Liczba osób objętych działaniem- 500 w każdym roku, w następnych o 10% więcej • Zorganizowanie zajęć tematycznych dla co najmniej 4 różnych grup odbiorców • Stworzenie zadbanego terenu zielonego o powierzchni 100m² do dyspozycji mieszkańców • Odremontowanie budynku Kuźni w zakresie potrzebnym dla funkcji budynku jako miejsca spotkań i zajęć dodatkowych adresatów projektu • Przygotowanie dokumentacji projektu jako materiału instruktażowego dla podobnych przedsięwzięć • Zmiana sposobu spędzania wolnego czasu mieszkańców Dzielnicy nr I dzięki upowszechnianiu przez ludzi związanych z Kuźnią zachowań dobrosąsiedzkich w mieście i poza nim • wzrost liczby wolontariuszy zainteresowanych pomocą innym • uzyskanie bezpiecznego miejsca spędzania wolnego czasu pod opieką Kuźni przez dzieci i młodzież z rodzin patologicznych • umożliwienie starszym, samotnym osobom spotkań z innymi, uzyskania wsparcia sąsiedzkiego • uzyskanie przez rodziny o trudnej sytuacji finansowej i lokalowej możliwości urządzenia uroczystości rodzinnej w lokalu Kuźni • zwiększenie oferty zajęć popołudniowych i weekendowych dla różnych grup mieszkańców
--	--	---

2.	Rewitalizacja jarosławskiej Dzielnicy numer I w oparciu o zastany kapitał społeczny	<p>Podmiotem realizującym projekt będzie Stowarzyszenie „Muzyka Dawna w Jarosławiu”</p> <p>Celem projektu będzie podjęcie działań pozytywnie wpływających na opisane problemy:</p> <p>1. Problemem głównym, na który odpowiada projekt jest niski kapitał społeczny wśród mieszkańców Dzielnicy I (zwłaszcza seniorów) oraz problemy z tym związane takie jak:</p> <p>a) brak poczucia wspólnoty i słaba integracja społeczna wewnątrz i międzypokoleniowa;</p> <p>b) brak poczucia własnej wartości;</p> <p>c) brak wiary, że jest się (może się być) depozytariuszem i źródłem wiedzy, doświadczenia i wartości, które mogłyby posłużyć innym i stać się przedmiotem ich zainteresowania;</p> <p>d) brak poczucia bycia „gospodarzem” Dzielnicy I bądź bycie „gospodarzem” wysyłającym komunikat zniechęcający mieszkańców innych dzielnic do odwiedzenia obszaru Dzielnicy I.</p> <p>e) brak adekwatnej oferty kulturalnej, odpowiadającej na potrzeby mieszkańców Dzielnicy I.</p> <p>Zakres realizowanych działań</p> <p>a) przeprowadzenie uczestniczących, jakościowych badań terenowych w środowisku Starego Miasta, których rezultatem będzie dokonanie analizy i ustalenie potencjału, o którym mowa w pkt. 1c) oraz wyłonienie na tej podstawie obszaru dalszych działań projektowych;</p> <p>b) przeprowadzenie serii różnorodnych wydarzeń kulturalnych i akcji społecznych, odpowiadających na potrzeby zdefiniowane (wspólnie z mieszkańcami Dzielnicy I) na podstawie przeprowadzonych badań terenowych.</p> <p>Część badawcza projektu zrealizowana będzie w obszarze Dzielnicy I, zaś część związana z organizacją wydarzeń, w zdecydowanej większości zlokalizowana będzie na jarosławskim Rynku.</p> <p>Szacowany budżet projektu: 59 000 zł</p>
3.	Niepełnosprawni w społeczeństwie	<p>Projekt planowany do realizacji przez Polski Związek Niewidomych Koło Powiatowe w Jarosławiu.</p> <p>Celem projektu jest poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych-niewidomych, niesłyszących, z innymi schorzeniami poprzez stworzenie miejsca integracji społecznej – domu dziennego pobytu, co uaktywni osoby niepełnosprawne i włączy w większym stopniu w życie społeczne obszaru rewitalizacyjnego. Stworzenie warunków do rehabilitacji.</p> <p>Planowany budżet: 150 000,00 zł</p> <p>Rezultaty: Zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych Podniesienie poziomu jakości życia osób starszych, samotnych Integracja społeczna</p>

		Poprawa dostępu do dóbr kultury
4.	Restauracja od kuchni	<p>Podmioty realizujące: Restauracja Thu-Do Jarosław – Przedsiębiorca Mariola Dinh Manh, Fundacja Dróg Kulturowych</p> <p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy poprzez zwiększenie aktywności zawodowej i podnoszenie kwalifikacji zawodowych • Nawiązanie współpracy z potencjalnymi pracodawcami • Stworzenie warunków do podejmowania pracy • Podniesienie świadomości o prowadzeniu własnego biznesu oraz o pracy w gastronomii • Zwiększenie dostępności dla niepełnosprawnych • Przygotowanie bezrobotnych do poszukiwania pracy na rynku lokalnym <p>Problemy, na które odpowiada projekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zjawisko bezrobocia, duży odsetek osób biernych zawodowo oraz poszukujących pracy • Brak perspektyw dla ludzi młodych, co prowadzi do postępującego procesu wyludniania się miasta • Niski poziom kwalifikacji zawodowych wśród mieszkańców Dzielnicy I • Niewystarczająca dostępność infrastruktury dla osób niepełnosprawnych • Niewystarczające zaplecze gastronomiczne w okolicach Rynku <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie szkoleń <ul style="list-style-type: none"> - Z zakresu gastronomii: m. in. kelner, kucharz, pomoc kuchenna (z możliwością specjalizacji w kuchni azjatyckiej) - Szkolenia z zakresu architektury i dekoracji wnętrz (ze wskazaniem na przestrzeń restauracyjną) • Doradztwo zawodowe w tym Indywidualny Plan Działania- przedstawienie sytuacji na lokalnym i regionalnym rynku pracy, wskazanie możliwości rozwoju osobistego np. poprzez kursy e-learningowe), nauka sporządzania CV oraz biznesplanu, przygotowanie do rozmów kwalifikacyjnych • Zwiększenie dostępności dla osób niepełnosprawnych poprzez remonty dostosowujące zabytkowy budynek restauracji dla potrzeb osób niepełnosprawnych • Staże zawodowe <p>Rezultaty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Przeprowadzenie szkoleń na wymienione w pkt. 4 tematy 2) Ilość przeszkolonych osób (min. 40) 3) Liczba osób korzystających ze staży (min. 4) 4) Ilość wykonanych Indywidualnych Planów Działania (min. 40) 5) Poprawa stanu edukacji z zakresu gastronomii (możliwa specjalizacja

		<p>orientalna) jako czynnik wpływający na konkurencyjność na rynku pracy</p> <p>6) Remont poprawiający dostępność dla osób niepełnosprawnych</p> <p>Lokalizacja: ul. Ogrodowa 1, 37 - 500 Jarosław</p> <p>Grupa docelowa: Osoby bezrobotne, w tym niepełnosprawne, bierne zawodowo oraz poszukujące pracy z terenu miasta Jarosławia.</p> <p>Szacunkowy budżet projektu: 684 000 zł</p>
5.	O Kuchnia!	<p>Podmioty realizujące: Restauracja Thu-Do Jarosław – Przedsiębiorca Mariola Dinh Manh, Fundacja Dróg Kulturowych</p> <p>Problemy, na które odpowiada projekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niski poziom kwalifikacji zawodowych wśród pracowników gastronomii MŚP Dzielnicy I • Niewystarczający poziom kwalifikacji przedsiębiorców MŚP <p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców sektora MŚP i ich pracowników • Zwiększenie aktywności zawodowej i podnoszenie kwalifikacji zawodowych • Podniesienie świadomości o prowadzeniu własnego biznesu oraz o pracy w gastronomii <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie szkoleń np. z zakresu gastronomii: m. in. kelner, kucharz, pomoc kuchenna (z możliwością specjalizacji w kuchni azjatyckiej) • Szkolenia z zakresu architektury i dekoracji wnętrz (ze wskazaniem na przestrzeń restauracyjną) • Doradztwo zawodowe, wskazanie możliwości rozwoju osobistego np. poprzez kursy e-learningowe) <p>Grupa docelowa: Przedsiębiorcy z sektora MŚP z terenu miasta Jarosławia i ich pracownicy</p> <p>Lokalizacja: ul. Ogrodowa 1, 37 - 500 Jarosław</p> <p>Rezultaty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Przeprowadzenie szkoleń na wymienione w pkt. 4 tematy 2) Ilość przeszkolonych osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (min. 30) <p>Szacowany budżet: 600 000 zł</p>
6.	Kuchnia dla dorosłych	<p>Podmioty realizujące: Restauracja Thu-Do Jarosław – Przedsiębiorca Mariola Dinh Manh, Fundacja Dróg Kulturowych</p> <p>Problemy, na które odpowiada projekt:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Niski poziom kwalifikacji zawodowych wśród Mieszkańców Dzielnicy I • Zjawisko bezrobocia, duży odsetek osób biernych zawodowo oraz poszukujących pracy <p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost kwalifikacji osób dorosłych poprzez uczestnictwo w pozaszkolnych formach kształcenia • Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy poprzez zwiększenie aktywności zawodowej i podnoszenie ich kwalifikacji zawodowych • Nawiązanie współpracy z potencjalnymi pracodawcami • Podniesienie świadomości o prowadzeniu własnego biznesu oraz o pracy w gastronomii • Przygotowanie bezrobotnych do poszukiwania pracy na rynku lokalnym <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie szkoleń np. z zakresu gastronomii: m. in. kelner, kucharz, pomoc kuchenna (z możliwością specjalizacji w kuchni azjatyckiej), z zakresu architektury i dekoracji wnętrz (ze wskazaniem na przestrzeń restauracyjną) • Doradztwo zawodowe w tym Indywidualny Plan Działania- przedstawienie sytuacji na lokalnym i regionalnym rynku pracy, wskazanie możliwości rozwoju osobistego np. poprzez kursy e-learningowe) • Nauka sporządzania CV oraz biznesplanu, przygotowanie do rozmów kwalifikacyjnych <p>Grupa docelowa: Osoby dorosłe zainteresowane zdobyciem uzupełnieniem lub podnoszeniem kwalifikacji zawodowych w szczególności osoby starsze i o niskich kwalifikacjach jak również poszukujące pracy z terenu miasta Jarosławia</p> <p>Lokalizacja: ul. Ogrodowa 1, 37 - 500 Jarosław</p> <p>Rezultaty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Przeprowadzenie szkoleń na wymienione w pkt. 4 tematy 2) Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie (min. 20) 3) Ilość wykonanych Indywidualnych Planów Działania (min. 20) 4) Poprawa stanu edukacji z zakresu gastronomii jako czynnik wpływający na konkurencyjność na rynku pracy <p>Budżet: 300 000 zł</p>
7.	Droga Integralnej Odnowy Człowieka Via Reginae	<p>Podmiot realizujący: Fundacja Dróg Kulturowych</p> <p>Partnerzy:</p> <p>Ośrodek Kultury i Formacji Chrześcijańskiej im. Służebnicy Bożej Anny Jenke Parafia Rzymskokatolicka p.w. Bożego Ciała przy Kolegiacie Parafia Greckokatolicka p.w. Przemienienia Pańskiego z siedzibą w Jarosławiu Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski</p>

	<p>w Jarosławiu Klasztor OO. Dominikanów w Jarosławiu</p> <p>Problemy, na które odpowiada projekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duży odsetek osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym • Częste występowanie patologii społecznych spowodowanych brakiem perspektyw, brakiem dostatecznych kwalifikacji lub wykształcenia by wpasować się w potrzeby rynku pracy • Duży odsetek osób niesamodzielnych, niezaradnych i nieaktywnych społecznie • Występowanie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy <p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym • Utworzenie kompleksowej oferty pomocy osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym biorącej pod uwagę aspekty społeczne, edukacyjne, zdrowotne i zawodowe poprzez kompleksowe opracowanie Drogi Integralnej Odnowy Człowieka • Pomoc w wyborze drogi zawodowej (lub ewentualnie zmiana dotychczasowej) osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym • Wzrost poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych u osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym • Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych • Zapewnienie osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym fachowej pomocy specjalistów z różnych dziedzin nauk (np. psycholog, doradca zawodowy, lekarz, prawnik) <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zbudowanie Pieszego Szlaku Drogi Integralnej Odnowy Człowieka Via Reginae, rozmieszczonego w kilku salach/pomieszczeniach w różnych obiektach zlokalizowanych na terenie miasta Jarosławia. Odpowiednia aranżacja i wyposażenie tych miejsc w wymagany sprzęt dla poszczególnych specjalistów <p>- Stworzenie wszechstronnej diagnozy opartej na potrzebach grupy docelowej</p> <p>- Szlak będzie się składał z 6 elementów:</p> <p>- Początkiem i końcem tej Drogi byłoby Jarosławskie Opactwo Pobenedyktyńskie z XVII w. Osoby indywidualne lub grupy przekraczając unikalne obwarowania Opactwa znajdowałyby dystans do cywilizacji i szarej codzienności. W zabytkowych pomieszczeniach byłaby możliwość indywidualnych spotkań z księżmi, siostrami zakonnymi lub osobami świeckimi (wg indywidualnego wyboru), aby ocenić stan psychofizyczny, psychiczny, społeczny i duchowy danej osoby i zaproponować jej przejście całością lub tylko częścią jarosławskiej Drogi Integralnej Odnowy Człowieka. Kompetentny doradca wskazałby także kolejność i czasokres poszczególnych etapów dostosowaną do aktualnych potrzeb danego człowieka. Do Opactwa można byłoby także wrócić w każdej chwili,</p>
--	---

	<p>a na pewno na końcu Drogi, aby ocenić skuteczność przeżytej Integralnej Odnowy i wyciągnąć z tej oceny wnioski i zalecenia na przyszłość.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stacja I – Nabrania Dystansu – Droga otwarcia - Stacja VI – Odnowy duchowej – Droga uzdrowienia <p>Dla wielu osób punktem wyjścia do odnowy integralnej byłby intensywny kontakt z pięknem przyrody. Taki klimat zabezpieczałyby ogrody różane zlokalizowane na wzgórzu Starego Miasta w najbliższym otoczeniu Jarosławskiej Kolegiaty. Przejście do nich urokliwą kładką ze Wzgórza św. Mikołaja wprowadzałyby w świat ekologicznie uprawianych roślin ozdobnych na czele z wieloma odmianami róż, co nawiązuje do tradycji tego Sanktuarium.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stacja II – Odnowy psychobiologicznej – Droga ekologiczna - Kolejne Sanktuarium to wieloraka BRAMA. Przede wszystkim brama do Tradycji Wschodniej pielęgnującej wartości, których nam ludziom zachodu często brakuje: cisza, kontemplacja, wschodni śpiew, wymowa ikony, wyjątkowa architektura itd. pozwalają człowiekowi zachodniej cywilizacji leczyć osobiste i społeczne zranienia. W tym miejscu sprawdzałyby się nie tyle logoterapia, co raczej osobiste przeżycie, doświadczenie, dotyk... Jednym z owoców byłoby wyjście ze sztywności zachodnioeuropejskiej, wewnętrzne rozluźnienie i głęboki relaks - Stacja III – Zadumy i kontemplacji – Droga relaksacji <p>Niektóre osoby mają większą niż inni wrażliwość estetyczną. Pomieszczenia Starej Plebanii zostałyby przeznaczone na kontakt ze sztuką w różnych jej wymiarach: malarstwo, grafika, rzeźba, muzyka, literatura i inne. Każdy mógłby znaleźć właściwą dla siebie formę odbioru i wyrazu głębszych wartości. Odbioru i wyrazu, gdyż można by tu było nie tylko oglądać, słuchać i czytać, ale także samemu tworzyć.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stacja IV – Galeria inspiracji – Droga poszukiwań estetycznych <p>Kolejnym etapem Drogi Integralnej Odnowy jest troska o ciało. Balneologia to dziedzina wiedzy medycznej wykorzystująca do leczenia, profilaktyki, rehabilitacji i częściowo diagnostyki naturalne surowce lecznicze p.w. wodę. Sanktuarium dominikańskie w Jarosławiu odsetek lat jest znane ze źródlanej wody niezwykle cenionej przez okolicznych mieszkańców i przybywających gości. Nasz projekt ten spontaniczny potencjał mógłby rozwinąć i szerzej udostępnić.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stacja V – Odnowy balneologicznej – Droga oczyszczenia <p>Powyższe stacje/sale będą ze sobą połączone i będą stanowiły spójną całość. Droga Integralnej Odnowy będzie ścieżką, w ramach której realizowane będą zintegrowane i zindywidualizowane programy oparte o reintegrację społeczną, zawodową, edukacyjną, zdrowotną skoncentrowaną na osobie i jej potrzebach.</p> <p>Grupa docelowa: osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.</p> <p>Lokalizacja projektu: Ośrodek Kultury i Formacji Chrześcijańskiej im. Służebnicy Bożej Anny Jenke, ul. Benedyktyńska 5, 37-500 Jarosław Parafia Rzymskokatolicka p.w. Bożego Ciała przy Kolegiacie, Plac ks. Piotra Skargi 2, 37-500 Jarosław Parafia Greckokatolicka p.w. Przemienienia Pańskiego z siedzibą w Jarosławiu, ul. Cerkiewna 3, 37-500 Jarosław Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski</p>
--	--

		<p>w Jarosławiu, ul. 3 Maja 12, 37-500 Jarosław Klasztor OO. Dominikanów w Jarosławiu, ul. Dominikańska 25, 37-500 Jarosław</p> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nowy produkt – pieszy Szlak „Drogi integralnej odnowy człowieka Via Reginae” • Opracowanie komplementarnych sposobów pomocy osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie <p>Planowany budżet: 2 500 000,00 zł</p>
8.	Muzyka – pomysł na życie!	<p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miejski Ośrodek Kultury, Fundacja Centrum Rozwoju Regionalny Klaster Ekonomii Społecznej i Innowacji, Jarosławska Fundacja „Pomocna Dłoń”</p> <p>Cele projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aktywizacja mieszkańców – Promowanie rozwoju w obszarze rewitalizacji inwestycji z branży rozrywkowe – poprawa estetyki obiektów zabytkowych – Razem dla nas i nie tylko: kultura, tradycja, współczesność - stworzenie miejsca do integracji – Zacieśnienie relacji pomiędzy młodzieżą – Pobudzanie lokalnych inicjatyw przez wsparcie finansowe ich realizacji – Stworzenie miejsc do integracji społecznej lokalnej i ogólnopolskiej młodzieży. <p>Zakres działań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie wyjątkowego miejsca do spotkań i realizacji zainteresowań dla młodzieży z obszaru zdegradowanego <ul style="list-style-type: none"> • remont pomieszczenia na sprzęt muzyczny, miejsce warsztatów PRACOWNIA MUZYCZNA, STUDIO NAGRAŃ) • zakup sprzętu muzycznego, nagłośnieniowego, oświetleniowego, • Spotkania z liderami znanych polskich zespołów muzyki współczesnej, wokalistami – pt. „Moja droga do sukcesu” • Warsztaty muzyczne i wokalne dla dzieci i młodzieży z obszaru zdegradowanego, • Warsztaty muzyczne i wokalne integracyjne dla dzieci i młodzieży z obszaru zdegradowanego oraz uzdolnionej młodzieży z innych części miasta lub z innych miast. 2. Stworzenie oprawy graficznej 3. Wydruk materiałów informacyjnych 4. Zatrudnienie koordynatora i specjalistów 5. Przeprowadzenie warsztatów z udziałem specjalistów w dziedzinie

		<p>wokalnej i muzycznej</p> <p>6. Przeprowadzenie spotkań połączonych z mini koncertem lub recitalem znanych polskich zespołów</p> <p>Organizacja koncertu podsumowującego projekt.</p> <p>Lokalizacja: Miejski Ośrodek Kultury w Jarosławiu, Plac Mickiewicza 6</p> <p>Budżet: 364 900,00 zł</p> <p>Rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba młodych osób w wieku szkolnym i studentów, którzy wzbogacą swoją wiedzę na temat zawodu muzyka, wokalisty- do 200 osób. - Liczba wolontariuszy, która weźmie udział w projekcie wyniesie do 50 osób. <p>Liczba osób, która będzie uczestniczyła w warsztatach i zdobędzie lub poszerzy wiedzę muzyczną – 50 osób</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minimalizacja negatywnych zjawisk i czynników w sferze społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji <p>Rezultaty produktowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaadoptowane pomieszczenie na sprzęt muzyczny i miejsce prób, PRACOWNIA MUZYCZNA, STUDIO NAGRAŃ • sprzęt muzyczny (min. mikrofony – 10 szt. , zestaw mikrofonów perkusyjnych – 2 kpl., konsola 32 kanałowa, min. 4x aux „pre”, 1 x aux (post), zestaw perkusyjny – 2 szt., dymownice -3- szt., gitary elektryczne– 3 szt., Gitary basowe – 2 szt., piece gitarowe – 5 szt., instrumenty klawiszowe – 2 szt., • dodatkowe urządzenia techniczne do sprzętu, laptop z oprogramowaniem – 1 szt. i komputer stacjonarny z monitorem i oprogramowaniem – 1 szt., • nagłośnienie estradowe (wielokanałowe – wysokotonowe, średnionowe, niskotonowe), nagłośnienie estradowe – odsłuchy, oświetlenie estradowe – ledowe, statywy mikrofonowe – 10 szt., pulpity słuchawki – 4 szt., monitory studyjne (głośnik) – 4 szt., • urządzenia dodatkowe (bramki szumu, di-boxy, procesory psychoakustyczne, procesory przestrzeni, okablowanie, urządzenie wielogniazdowe min. 32 kanały – 2 szt., procesor wokalny) • publikacje, ulotki ,strona internetowa, informacje w mediach, Koncert, możliwe stworzenie stałej grupy muzyczno-wokalnej skupiającej młodzież z obszaru rewitalizacji.
--	--	---

X. Mechanizmy zapewnienia komplementarności

Mechanizmy integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych związane są z kompleksowym charakterem rewitalizacji, czyli procesem, który pozwala na łączenie działań z różnych dziedzin i kategorii, opierając się przy tym w głównej mierze na osiągnięciu efektów społecznych. Zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych (przedsięwzięć) jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

Komplementarność przestrzenna

Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Jarosław na lata 2016 – 2023 jest programem, którego działania uzupełniają się z działaniami zaplanowanymi dla całej gminy w ramach Strategii Rozwoju Miasta Jarosławia na lata 2016-2020, w którym przewidziano zarówno rozwój kapitału społecznego, aktywizację mieszkańców oraz szereg działań związanych z gospodarką i rozwojem rynku pracy. Działania PR są głównie dedykowane mieszkańcom obszaru rewitalizacji i uzupełnieniem tych, wskazanych dla obszaru całego miasta. Projekty wskazane w Programie uzupełniają się tak, aby objąć wsparciem wszystkie grupy mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz aby uzyskać jak największy efekt synergii. W Programie zwrócono uwagę na to, żeby poprzez działania w nim wpisane nie przenosić problemów poza obszar rewitalizacji, ale w nim próbować włączać mieszkańców do procesów rozwoju całego miasta.

Komplementarność problemowa

Przedsięwzięcia/projekty wskazane w Programie wzajemnie się dopełniają tematycznie, sprawiając, że program oddziałuje na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym).

Opracowanie PR zostało oparte na wielowymiarowej i wszechstronnej diagnozie miasta oraz wskazaniu obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji. Opracowanie diagnozy umożliwiło nakreślenie specyfiki obszaru rewitalizacji (zarówno w aspekcie słabości, jak również potencjałów rewitalizacji) oraz pozwoliło na stworzenie specyficznej, pożądanej wizji rozwiązania problemów oraz przyszłości obszarów rewitalizacji. Problemom i wyzwaniom związanym z obszarem rewitalizacji odpowiadają adekwatne kierunki działań, które uwzględniają konkretne działania odpowiadające na wskazane problemy. Program zawiera cele i wskaźniki, które pozwolą mierzyć efekty

we wszystkich obszarach interwencji programu. Ponadto cały obszar zarządzania miastem uwzględni proces i decyzje konieczne do realizacji polityki rewitalizacyjnej w gminie.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność zostanie zagwarantowana poprzez powiązania systemu zarządzania rewitalizacją z systemem zarządzania miastem. Zarządzanie rewitalizacją w mieście wpisuje się w proces zarządzania miastem. Osobą odpowiedzialną zarządczo/kierowniczo za całokształt spraw związanych z wdrożeniem dokumentu będzie zastępca burmistrza ds. infrastruktury technicznej, natomiast koordynatorem operacyjnym - odpowiedzialnym za wykonawcze wdrażanie zaplanowanych w programie działań - dyrektor Wydziału Rozwoju Miasta i Infrastruktury Technicznej. W ramach całego procesu zarządzania rewitalizacją przewidziano również osobę odpowiedzialną za kontakt z interesariuszami oraz zapewnienie partycypacyjnego wdrażania PR, który również usytuowany będzie w Wydziale Rozwoju Miasta i Infrastruktury Technicznej. W ramach monitorowania Strategii Rozwoju Miasta uwzględniony zostanie efekt monitorowania PR poprzez uwzględnienie wskaźników monitorowania na poziomie celów Programu. Procedury wdrożenia PR zostaną oparte na systemie realizacji projektów współfinansowanych środkami strukturalnymi UE, co zapewnia najwyższą efektywność działań wdrożeniowych. Wszystkie przedsięwzięcia objęte PR wykazują spójność z jego celami i kierunkami działań.

Komplementarność międzyokresowa

miasto Jarosław posiadało w poprzednim okresie programowania program rewitalizacji (Lokalny Plan Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Jarosław na lata 2009-2015 przyjęty uchwałą Nr 48/VII/2011 z dnia 14 lutego 2011 roku) i w latach 2010-2016 zrealizowano na obszarze Dzielnicy I (dzisiejszy obszar rewitalizacji) szereg działań o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno- funkcjonalnym, technicznym oraz środowiskowym. Remontowano chodniki, budowano place zabaw, porządkowano przestrzeń.

Realizując obecny PR miasto Jarosław wykorzystując dotychczasowe doświadczenie będzie jednak prowadziło kompleksową politykę rewitalizacji a także będzie poddawało cyklicznej ocenie realizację programu i jego efekty. PR jest programem, który wykracza poza ramy polityki spójności 2014-2020, dlatego zakłada się powolne zmniejszanie uzależnienia działań w programie od europejskich źródeł finansowania na rzecz włączania w proces rewitalizacji różnych podmiotów, różnych środków i różnych źródeł.

Komplementarność źródeł finansowania

Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Jarosław na lata 2016 – 2023 przewiduje szerokie spektrum źródeł finansowania, zarówno w ramach RPO WP na lata 2014 – 2020, zarówno z Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiej Współpracy Terytorialnej czy innych krajowych i zagranicznych źródeł zewnętrznych.

Przewiduje się również finansowanie ze środków własnych miasta Jarosławia oraz z budżetu interesariuszy rewitalizacji, którzy współtworzą Program i współdziałają w procesie jego wdrażania.

XI. Indykatywne ramy finansowe

Szacunkowe ramy finansowe przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu	Źródło finansowania	Wartość finansowania UE	Wkład własny
1.	Holistyczna rewitalizacja na terenie MOF Jarosław – Przeworsk	5 837 647,06 zł	RPO WP 2014 – 2020 Działanie 6.3	4962000,00 zł	875 647,06 zł
2.	Holistyczna rewitalizacja Placu Św. Michała	3 837 647,00 zł	RPO WP 2014 – 2020 Działanie 6.3	3261999,95 zł	575 647,05 zł
3.	Adaptacja zabytkowych obiektów Opactwa Sióstr Benedyktynek do nowych funkcji - przedszkole i miejsce edukacji i integracji społecznej	7 000 000 zł	RPO WP 2014 - 2020	6 300 000,00 zł	700 000,00 zł
4.	„Naprawmy To”	380 000,00 zł	RPO WP 2014 - 2020	342 000,00 zł	38 000,00 zł
5.	„Wspólne miejsce”	72 000,00 zł	RPO WP 2014 - 2020	64 800,00 zł	7 200,00 zł
6.	Wzbogacenie infrastruktury rekreacyjno sportowej poprzez utworzenie placów zabaw i ścieżki rowerowej	5 000 000,00 zł	EWT	4 250 000,00 zł	750 000,00 zł
7.	OSADA KUPIECKA	3 942 000,00 zł	EWT	3350700,00 zł	591 300,00 zł
8.	Utworzenie Spółdzielni Pracy dla osób długotrwale bezrobotnych	300 000,00 zł	RPO WP 2014 - 2020	255 000,00 zł	45 000,00
9.	Przedsiębiorczy Jarosław	3 200 000 zł	RPO WP 2014 - 2020	3040000,00 zł	160 000,00 zł
	suma	29 569 294,06 zł		25 826 499,95 zł	3 742 794,15 zł

Wartość projektów podstawowych realizowanych w ramach PR	
Finansowanie zewnętrzne (środki europejskie regionalne i krajowe, środki Powiatowego Urzędu Pracy, środki Urzędu Wojewódzkiego)	25 826 499,95 zł
Budżet Gminy	3 742 794,15 zł
Środki prywatne (spółdzielnia mieszkaniowa, mieszkańcy budynków wielorodzinnych)	45 200,00 zł

Przedsięwzięcia uzupełniające wymagają jeszcze dopracowania, m.in. w zakresie budżetów, źródeł finansowania i harmonogramu ich realizacji.

Koszty zarządzania programem szacuje się na 40 000 zł rocznie.

Harmonogram przedsięwzięć podstawowych:

1. Harmonogram

Lp.	Nazwa projektu	Harmonogram przedsięwzięć podstawowych					
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.	Holistyczna rewitalizacja na terenie MOF Jarosław – Przeworsk		x	x	x		
2.	Holistyczna rewitalizacja Placu Św. Michała		x	x	x		
3.	Adaptacja zabytkowych obiektów Opactwa Sióstr Benedyktynki do nowych funkcji - przedszkole i miejsce edukacji i integracji społecznej	x	x	x			
4.	„Naprawmy To”	x	x				
5.	„Wspólne miejsce”	x	x				
6.	Wzbogacenie infrastruktury rekreacyjno sportowej poprzez utworzenie placów zabaw i ścieżki rowerowej	x	x	x	x		
7.	OSADA KUPIECKA		x	x	x		
8.	Utworzenie Spółdzielni Pracy dla osób długotrwale bezrobotnych	x	x				
9.	Przedsiębiorczy Jarosław		x	x	x		

W miarę jak projekty uzupełniające będą dopracowywane, wraz z poszczególnymi okresami monitorowania będzie ulegał aktualizacji harmonogram realizacji.

XII. Partycypacja oraz mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Według Ustawy o rewitalizacji z 9 października 2015 roku partycypacja społeczna „obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym przez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji”.

Zapewnienie aktywnego udziału w procesie i realizacji rewitalizacji jest możliwe poprzez:

- „poznanie potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenie do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
- prowadzenie, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych o procesie rewitalizacji,
- w tym o istocie, cechach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy oraz o przebiegu tego procesu,
- inicjowanie, umożliwianie i wspieranie działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnienie udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji,
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększenia udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji,
- zapewnienie w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy”.

Odpowiedzialność za prowadzenie konsultacji (uspoleczniania procesu) ponosi Burmistrz Miasta Jarosławia. W procesie powstawania PR zadbano o to, aby interesariusze mieli pełny dostęp do informacji o prowadzonych konsultacjach i możliwość wypowiedzi oraz zgłoszenia własnych wniosków/ sugestii dotyczących prowadzonego procesu.

Partycypacja w procesie prac nad Programem Rewitalizacji

Aby umożliwić udział społeczeństwa w pracach nad Programem Rewitalizacji podjęte zostały następujące działania:

- informacje o szkoleniach, spotkaniach, warsztatach, konsultacjach były umieszczane każdorazowo z odpowiednim wyprzedzeniem na stronie internetowej Urzędu Miasta Jarosławia, w stworzonej specjalnie w tym celu zakładce – Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Jarosław (<http://www.jaroslaw.pl/rewitalizacja-gminy-miejskiej-jaroslaw>)

- relacje z przebiegu szkoleń, spotkań, warsztatów, konsultacji udostępniane były w formie raportów i fotorelacji,
- badania społeczne prowadzone były w formie ankiety dostępnej na stronie www, a także podczas jesiennych spotkań Burmistrza z mieszkańcami, warsztatów, szkoleń oraz w Urzędzie Miasta,
- analiza problemów obszaru rewitalizacji i zgłaszanie propozycji rozwiązań możliwe było po pobraniu formularzy na stronie, w Urzędzie Miasta oraz podczas spotkań konsultacyjnych.

Wszyscy interesariusze rewitalizacji mieli możliwość zdiagnozowania najważniejszych problemów miasta, scharakteryzowania obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk oraz zgłoszenia własnych propozycji projektów rewitalizacyjnych, na podstawie formularzy uwag, fiszek projektowych oraz spotkań poświęconych rewitalizacji.

Prace związane z przygotowaniem Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Jarosław na lata 2016-2023 składały się z dwóch etapów:

1. Opracowanie diagnozy służącej delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.
2. Scharakteryzowanie celów i kierunków rozwoju, powiązań z dokumentami strategicznymi, zaplanowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, określenie ram finansowych, struktury zarządzania i monitorowania postępu rzeczowego i efektów rewitalizacji.

Przed przystąpieniem do opracowania diagnozy służącej delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji podczas jesiennych spotkań Burmistrza Miasta Jarosławia z mieszkańcami poszczególnych dzielnic w okresie **od 29 listopada do 9 grudnia 2016 roku** przedstawiciele Urzędu Miasta Jarosławia poinformowali mieszkańców o przystąpieniu Gminy Miejskiej Jarosław do opracowania programu rewitalizacji, przekazali najważniejsze informacje i odpowiedzieli na pytania. W trakcie trwania tych spotkań zebrane zostały również ankiety diagnostyczne.

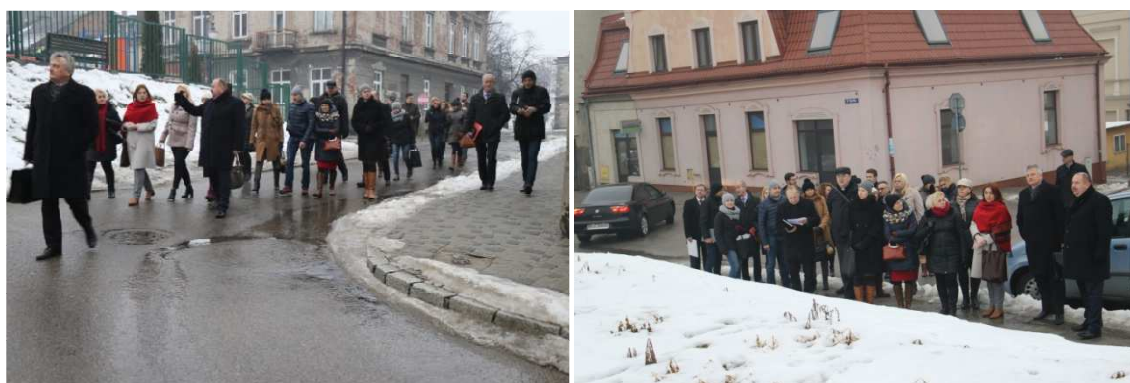
Ankiety udostępnione zostały również przez stronę internetową urzędu. Do dnia 15 stycznia, czyli do zakończenia badania zebrane zostały 174 ankiety.

W dniu **3 lutego 2017 roku**, czyli już po wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji odbył się **spacer studyjny** (konsultacyjnym na wolnym powietrzu). Spacer objął tereny wstępnie zdiagnozowanego obszaru rewitalizacji, czyli obszaru Jarosławskiego Parku Kulturowego, w tym część obejmującą Park Kulturowy Zespołu Staromiejskiego, tj. Stare Miasto wraz z przyległymi uliczkami oraz wybrany obszar Dzielnic Nr I, w tym Misztale i okolice oraz ul. Garbarze i jej najbliższe tereny.

W spacerze, obok Burmistrza Miasta Jarosławia, uczestniczyli eksperci ds. rewitalizacji, zespół prowadzący i wspierający ds. rewitalizacji wraz z koordynatorem oraz interesariusze - mieszkańcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorcy.

Spacer studyjny pozwolił uczestnikom, nie tylko na konfrontację posiadanych informacji z rzeczywistością i problemami występującymi na wyznaczonych obszarach, ale również na bezpośrednie zaangażowanie grupy interesariuszy w możliwość współdecydowania o kształcie powstającego programu rewitalizacji na każdym kolejnym etapie powstawania. W spacerze wzięło udział łącznie 26 osób.

Zdjęcia: Spacer studyjny po obszarze rewitalizacji

fot. Urząd Miasta Jarosławia

Również **3 lutego 2017 roku**, bezpośrednio po spacerze w Sali Lustrzanej Centrum Kultury i Promocji odbyły się **konsultacje społeczne** z mieszkańcami, radnymi, przedstawicielami instytucji, organizacji pozarządowych. Zaproszenie na to wydarzenie zostało zamieszczone na stronie internetowej. Przygotowane zostały również plakaty, rozwieszone w często odwiedzanych przez mieszkańców miejscach na terenie miasta, a szczególnie Dzielnicy nr I. Przygotowano również imienne zaproszenia dla decydentów z obszaru rewitalizacji: radnych, przedstawicieli wspólnot mieszkaniowych, rad osiedli czy organizacji pozarządowych i grup nieformalnych. Łącznie w spotkaniu wzięło udział 75 osób. Wszyscy zebrani otrzymali informatory rewitalizacyjne oraz formularze, za pomocą których mogli zgłosić swoje uwagi lub propozycje działań w obszarze rewitalizacji.

Uczestnicy spotkania nie zgłosili uwag do sposobu dokonania diagnozy, delimitacji i wyznaczenia obszaru rewitalizacji.

Spotkanie stało się doskonałą okazją do zaprezentowania pierwszych propozycji mieszkańców, dotyczących możliwości rozwiązania problemów. Każdy z uczestników mógł się wypowiedzieć podczas trwającego ponad 2 godziny spotkania. W efekcie konsultacji do Urzędu Miasta Jarosławia wpłynęło 16 wypełnionych formularzy konsultacyjnych. Żaden z nich nie zawierał uwag odnośnie sposobu wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Zgłoszono natomiast wiele propozycji działań, które mogą

wpłynąć na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Raport z konsultacji społecznych został zamieszczony na stronie internetowej Urzędu Miasta.

Zdjęcia: Konsultacje społeczne diagnozy i delimitacji.

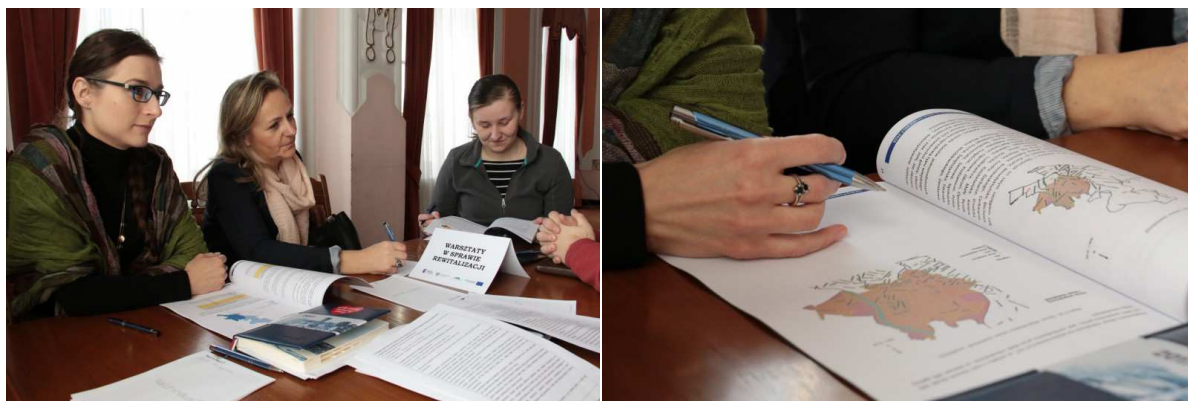
fot. Urząd Miasta Jarosławia.

Kolejną inicjatywą dążącą do pełnego umożliwienia interesariuszom wpływu na kształt programu rewitalizacji były **warsztaty dotyczące wyznaczenia wizji, kierunków i celów rewitalizacji**, które odbyły się **14 lutego 2017 roku** w sali narad Ratusza. Głównym punktem spotkania była praca w grupach. Zadaniem grup było zdiagnozowanie problemów, jakie istnieją w różnych sferach życia społecznego, gospodarczego, środowiskowego, przestrzennego czy technicznego miasta oraz stworzenie wyobrażenia zrewitalizowanego miasta, przyjaznego wszystkim grupom społecznym i otwartego na dalszy rozwój w każdej dziedzinie, a także wyznaczenia celów, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia zaplanowanej wizji.

Warsztaty były również okazją do zaprezentowania pierwszych propozycji projektów rozwiązujących problemy występujące na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. W spotkaniu udział wzięły 22 osoby.

Zdjęcia: Warsztaty dotyczące wyznaczenia wizji, kierunków i celów rewitalizacji.

fot. Urząd Miasta Jarosławia.

Po wyznaczeniu wizji, celów i kierunków działań rewitalizacyjnych Gmina Miejska Jarosław udostępniła mieszkańcom formularze fiszek projektowych. Wszyscy interesariusze działań rewitalizacyjnych mogli składać własne propozycje projektów. Ponadto w prasie lokalnej zamieszczone zostało ogłoszenie o naborze propozycji projektów rewitalizacyjnych. **2 marca 2017 roku** w sali narad Urzędu Miasta odbyły się **warsztaty w zakresie opracowywania fiszek projektowych do Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Jarosław na lata 2016- 2023.**

Spotkanie warsztatowe było okazją do przekazania wiedzy niezbędnej do opracowania fiszek projektowych. Uczestnicy otrzymali materiały potrzebne przy tworzeniu propozycji rozwiązań problemów dotyczących obszarów rewitalizowanych. Ważnym elementem była praca w grupach, która miała na celu usystematyzowanie idei i pomysłów, jakie narodziły się po uprzednich konsultacjach społecznych. W spotkaniu udział wzięło 31 osób.

Zdjęcia: Warsztaty w zakresie opracowywania fiszek projektowych.

fot. Urząd Miasta Jarosławia.

łącznie wpłynęły 22 fiszki projektowe z działaniami w obszarze rewitalizacji. Przekazane propozycje zostały przedstawione zespołowi ds. przygotowania Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Jarosław. W wyniku partycypacji społecznej zostały scharakteryzowane poszczególne projekty objęte Programem Rewitalizacji.

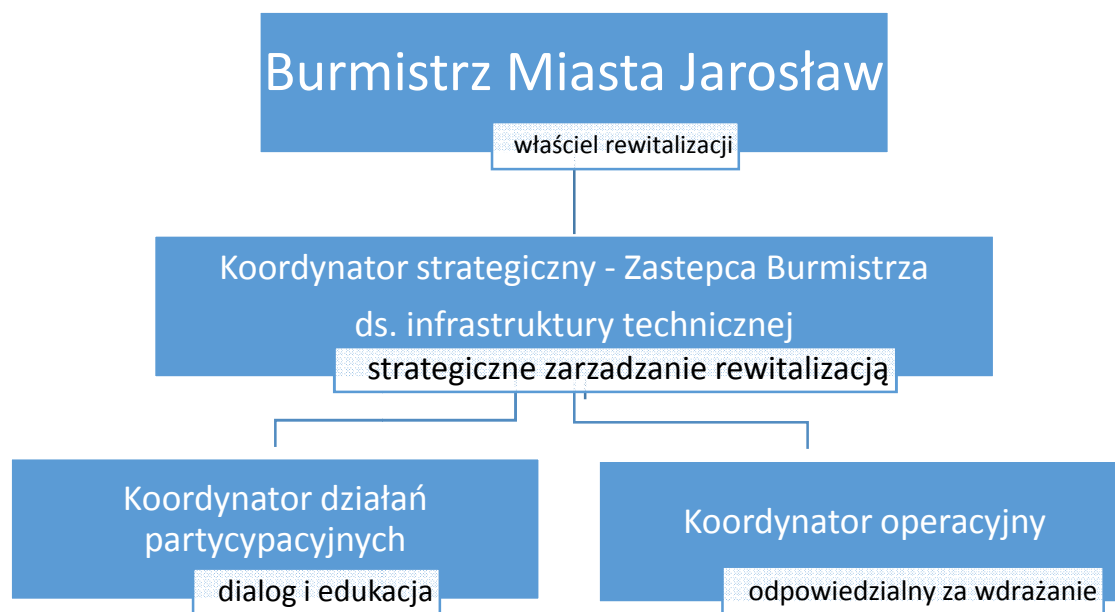
Partycypacja we wdrażaniu i ocenie Programu Rewitalizacji

Partycypacja ma również kluczowe znaczenie we wdrażaniu i monitorowaniu Programu Rewitalizacji, jak również jego ocenie. Udział społeczeństwa zostanie więc zapewniony także na etapie wdrażania Programu Rewitalizacji. Należy przewidzieć problem ewentualnej dezaktualizacji jego założeń wynikających ze zmieniających się warunków funkcjonowania samorządu, prawodawstwa oraz innych czynników mogących mieć wpływ na podejmowane decyzje związane z jego realizacją. Z uwagi na powyższe planowane jest powołanie zespołu ds. wdrażania Programu Rewitalizacji, skupiającego przedstawicieli wszystkich potencjalnych interesariuszy działań rewitalizacyjnych oraz zapewnienie szerokiego dostępu do informacji na temat stanu wdrażania programu.

XIII. Zarządzanie wdrażaniem programu rewitalizacji

Osadzenie procesu rewitalizacji w kontekście zadań własnych miasta przez ustawę o rewitalizacji oraz znaczenie nadawane jej w ramach polityki gminy, wymaga określenia podmiotu zarządzającego procesem rewitalizacji w Gminie Miejskiej Jarosław. Zarządzającym rewitalizacją jest Burmistrz Jarosławia, który ceduje koordynowanie strategiczne PR swojemu zastępcy (schemat poniżej).

Proponowany model rewitalizacji, zakłada aktywne wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych w planowanych przez samorząd działaniach rewitalizacyjnych, szczególnie w zakresie działań miękkich, nakierowanych na świadczenie usług społecznych. Prezentowany schemat zarządzania rewitalizacją przewiduje następujące szczeble zarządzania:

Osobą odpowiedzialną strategicznie za całokształt spraw związanych z wdrożeniem dokumentu jest Zastępca Burmistrza ds. infrastruktury technicznej.

Osobą odpowiedzialną za koordynowanie operacyjne programem - odpowiedzialny za wykonawcze wdrażanie zaplanowanych w programie działań- Dyrektor Wydziału Rozwoju Miasta i Infrastruktury Technicznej.

Partycypacyjne wdrażanie jest ważnym elementem skutecznej realizacji PR, dlatego za koordynację partycypacji odpowiada Koordynator ds. partycypacji lub dialogu ze społeczeństwem- osoba w Wydziale Rozwoju Miasta i Infrastruktury Technicznej.

System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.

Procedura wdrażania, monitorowania i aktualizacji PR to działania niezbędne dla zagwarantowania, że postanowienia przyjęte w programie będą konsekwentnie realizowane. W ślad za tym muszą być zapewnione warunki organizacyjne, finansowe i instytucjonalne do ich wdrażania.

Za monitorowanie i ocenę wdrażania PR odpowiedzialna będzie Gmina Miejska Jarosław. Co 2 lata będzie przedstawiany Radzie Miasta Jarosławia raport z wdrażania PR. Komórką odpowiedzialną za koordynację tych działań będzie **Wydział Rozwoju Miasta i Infrastruktury Technicznej**.

Cele systemu monitoringu i ewaluacji PR to:

- śledzenie postępów we wdrażaniu projektów,
- zaangażowanie interesariuszy w procesie rewitalizacji,
- podejmowanie szybkiej reakcji na pojawiające się wyzwania i odchylenia od założeń programu,
- podejmowanie działań korygujących sposób wdrażania programu oraz dokonywanie modyfikacji zawartości dokumentu,
- udostępnianie wiarygodnej informacji interesariuszom (m.in. podmiotom lokalnym – uczestnikom oraz beneficjentom procesu rewitalizacji).

System monitorowania i oceny PR opiera się o zestaw wskaźników oraz procedurę zbierania i analizowania danych zebranych. Wskaźniki monitorowania programu przedstawiono w tabeli

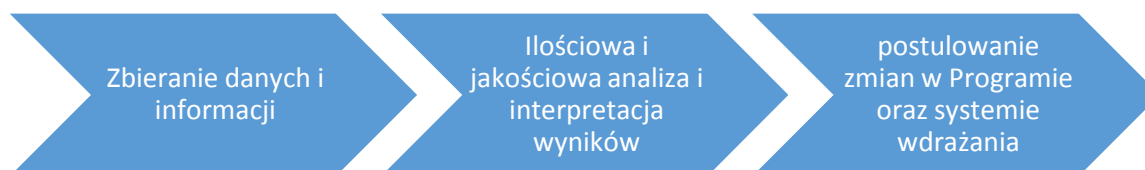
Tabela 20. Wskaźniki monitorowania programu.

Wskaźnik	Wartości bazowe wskaźnika	Tendencja
Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez promocję integracji, włączenie i aktywizację zawodową i społeczną.		
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji	451	malejąca
Liczba osób długotrwale bezrobotnych w obszarze rewitalizacji	559	malejąca

Liczba wydarzeń kulturalnych zorganizowanych na zrewitalizowanym obszarze	0	rosnąca (około 7 rocznie)
Liczba korzystających z ofert aktywizacyjnych	0	rosnąca
Cel 2. Stworzenie warunków, promocja rozwoju przedsiębiorczości oraz kreowanie miejsc pracy w obszarze rewitalizacji.		
Liczba osób bezrobotnych w obszarze rewitalizacji na 1000 mieszkańców	80,48	malejąca
Liczba nowopowstałych miejsc pracy w obszarze rewitalizacji	0	rosnąca
Liczba miejsc/ofert aktywizacji zawodowej w obszarze rewitalizacji	0	rosnąca
Liczba uczestników działań związanych z aktywizacją zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji	0	rosnąca
Cel 3. Poprawa atrakcyjności turystycznej Rynku, estetyzacja i podniesienie jakości przestrzeni publicznych oraz poprawa jakości środowiska naturalnego w obszarze rewitalizacji.		
Odsetek budynków przeznaczonych do remontu w obszarze rewitalizacji	78	malejąca
Liczba budynków posiadających piece węglowe	79	rosnąca
Powierzchnia nowych urządzonych obszarów rekreacyjnych w obszarze rewitalizacji	0	rosnąca
Liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych w obszarze rewitalizacji	0	rosnąca

Źródło: opracowanie własne.

W ramach monitorowania realizowane będą poszczególne elementy:

Przedmiotem monitoringu i oceny będą:

- proces realizacji projektów,
- efekty projektów rewitalizacji,
- osiągnięcie celów programu rewitalizacji.

Ewaluacja

Ewaluacja na koniec wdrażania PR posłuży do rozliczenia wyników wdrożenia prac związanych z Programem Rewitalizacji Gminy Miejskiej Jarosław na lata 2016 - 2023. Raport ewaluacyjny sporządzony zostanie za okres 2017-2022. Powinien on zostać przekazany Burmistrzowi oraz Radzie Miasta, a także podany do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta Jarosław. Badanie ewaluacyjne na koniec 2022 roku będzie miało na celu podsumowanie okresu ewaluacyjnego, zidentyfikowanie problemów i okoliczności utrudniających wdrażanie oraz ewentualne przededefiniowanie kierunków działań rewitalizacyjnych w mieście.

Badanie ewaluacyjne końcowe będzie miało charakter podsumowujący działania rewitalizacyjne w mieście Jarosław.

XIV. Spis tabel

Tabela 1. Powiązania programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy Miejskiej Jarosław.....	11
Tabela 2. Powierzchnia oraz liczba mieszkańców dzielnic miasta Jarosławia.....	23
Tabela 3. Zastosowane wskaźniki do delimitacji Jarosławia we wskazanych podsystemach (społecznym, gospodarczym, technicznym, środowiskowym i przestrzenno- funkcjonalnym).....	24
Tabela 4. Rozkład wskaźnika - liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Jarosławiu w 2015 r. na 1000 mieszkańców.	26
Tabela 5. Rozkład wskaźnika - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w Jarosławiu 2015 r. na 1000 mieszkańców.	28
Tabela 6. Rozkład wskaźnika - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w Jarosławiu 2015 r.....	29
Tabela 7. Rozkład wskaźnika - liczba gospodarstw domowych zalegających z czynszem w Jarosławiu w 2015 r. na 1000 mieszkańców.	32
Tabela 8. Rozkład wskaźnika - frekwencja w wyborach prezydenckich w Jarosławiu w 2015 r.	33
Tabela 9. Rozkład wskaźnika - frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 r.	34
Tabela 10. Rozkład wskaźnika - liczba przestępstw i wykroczeń w Jarosławiu w 2015 r. na 1000 mieszkańców.	36
Tabela 11. Rozkład wskaźnika - liczba wydanych niebieskich kart w Jarosławiu w 2015 r. na 1000 mieszkańców.	37
Tabela 12. Zjawiska kryzysowe w podsystemie społecznym w dzielnicach miasta Jarosławia.....	38
Tabela 13. Rozkład wskaźnika - liczba osób bezrobotnych w Jarosławiu w 2015 r. na 1000 mieszkańców.	39
Tabela 14. Rozkład wskaźnika - odsetek budynków wymagających remontu w Jarosławiu w 2015 r.	40
Tabela 15. Rozkład wskaźnika - odsetek budynków posiadających piece węglowe w Jarosławiu w 2015 r.	42
Tabela 16. Rozkład wskaźnika – odsetek budynków posiadających dachy z wyrobów azbestowych w Jarosławiu w 2015 r.....	43
Tabela 17. Rozkład wskaźnika - odsetek zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Jarosławia (stan na 2015 r.).....	44
Tabela 18. Zjawiska kryzysowe we wszystkich podsystemach w poszczególnych dzielnicach miasta Jarosławia.	45
Tabela 19. Liczba ujawnionych wykroczeń, zarejestrowanych w e-RSoW, na obszarze rewitalizacji w 2015 roku.	56
Tabela 20. Wskaźniki monitorowania programu.	104

XV. Spis map

Mapa 1. Dzielnice miasta Jarosławia.....	22
Mapa 2. Liczba osób pobierających zasiłki z MOPS w Jarosławiu w 2015 r.	27
Mapa 3. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawnością w Jarosławiu w 2015 r.	28
Mapa 4. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w Jarosławiu w 2015 r.	29
Mapa 5. Liczba dzieci korzystających z dożywiania w Jarosławiu w 2015.	31
Mapa 6. Liczba gospodarstw domowych zalegających z czynszem w Jarosławiu w 2015 r.	32
Mapa 7. Frekwencja w wyborach prezydenckich w Jarosławiu w 2015 r.	34
Mapa 8. Frekwencja w wyborach parlamentarnych w Jarosławiu w 2015 r.	35
Mapa 9. Liczba przestępstw i wykroczeń w Jarosławiu w 2015 r.	36
Mapa 10. Liczba wydanych niebieskich kart w Jarosławiu w 2015 r.	37
Mapa 11. Liczba osób bezrobotnych w Jarosławiu w 2015 r.	39
Mapa 12. Odsetek budynków wymagających remontu w Jarosławiu w 2015 r.	41
Mapa 13. Odsetek budynków posiadających piece węglowe w Jarosławiu w 2015 r.	42
Mapa 14. Odsetek budynków posiadających dachy z wyrobów azbestowych w Jarosławiu w 2015 r.	43
Mapa 15. Odsetek zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w Jarosławiu (stan na 2015 r.).	45
Mapa 16. Rozkład przestrzenny zjawisk kryzysowych w podsystemach: społecznym, funkcjonalno-przestrzennym, gospodarczym, technicznym oraz środowiskowym w Jarosławiu.	46
Mapa 17. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Jarosławiu.	47
Mapa 18. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Jarosławiu - przybliżenie	48

XVI. Spis rysunków

Rysunek 1. Struktura bezrobotnych z obszaru rewitalizacji (lewa strona) oraz najważniejsze problemy społeczne zidentyfikowane w Dzielnicy I miasta Jarosławia w badaniu ankietowym (prawa strona) .	51
Rysunek 2. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1 000 osób w dzielnicach miasta Jarosławia oraz na obszarze rewitalizacji (lewa strona) oraz niepełnosprawność jako jeden z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej w 2015 roku (prawa strona).	52
Rysunek 3. Stopień niepełnosprawności oraz rodzaje niepełnosprawności wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji w Jarosławiu	53
Rysunek 4. Frekwencja wyborcza w wyborach prezydenckich (lewa strona) i parlamentarnych (prawa strona) w mieście Jarosławiu w latach 2010-2015.	54
Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w mieście Jarosławiu w latach 2010-2015.	58
Rysunek 6. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców w mieście Jarosławiu, powiecie jarosławskim oraz województwie podkarpackim w latach 2010-2015 (lewa strona) oraz rozkład przestrzenny aktywnych firm na 1 000 mieszkańców w dzielnicach miasta Jarosławia w 2016 roku (prawa strona).	59
Rysunek 7. Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD na obszarze rewitalizacji w 2015 roku.	60
Rysunek 8. Najważniejsze problemy gospodarcze zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji.	60
Rysunek 9. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w dzielnicach miasta Jarosławia (lewa strona) oraz liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w dzielnicach miasta oraz na obszarze rewitalizacji.	61
Rysunek 10. Struktura bezrobotnych z obszaru rewitalizacji według wykształcenia (lewa strona) oraz wieku (prawa strona) w 2015 roku	62
Rysunek 11. Najważniejsze problemy techniczne zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji	63
Rysunek 12. Stężenia średnioroczne (lewa strona) oraz przekroczenia dobowe (prawa strona) pyłu PM10 w miejscowościach województwa podkarpackiego w 2015 roku.	64
Rysunek 13. Najważniejsze problemy środowiskowe zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji	65
Rysunek 14. Granice Jarosławskiego Parku Kulturowego.	66
Rysunek 15. Najważniejsze problemy przestrzenno-funkcjonalne zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji.	67
Rysunek 16. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 000 mieszkańców w mieście Jarosławiu, województwie podkarpackim oraz powiecie jarosławskim w latach 2010-2015.	68
Rysunek 17. Liczba (góra) oraz obszar działalności (dół) organizacji pozarządowych zarejestrowanych w dzielnicach miasta Jarosławia w 2015 roku.	69
Rysunek 18. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców w mieście Jarosławiu, powiecie jarosławskim oraz województwie podkarpackim w latach 2010-2015 (lewa strona) oraz rozkład przestrzenny aktywnych firm na 1 000 mieszkańców w dzielnicach miasta Jarosławia w 2016 roku (prawa strona).	70

Załącznik nr 1. do Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Jarosław na lata 2016- 2023- Lista projektów podstawowych

Lp	Nazwa projektu	Podmiot realizujący	Cele projektu	Zakres Projektu	Lokalizacja projektu	Budżet projektu	Rezultaty i sposób ich monitorowania w odniesieniu do celów rewitalizacji	Odpowiadające cele rewitalizacji
Projekty „twarde”/infrastrukturalne								
1.	Holistyczna rewitalizacja na terenie MOF Jarosław – Przeworsk	Gmina Miejska Jarosław Partnerzy Społeczni (organizacje pozarządowe) Projekt partnerski w ramach konkursu dedykowanego dla MOF (Jarosław-Przeworsk)	<ul style="list-style-type: none"> Nadanie nowych funkcji społecznych, gospodarczych, kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych w kontekście historycznych uwarunkowań oraz dziedzictwa kulturowego w obszarze rewitalizacji, Stworzenie możliwości do działań przyczyniających się do włączenia społecznego, integracji społecznej 	<p>Problemy, na które odpowiada projekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> niewykorzystany potencjał wolnego, królewskiego, handlowego miasta Jarosławia, narastające problemy społeczne przyczyniające się do dewastacji przestrzeni (w tym problemy patologii społecznej), zły stan infrastruktury wykorzystywanej w celach społecznych, gospodarczych, kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych, brak wystarczającej ilości miejsc przystosowanych do prowadzenia działalności społecznej, gospodarczej, kulturalnej, edukacyjnej, turystycznej i rekreacyjnej. <p>Zakres realizowanych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> przebudowa płyty rynku – zabytkowego obszaru przestrzeni publicznej o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości 	37-500 Jarosław, Rynek	<p>Szacunkowa wartość całkowita wydatków kwalifikowanych dla Gmin MOF Jarosław-Przeworsk: 11 764 705, 88 zł</p> <p>Szacunkowa wartość całkowita wydatków kwalifikowanych dla Gminy Miejskiej Jarosław: 5 837 647,06 zł</p>	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach- 4 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją- 1,2 ha Liczba podmiotów ekonomii społecznej zaangażowanych w działania aktywizacyjne i integracyjne ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach- 1 Liczba wydarzeń kulturalnych zorganizowanych na zrewitalizowanym obszarze- min. 7 rocznie 	<p>Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez promocję integracji, włączenie i aktywizację zawodową i społeczną</p> <p>Cel 2. Stworzenie warunków, promocja rozwoju przedsiębiorczości oraz kreowanie miejsc pracy w obszarze rewitalizacji</p> <p>Cel 3. Poprawa atrakcyjności turystycznej Rynku, estetyzacja i podniesienie jakości przestrzeni publicznych oraz poprawa jakości środowiska naturalnego w obszarze rewitalizacji</p>

			<p>oraz aktywizacji mieszkańców,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost estetyki krajobrazu i architektury / przestrzeni miejskiej w połączeniu ze stworzeniem nowych możliwości spędzania wolnego czasu poprzez uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznej, • Kultywowanie tradycji kupieckich – organizowane np. Wielkiego Jarmarku Jarosławskiego, Jarmarku Majowo-Czerwcowego, Jarmarku Noworocznego 	<p>ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowa, rozbudowa, podstawowej infrastruktury komunalnej tj. przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych i teletechnicznych, • przebudowa, rozbudowa infrastruktury drogowej (przylegająca do pierzei - w wysokości nie przekraczającej 30 % kosztów kwalifikowalnych projektu), • przebudowa i zakup systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego, • zakup sprzętu i wyposażenia bezpośrednio związanego z funkcją: miejsca handlowe, wystawiennicze, tematyczne, wyposażenie do organizacji wydarzeń kulturalno-turystycznych, • miejsca na rowery miejskie. <p>Wspierane inwestycje będą</p>				
--	--	--	---	---	--	--	--	--

			<p>o, Jarmarku Wielkanocnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie przedsiębiorczości gospodarczej i społecznej poprzez udostępnienie przestrzeni publicznej dla mieszkańców (udzielanie wsparcia w postaci dotacji na działalność gospodarczą, tworzenie i funkcjonowanie w ramach ekonomii społecznej spółdzielni socjalnych), • Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, materialnego i niematerialnego, 	uwzględniły dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych.				
--	--	--	---	--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Promocja kultury i dziedzictwa materialnego i niematerialnego, • Poprawa dostępu do rewitalizowanego obszaru, zlokalizowanych na nim obiektów i podstawowych usług komunalnych, • Promocja zdrowego stylu życia w ramach poprawy jakości życia mieszkańców, • Poprawa systemu bezpieczeństwa publicznego. 					
2.	Holistyczna rewitalizacja Placu Św. Michała	Gmina Miejska Jarosław Partnerzy społeczni (organizacje	Cele projektu: <ul style="list-style-type: none"> • nadanie nowych funkcji społecznych, gospodarczych 	Problemy, na które odpowiada projekt: <ul style="list-style-type: none"> • niewykorzystany potencjał Wolnego, Królewskiego, Handlowego Miasta Jarosławia, • narastające problemy społeczne 	37-500 Jarosław, Plac Św. Michała	Szacunkowa wartość całkowita wydatków kwalifikowanych dla	• Liczba form wsparcia z zakresu integracji społecznej oraz aktywizacji mieszkańców	Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez promocję integracji, włączenie i aktywizację zawodową i

		pozarządow e)	h, kulturalnych, edukacyjnych , turystycznych i rekreacyjnc h w kontekście historycznych uwarunkowa ń oraz dziedzictwa kulturowego w obszarze rewitalizacji, • stworzenie możliwości do działań przyczyniając ych się do włączenia społecznego, integracji społecznej oraz aktywizacji mieszkańców, • wzrost estetyki krajobrazu i architektury / przestrzeni miejskiej w połączeniu ze stworzeniem	przyczyniające się do dewastacji przestrzeni (w tym problemy patologii społecznej), • zły stan infrastruktury wykorzystywanej w celach społecznych, gospodarczych, kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych, • brak wystarczającej ilości miejsc przystosowanych do prowadzenia działalności społecznej, gospodarczej, kulturalnej, edukacyjnej, turystycznej i rekreacyjnej. Zakres realizowanych działań: • przebudowa Placu Św. Michała– zabytkowego obszaru przestrzeni publicznej o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, • przebudowa, rozbudowa, podstawowej infrastruktury komunalnej tj. przewodów lub urządzeń wodociągowych,		Gminy Miejskiej Jarosław: 3 837 647,0 0 zł	•Liczba osób korzystających z realizowanych form wsparcia •Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach •Liczba podmiotów ekonomii społecznej zaangażowanych w działania aktywizacyjne i integracyjne •Liczba wydarzeń kulturalnych	społeczną Cel 2. Stworzenie warunków, promocja rozwoju przedsiębiorczości oraz kreowanie miejsc pracy w obszarze rewitalizacji Cel 3. Poprawa atrakcyjności turystycznej Rynku, estetykacja i podniesienie jakości przestrzeni publicznych oraz poprawa jakości środowiska naturalnego w obszarze rewitalizacji
--	--	------------------	---	--	--	--	---	--

			<p>nowych możliwości spędzania wolnego czasu poprzez uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • kultywowanie tradycji kupieckich – organizowane np. Wielkiego Jarmarku Jarosławskiego, Jarmarku Majowo-Czerwcowego, Jarmarku Noworocznego, Jarmarku Wielkanocnego, • rozwijanie przedsiębiorczości gospodarczej i społecznej poprzez udostępnienie przestrzeni 	<p>kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych i teletechnicznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowa, rozbudowa infrastruktury drogowej (przylegająca do pierzei - w wysokości nie przekraczającej 30 % kosztów kwalifikowalnych projektu), • przebudowa i zakup systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego, • zakup sprzętu i wyposażenia bezpośrednio związanego z funkcją: miejsca handlowe, wystawiennicze, tematyczne, wyposażenie do organizacji wydarzeń kulturalno-turystycznych, • miejsca na rowery miejskie. <p>Wspierane inwestycje będą uwzględniały dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--	--

			<p>publicznej dla mieszkańców (udzielanie wsparcia w postaci dotacji na działalność gospodarczą, tworzenie i funkcjonowanie w ramach ekonomii społecznej spółdzielni socjalnych),</p> <ul style="list-style-type: none">• ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, materialnego i niematerialnego,• promocja kultury i dziedzictwa materialnego i niematerialnego,• poprawa dostępu do rewitalizowanego obszaru, zlokalizowany					
--	--	--	---	--	--	--	--	--

			<p>ch na nim obiektów i podstawowych usług komunalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • promocja zdrowego stylu życia w ramach poprawy jakości życia mieszkańców, • poprawa systemu bezpieczeństwa publicznego. 					
3.	Adaptacja zabytkowych obiektów Opactwa Sióstr Benedyktynek do nowych funkcji - przedszkole i miejsce edukacji i integracji społecznej	Klasztor Sióstr Benedyktynek Ul. Benedyktyńska 5, 37-500 Jarosław	<p>Cele projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie dostępności placówek opiekuńczych – przedszkole, • ułatwienie podjęcia pracy bezrobotnym rodzicom do 34 roku życia, • poprawa estetyki zabytkowego 	<p>Problemy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. słaba dostępność usług edukacyjnych, integracyjnych i opiekuńczych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, 2. mała liczba miejsc i imprez integracyjnych w obszarze rewitalizacji 3. zły stan techniczny obiektów zabytkowych. <p>Cele projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zwiększenie dostępności placówek opiekuńczych – przedszkole, 	Klasztor Sióstr Benedyktynek	<p>7 mln zł</p> <p>Wkład własny: 10% tj. 700 000,00 zł</p> <p>RPO WP 2014-2020: 90% tj. 6 300 000,00 zł</p> <p>RPO WP 2014-2020</p>	<p>Bezpośrednim efektem realizacji projektu będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> + poprawa stanu technicznego zabytków, + nadanie nowych – społecznych funkcji niewykorzystanym obiektom zabytkowym, + zwiększona dostępność opieki przedszkolnej, 	<p>Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez promocję integracji, włączenie i aktywizację zawodową i społeczną</p> <p>Cel 3. Poprawa atrakcyjności turystycznej Rynku, estetyzacja i podniesienie jakości przestrzeni publicznych oraz poprawa jakości środowiska naturalnego</p>

			<p>obiekty i udostępnienie go na cele opiekuńcze, edukacyjne oraz integracyjno-aktywizacyjne (włączenia społeczne).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. ułatwienie podjęcia pracy bezrobotnym rodzicom do 34 roku życia, 3. poprawa estetyki zabytkowego obiektu i udostępnienie go na cele opiekuńcze, edukacyjne oraz integracyjno-aktywizacyjne (włączenia społeczne). <p>Zadania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. adaptacja baszt nr 6 i 7 oraz budynku dawnej rezydencji kapelanów wraz z zagospodarowaniem/rewitalizacją otoczenia obiektów, 2. Zakup wyposażenia - wyposażenie sal integracyjnych i edukacyjnych i punktu konsultacyjnego, 3. Przygotowanie kadry. <p>Obiekty i obszar poddany rewitalizacji to zabytki wpisane do rejestru prowadzonego przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.</p> <p>Baszty zostaną zaadaptowane na cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacji miejsca integracji i edukacji osób dorosłych – zakłada się tutaj organizację szkoleń dla rodziców: ułatwiających wejście lub powrót na rynek, rozwijających 			<p>+ umożliwienie rodzicom podjęcia pracy poprzez zapewnienie opieki przedszkolnej dla ich dzieci,</p> <p>+ zwiększona dostępność przedsięwzięć z zakresu integracji społecznej i edukacji osób dorosłych: szkoleń dla rodziców: ułatwiających wejście lub powrót na rynek, rozwijających umiejętności wychowania dzieci; podnoszących kompetencje społeczne; oraz wydarzeń mających na celu integrację międzypokoleniową; konsultacji indywidualnych,</p>	w obszarze rewitalizacji
--	--	--	---	--	--	--	--	---------------------------------

				<p>umiejętności wychowania dzieci; podnoszących kompetencje społeczne; oraz wydarzeń mających na celu integrację międzypokoleniową,</p> <p>– organizację punktu konsultacyjnego, w których codziennie porad udzielać będą: psycholog, ksiądz, doradca zawodowy i pedagog.</p> <p>W budynku dawnej rezydencji kapelanów po adaptacji i wyposażeniu będzie uruchomione przedszkole dla 70 dzieci w wieku przedszkolnym (3-6).</p> <p>Parametry techniczne przedmiotowych obiektów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budynek dawnej rezydencji kapelanów (adaptowany na przedszkole): <ul style="list-style-type: none"> – kubatura budynku - 4240,39 m³, – powierzchnia użytkowa - 994,56 m², – powierzchnia całkowita - 1365,54 m², – powierzchnia zabudowy - 579,92 m². 2. Baszta VI (adaptowana na potrzeby uruchomienia Punktu konsultacyjnego): <ul style="list-style-type: none"> – kubatura budynku - 518,90 m³, – powierzchnia użytkowa 			<p>+ aktywizacja seniorów – powstanie nieformalnego Klubu Seniora.</p> <p>Efekty te będą miały wymierne rezultaty:</p> <p>+ liczba miejsc w przedszkolu - 70 szt.</p> <p>+ liczba dzieci w przedszkolu w pierwszym roku – 63 osoby,</p> <p>+ liczba specjalistów w Punkcie konsultacyjnym – 4 osoby (psycholog, ksiądz, doradca zawodowy, pedagog),</p> <p>+ liczba godzin konsultacji w Punkcie konsultacyjnym – 470 godz./rok.</p> <p>+ liczba osób korzystających z konsultacji w Punkcie konsultacyjnym – 470 osób/rok,</p>	
--	--	--	--	---	--	--	---	--

				<p>- 47,22 m², - powierzchnia całkowita - 90,32 m², - powierzchnia zabudowy- 45,16 m².</p> <p>3. Baszta VII (adaptowana na potrzeby pomieszczeń edukacyjno-integracyjnych): - kubatura budynku – 998,30 m³, - powierzchnia użytkowa – 79,57 m², - powierzchnia całkowita – 139,60 m², - powierzchnia zabudowy- 69,80 m².</p> <p>4. Otoczenie związane z powyższymi obiektami przewidziane do zagospodarowania/rewitalizacji (m.in. uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznych wraz z poprawą estetyki, udostępnieniem dla mieszkańców i instalacją systemu monitoringu wizyjnego): powierzchnia – 6000 m².</p>			<p>+ liczba zorganizowanych szkoleń/spotkań integracyjnych – 24 szt. + liczba uczestników szkoleń/spotkań integracyjnych – 600 osób, + zorganizowane grupy (Klub Seniora) – 1. + liczba członków Klubu Seniora – 30 osób.</p>	
4.	„Naprawmy To”	Wspólnota Mieszkańców Nieruchomości	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa bezpieczeństwa życia 	<p>Problemy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zły stan techniczny budynku, 2. zagrożenie katastrofą 	37-500 Jarosław, ulica Pełkińska	<p>Dach – 65.000,00 zł Elewacja – 270.000,00</p>	<p>-liczba wyremontowanych m kw. dachu = 540, -liczba m kw.</p>	Cel 3. Poprawa atrakcyjności turystycznej Rynku, estetyzacja i

		ości przy ul Pełkińskiej 12	mieszkańców i przechodniów, • poprawa wyglądu elewacji budynku, • likwidacja przecieków dachu.	budowlaną piwnic , 3. katastrofalny stan konstrukcji dachu, poszycia dachu elewacji, rynien odprowadzających wodę z dachu. Zakres realizowanych działań 1. remont kapitalny elewacji budynku, 2. wymiana elementów konstrukcji dachu i poszycia dachu, 3. odprowadzenie wody opadowej z dachu poza obręb budynku, 4. wykonanie izolacji pionowych i poziomych budynku, 5. wykonanie wentylacji grawitacyjnej w piwnicach, 6. remont klatki schodowej do piwnic, 7. wykonanie instalacji elektrycznej w piwnicach.	12, Dzielnica nr I	zł Izolacje (pion, poziom) - 42.000,00 zł Całość ok. 380 000,00 zł	odnowionej elewacji budynku =1520, -liczba m kw. wykonanej izolacji poziomej i pionowej budynku oraz piwnic = 120.	podniesienie jakości przestrzeni publicznych oraz poprawa jakości środowiska naturalnego w obszarze rewitalizacji
5.	„Wspólne miejsce”	Wspólnota mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Rynek 16 Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul.	Cel projektu: - stworzenie miejsca ogrodzonego, bezpiecznego oraz zagospodarowanego pod mieszkańców, - zacieśnienie więzi	Zakres działań: - uzyskanie zgody Konserwatora Zabytków, - wykonanie projektu zagospodarowania przestrzennego, - ogrodzenie obu posesji, - nasadzenie drzew i krzewów, - zamontowanie ławek i innych urządzeń.	Jarosław, ul. Rynek 16, ul. Ostrogskich 2 (obwód 4-działki 2348/4 i 2348/3)	72 000,00 zł	- poprawa estetyki nieruchomości Ostrogskich 2 i Rynek 16 razem na powierzchni ok. 380 m ² (od strony Małego Rynku), - wzrost poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania u	Cel 3. Poprawa atrakcyjności turystycznej Rynku, estetyzacja i podniesienie jakości przestrzeni publicznych oraz poprawa jakości środowiska naturalnego w obszarze rewitalizacji

		Ostrogskich 2	(integracja) między lokatorami oraz wizja wspólnych celów i dbania o wspólne dobro, - poprawa estetyki obu nieruchomości.				lokatorów o 50%, - liczba zamontowanych ławek- 6 szt. - liczba zasadzonych drzew – 2 szt. - liczba zasadzonych krzewów- 12 szt. - liczba zamontowanych sprzętów do rekreacji- 2 szt. - liczba osób korzystających ze stworzonego miejsca rekreacji będzie stanowić min. 70 % mieszkańców obu nieruchomości.	
6.	Wzbogacenie infrastruktury rekreacyjno sportowej poprzez utworzenie placów zabaw i ścieżki rowerowej	Gmina Miejska Jarosław	Cele: • poprawa bezpieczeństwa dzieci poprzez utworzenie placu zabaw dla dzieci, które obecnie bawią się na ulicach oraz miejsca odpoczynku i rekreacji dla osób	Problemy, na które odpowiada projekt: 1. niezagospodarowane tereny pomiędzy działkami rekreacyjnymi stanowiące przedłużenie ulicy Na Blichu w kierunku rzeki San, 2. niezagospodarowana działka własności Gminy Miejskiej u zbiegu ulic Słoneczna-Przygodzie-Na Blichu, 3. brak bezpiecznych ścieżek rowerowych, 4. brak placów zabaw dla dzieci oraz miejsca odpoczynku i	Zdegradowany obszar Dzielnicy nr 1 – obszar rewitalizacji obejmujący zarówno centrum jak i obrzeża miasta	5 000 000,00 zł	Proponowane rozwiązanie umożliwi utworzenie bezpiecznej trasy rowerowej od centrum Miasta Jarosławia do miejscowości Radawa stanowiącej niewątpliwą atrakcję. Prognozowane rezultaty:	Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez promocję integracji, włączenie i aktywizację zawodową i społeczną Cel 3. Poprawa atrakcyjności turystycznej Rynku, estetyzacja i podniesienie jakości przestrzeni publicznych oraz poprawa jakości

			<p>dorostłych, w tym również korzystających ze ścieżki rowerowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • obniżenie poziomu zagrożenia bezpieczeństwa dla rowerzystów ze strony innych użytkowników w drogi dzięki utworzeniu ścieżki rowerowej, • poprawa estetyki obszaru rewitalizacji poprzez zagospodarowanie terenów pomiędzy działkami rekreacyjnymi i stanowiącymi przedłużenie ulicy Na Blichu w kierunku 	<p>rekreacji dla osób dorosłych,</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. brak możliwości komunikacyjnych przez rzekę San w przypadku wyłączenia z ruchu jedyne w okolicy mostu, 6. brak ścieżek rowerowych zmusza rowerzystów do korzystania z dróg publicznych naraża ich na bezpieczeństwo jak również zdrowie w wyniku wdychania spalin i kurzu powodując wyższą zachorowalność, obniżenie wskaźnika długości życia, a także wzrost nakładów na opiekę zdrowotną. <p>Zakres rzeczowy projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. utworzenie placów zabaw oraz terenu z urządzeniami do ćwiczeń dla osób dorosłych (tzw. siłownia plenerowa), 2. utworzenie ścieżki rowerowej łączącej centrum miasta z istniejącymi ścieżkami na terenie Gminy Wiązownica. Ścieżka prowadząca od Rynku ul. Tatarską- przemyską- Kazimierza Gottfrieda- Przygodzie- wzdłuż ogródków działkowych w kierunku rzeki San terenem stanowiącym przedłużenie ul. Na Blichu, 3. wykonanie kładki na rzece San z możliwością warunkowego 			<p>- utworzenie ok. 5 kilometrów ścieżki rowerowej co przyczyni się do popularyzacji zdrowego i aktywnego odpoczynku,</p> <p>- utworzenie placu zabaw przy ul. Przygodzie – Słoneczna- Na Blichu i zagospodarowanie nabrzeża Sanu co poprawi estetykę zdegradowanego obszaru zwiększając jego atrakcyjność,</p> <p>- wykonanie kładki przez rzekę San, co umożliwi komunikację samochodową w sytuacji awaryjnej wynikłej na jedynym w okolicy moście,</p> <p>- umożliwienie rekreacji w środowisku wolnym od spalin i zanieczyszczeń, co poprawi stan zdrowia mieszkańców i</p>	<p>środowiska naturalnego w obszarze rewitalizacji</p>
--	--	--	---	--	--	--	---	---

			<p>rzeki San oraz niezagospodarowanej działki własności Gminy Miejskiej u zbiegu ulic Słoneczna-Przygodzie-Na Blichu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • podniesienie komfortu wypoczynku i rekreacji. 	<p>poruszania się samochodów o małym tonażu,</p> <p>4. kontynuacja ścieżki rowerowej- ul. Boczna Garbarze, Boczna Sanowa do granicy z Gminą Wiązownica przy ul. Chmielowskiego w Szówsku wyposażonej w tą infrastrukturę.</p>			<p>obniży poziom zanieczyszczeń, - zagospodarowanie zdegradowanych terenów, co poprawi wizerunek miasta zwłaszcza na obszarze objętym rewitalizacją.</p>	
7.	OSADA KUPIECKA	<p>Fundacja Dróg Kulturowych, Fundacja Centrum Rozwoju, Regionalny Klaster Ekonomii Społecznej i Innowacji, Gmina Miejska Jarosław</p> <p>Partnerzy: Miejski Ośrodek Kultury,</p>	<p>Cele projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców poprzez umiejętne wykorzystanie, rozwój i promocję potencjału kulturowego, artystycznego i rozrywkowego miasta, • razem dla nas i nie tylko: kultura, 	<p>Problemy, na które odpowiada projekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • słaba integracja społeczności lokalnej, • niska aktywność społeczna mieszkańców, • brak poczucia wspólnoty, • niedostateczna ilość miejsc do integracji społecznej, • niedostatecznie rozwinięte zaplecze restauracyjno-rozrywkowe, • słabo rozwinięte praktyki kupieckie międzynarodowe, • niedostateczny poziom wiedzy o szlakach kulturowych i tradycjach kupieckich, • niewystarczający poziom wiedzy o dziedzictwie materialnym i niematerialnym. 	Obszar rewitalizacji : Rynek Tereny nad Sanem	3942000,00 zł	<p><i>Liczba osób, która weźmie udział w projekcie wyniesie 5 000 (uczestnicy, prowadzący-koordynatorzy, specjaliści, wolontariusze).</i></p> <p><i>Liczba wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych 20.</i></p> <p><i>Liczba wypracowanych strategii 3.</i></p> <p>Rezultaty produktowe: <i>nowa</i></p>	<p>Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez promocję integracji, włączenie i aktywizację zawodową i społeczną</p> <p>Cel 2. Stworzenie warunków, promocja rozwoju przedsiębiorczości oraz kreowanie miejsc pracy w obszarze rewitalizacji</p> <p>Cel 3. Poprawa atrakcyjności turystycznej Rynku, estetyzacja i podniesienie jakości</p>

		<p>Jarosławska Fundacja „Pomocna Dłoń”, Jarosławskie Stowarzyszenie Przyjaźni Polsko-Węgierskiej, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Powiatu Jarosławskiego, Stowarzyszenie Stowarzyszenia Miłośników Koni "Arabian", Centrum Kultury i Promocji, Spółdzielnia Socjalna Dobry Dzień, Muzeum w Jarosławiu,</p>	<p>tradycja, współczesność - stworzenie miejsca do integracji lokalnej i międzynarodowej w oparciu o dorobek kulturowy i dziedzictwo materialne i niematerialne,</p> <ul style="list-style-type: none"> • pobudzenie inicjatyw wokół tematyki szlaków kulturowych i kupieckich, • stworzenie innowacyjnego produktu turystycznego polegającego na połączeniu aktywnego wypoczynku i poznawania historii oraz 	<p>Zakres działań: Stworzenie wyjątkowego miejsca dla mieszkańców i turystów poprzez skonstruowanie osady kupieckiej (miejsce popasu karawan kupieckich) nawiązującej do złotego wieku, zarówno Polski, jak i Jarosławia.</p> <p>Całość osady będzie zbudowana wyłącznie z ekologicznych i biodegradowalnych materiałów (głównie: drewno, glina, wiklina, naturalne tkaniny).</p> <p><i>W razie chęci rozbudowania osady w przyszłości, skonstruowany zostanie plan rozbudowy, do którego będzie się mógł przyczynić każdy z gości po uprzednim wyrażeniu zgody (po szkoleniu BHP i zapewnieniu odpowiednich narzędzi). Tym sposobem, niskim kosztem, zachowana zostanie trwałość utrzymania osady.</i></p> <p><u>Projekt zakłada stworzenie:</u> 1) OBSZARÓW TEMATYCZNYCH W OSADZIE KUPIECKIEJ prezentujących tradycje kupieckie, rzemieślnicze, rękodzielnicze, kulinarne z różnych państw - współtworzone przez odwiedzających w ramach wymian,</p>		<p>zagospodarowana przestrzeń na mapie Jarosławia – OSADA KUPIECKA z wyposażeniem, atrakcją edukacyjną i turystyczną, miejsce spotkań dla mieszkańców i turystów, koncepcja – wizualizacja OSADY KUPIECKIEJ I TYROLKI, warsztaty i imprezy tematyczne – min. 35 % mieszkańców dzielnicy rewitalizowanej poszerzy swoją wiedzę i umiejętności w zakresie tradycji kupieckich.</p>	<p>przeźreni publicznych oraz poprawa jakości środowiska naturalnego w obszarze rewitalizacji</p>
--	--	--	--	---	--	--	--

		<p>Stowarzyszenie Muzyka Dawna</p>	<p>idei szlaków kupieckich (takich jak: Via Jagiellonica, Via Regia, Via Reginae, Via Carpatia),</p> <ul style="list-style-type: none"> • promowanie rozwoju w obszarze inwestycji w branży turystyczno-rozrywkowej (nabrzeże Sanu) oraz sprzedaży produktów lokalnych, • stworzenie przestrzeni edukacyjno-warsztatowej oraz dla rozwoju przedsiębiorczości - kreowanie miejsc pracy (w szczególności w ramach ekonomii społecznej) 	<p>2) PUNKTÓW GASTRONOMICZNYCH I STANOWISK KUPIECKICH wzorowanych na tych z okresu XVI i XVII wiecznej Polski, w których promowane oraz sprzedawane będą tradycyjne, lokalne, jak i zagraniczne produkty (związane z historią i tradycją państw na szlakach turystycznych). Podawane w nich będą również tradycyjne potrawy Polskie oraz partnerów zagranicznych,</p> <p>3) ŻYCIE NA KUPIECKIM SZLAKU- opracowanie kompleksowej oferty turystyczno-rekreacyjnej pod tym tytułem, polegającej na aktywnym wypoczynku (z elementami agroturystyki) poprzez możliwość brania czynnego udziału w życiu osady, między innymi poprzez pomoc przy codziennych pracach, które wykonywano w XVI i XVII wieku:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) przygotowywanie wspólnych posiłków, b) transportowanie towarów składowanych w Podziemiach Jarosławskich do stanowisk kupieckich w osadzie przy użyciu wozu z koniem, c) uprawa ziemi tradycyjnymi metodami, d) opieka nad zwierzętami zagrodowymi – kury, króliki, 				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

			<p>Nawiązanie lub zacieśnienie współpracy pomiędzy organizacjami i pozarządowymi, jarosławskimi placówkami oświatowymi każdego szczebla oraz mieszkańcom i całego miasta. Ma to na celu zaktywizowanie społeczeństwa i jego integracji wokół powstałego produktu kulturowo-turystycznego.</p>	<p>kozy,</p> <p>e) zajęcia plenerowe warsztatowe z różnych dziedzin np.: garncarstwo, ceramika, formy przestrzenne, rysunek, malarstwo, muzyka dawna, zielarstwo, ziołolecznictwo, pieczenie chleba piecu opalonym drewnem (poczynając od mielenia mąki w żarnach), nauka władania mieczem, strzelanie z drewnianego łuku, pokazy uzyskiwania i kucia żelaza, pokazy walk rycerskich, turnieje rycerskie,</p> <p>f) organizowanie historycznych gier i zabaw takich jak: przeciąganie liny, rzucanie podkową, poszukiwanie skarbów – Zaginionych Kufrów (gra miejska),</p> <p>g) w okresie letnim - możliwość wykupienia noclegu we wzorowanych namiotach na terenie osady.</p> <p>Przed przystąpieniem do powyższych czynności, goście dostaną tradycyjne, odwzorowane szaty.</p> <p>4) SŁOWIAŃSKI PLAC ZABAW- skonstruowanie placu zabaw dla dzieci przybywających z rodzicami do osady,</p> <p>5) SCENA NA WODZIE, na której</p>				
--	--	--	---	---	--	--	--	--

				<p>będą się odbywały tematyczne wydarzenia kulturalne, koncerty, imprezy plenerowe (w szczególności o wymiarze ponadlokalnym i międzynarodowym, przykładowo: Noc Świętojańska, Święto Patrona Kupców, itp.). <i>Aspekt edukacyjny: prowadzenie części zajęć szkolnych na terenie osady, w tym zajęcia dla osób niepełnosprawnych, aby zbliżyć dzieci i młodzież szkolną do natury i promować zdrowy tryb życia włączając aktywny wypoczynek na świeżym powietrzu,</i></p> <p>6) UTWORZENIE SZLAKU WODNEGO (turystyka wodna)- nawiązanie do historycznego spławu towarów,</p> <p>7) KOLEJKA TYROLSKA- zwiedzanie miasta i transportowanie towarów,</p> <p>8) OPRACOWANIE LOGOTYPU I WIZUALIZACJI OSAD,</p> <p>9) STWORZENIE I PROWADZENIE MULTIMEDIALNEJ STRONY INTERNETOWEJ,</p> <p>10) STWORZENIE OPRAWY GRAFICZNEJ- proporce, tablice informacyjne, gadżety reklamowe itp.,</p> <p>11) PRZEPROWADZENIE WARSZTATÓW, TARGÓW I ZAJĘĆ TEMATYCZNYCH ZE SPECJALISTAMI, m. in. zajęcia edukacyjne dla młodzieży</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--	--

				<p>z przedsiębiorczości, prowadzone z udziałem partnerów i organizacji pozarządowych.</p> <p><i>Przeprowadzenie części warsztatów rozpocznie się w sieniach kamienic lub przed kamienicami na Rynku, a następnie przeniesie się do Osady Kupieckiej. Ma to na celu aktywizację mieszkańców, przeciwdziałanie wykluczeniu, zacieśnianie relacji pomiędzy mieszkańcami, uświadamianie mieszkańców i poszerzanie ich wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego Jarosławia, włączanie do wspólnych warsztatów gości z innych miast i państw oraz wolontariuszy,</i></p> <p>12) OPRACOWANIE PROGRAMÓW I TRAS ZWIEDZANIA spójne z tematyką osady, przebieg oznaczony w odpowiedni sposób poprzez ustawienie znaków informacyjnych oraz opisów najważniejszych punktów tras (zabytków),</p> <p>13) PISEMNE I MULTIMEDIALNE OPRACOWANIA- opracowane i wydrukowane, dotyczące kupieckiej historii Jarosławia oraz całego historycznego regionu kupieckiego rozciągającego się ponad teraźniejszymi granicami państw. Omówienie znaczenia</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--	--

				<p>szlaków kupieckich i kulturowych dla rozwoju miasta,</p> <p>14) OPRACOWANIE SPÓJNEGO HARMONOGRAMU WYDARZEŃ KULTURALNYCH- ściśle organizacyjne i techniczne powiązanie innych wydarzeń kulturalnych odbywających się również na Rynku. Chodzi o spójność wydarzeń i programów uroczystości, ale też sprawy techniczne np. przestawienie części stoisk kupieckich z Osady na czas Wielkiego Jarmarku Jarosławskiego w celach reprezentowania jej produktów. Uruchomienie dodatkowych środków transportu (wozów itp.), aby zapewnić mobilność między wydarzeniami w obu miejscach,</p> <p>15) ROZREKLAMOWANIE/ PROMOCJA PRODUKTU w różnych środkach masowego przekazu oraz przez opracowanie i wydruk: ulotek, opracowań i materiałów informacyjnych. Zapewnie nie odpowiedniej ilości gadżetów reklamowych.</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Projekty „miękkie” /społeczne								
1.	Utworzenie Spółdzielni Pracy dla osób długotrwale bezrobotnych	Gmina Miejska Jarosław, MOPS Jarosław, PUP Jarosław	Cele: 1.powrót na rynek pracy osób długotrwale bezrobotnych	Zakres zadań: 1. faza wstępna- wyselekcjonowanie przez PUP 20 osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy jako długotrwale bezrobotne, poszukujących	Siedziba spółdzielni zlokalizowana będzie na terenie objętym	300 000,00 zł	<ul style="list-style-type: none"> podjęcie zatrudnienia przez 20 osób dotkniętych wykluczeniem z powodu 	Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez promocję integracji, włączenie i aktywizację zawodową i

			<p>h,</p> <p>2.podniesienie samooceny osób wykluczonych,</p> <p>3.aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych poprzez działalność w Spółdzielni Pracy,</p> <p>4.poprawa warunków materialnych osób dotkniętych wykluczeniem i ich rodzin.</p>	<p>pracy, gotowych do podjęcia samozatrudnienia, przeprowadzenie szkoleń celem podniesienia kwalifikacji,</p> <p>2. wyznaczenie koordynatora z ramienia Urzędu Miasta lub MOPS celem pomocy w uzyskaniu środków finansowych/ dofinansowania oraz zarejestrowania działalności Spółdzielni,</p> <p>3. znalezienie siedziby Spółdzielni,</p> <p>4. wykreowanie lidera Spółdzielni celem kontrolowanego przekazania zarządzania podmiotem gospodarczym,</p> <p>5. pomoc w określeniu profilu prowadzonej działalności,</p> <p>6. pomoc w poszukiwaniu zleceń w okresie pierwszych 3 miesięcy działalności.</p>	<p>rewitalizację natomiast obszar działania będzie dotyczył rejonu całego miasta Jarosławia z akcentem na Dzielnicę I.</p>		<p>bezrobocia,</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa warunków materialnych przez 20 osób i ich rodziny dzięki czemu nie będzie konieczności obejmowania ich systemem pomocy społecznej, • regularne i terminowe regulowanie bieżących należności przez 20 gospodarstw domowych, • Spółdzielnia Pracy działająca na obszarze rewitalizacji świadcząc usługi na obszarze zdegradowanym przyczyni się do rewitalizacji zarówno społecznej dotyczącej jej członków oraz rewitalizacji technicznej. 	<p>społeczną</p> <p>Cel 2. Stworzenie warunków, promocja rozwoju przedsiębiorczości oraz kreowanie miejsc pracy w obszarze rewitalizacji</p>
--	--	--	---	---	--	--	--	--

2.	Przedsiębiorcy Jarosław	Fundacja Dróg Kulturowych, Stowarzyszenie Miejski Obszar Funkcjonalny Jarosław-Przeworsk	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy poprzez zwiększenie liczby mikroprzedsiębiorstw, • Podniesienie świadomości o prowadzeniu własnego biznesu (m.in. w branży gastronomiczno-hotelowej), • Podwyższenie kompetencji mieszkańców poprzez objęcie wsparciem szkoleniowym. 	<p>Problemy, na które odpowiada projekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zjawisko bezrobocia, duży odsetek osób biernych zawodowo oraz poszukujących pracy, • brak perspektyw dla ludzi młodych, co prowadzi do postępującego procesu wyludniania się miasta, • niski poziom kwalifikacji zawodowych wśród mieszkańców, • niewystarczające zaplecze gastronomiczno-hotelarskie w kontekście niewykorzystanego potencjału kulturowego i turystyczno-rekreacyjnego w okolicach Rynku. <p>Planowane działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doradztwo zawodowe (indywidualne, w tym stworzenie dla uczestników Indywidualnego Planu Działania oraz grupowe), • grupowe szkolenia z podstaw przedsiębiorczości, prowadzenia firmy, rozliczeń księgowych, • dotacje na otwarcie działalności, • wsparcie pomostowe, • wsparcie szkoleniowo-doradcze dla osób, które otworzą działalność gospodarczą. 	ul. Cerkiewna 3, 37 - 500 Jarosław	3 200 000 zł	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej- min. 55 osób, • Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie min. 50 os., • Ilość przeprowadzonych bloków tematycznych szkoleń: min. 3 (z podstaw przedsiębiorczości, prowadzenia firmy, rozliczeń księgowych), • Ilość przeszkolonych osób min. 60, • Ilość wykonanych 	Cel 2. Stworzenie warunków, promocja rozwoju przedsiębiorczości oraz kreowanie miejsc pracy w obszarze rewitalizacji
----	--------------------------------	--	--	---	------------------------------------	--------------	---	---

				Grupa docelowa: osoby bezrobotne, w tym niepełnosprawne, bierne zawodowo oraz poszukujące pracy z obszaru rewitalizacji.			Indywidualnych Planów Działania, min. 60.	
--	--	--	--	--	--	--	---	--